

REFORMA
2017

SZKOLNI Przyjaciele

Matematyka. Podręcznik
klasa 1 część 1

Drogi WSiP,

Nigdy bym nie publikowała publicznie książek wydawnictw, które działają na uczciwych zasadach.

Wasza firma jednak promuje masowy dodruk, całkowicie niepotrzebnych książek, które mogłyby być zastąpione wersjami elektronicznymi!

Co prawda e-booki są dostępne na waszej stronie, jednak:

- W przeciwieństwie do fizycznej książki, licencja na e-book kończy się po roku. Oznacza to, że jeżeli moja córka chciałaby powtórzyć sobie całą wiedzę do matury, musiałabym jej kupić wszystkie wasze książki od nowa.
- Waszych e-booków nie da się pobrać! Wymagają one dostępu do internetu, co uniemożliwia ich użycie na naszej wsi, gdzie zasięg jest ograniczony.
- Wasze e-booki nie działają na telefonach komórkowych!
- Wasze e-booki sprzedawane są po tej samej (albo wyższej) cenie co regulame książki. Cena e-booka powinna być niższa, gdyż e-booki wymagają elektronicznego czytnika (tabletu)!

Czas rozpocząć nową erę, w której papier nie jest bezczelnie marnowany dla pieniędzy. Przedstawiam e-book, który spełnia wszystkie oczekiwania uczniów.

Dbajmy o środowisko, zróbmy to dla młodych pokoleń.

Spis treści

TYDZIEŃ 1

1. Wyznaczanie kierunków 5
2. Ocenianie odległości 6
3. Określanie położenia przedmiotów i osób 7
4. Poznawanie cech wielkościowych 8

TYDZIEŃ 2

1. Porządkowanie według ustalonej zasady 10
2. Rozpoznawanie i podawanie nazw figur geometrycznych 12
3. Poznawanie figur geometrycznych 14
4. Grupowanie przedmiotów w zbiory 16

TYDZIEŃ 3

1. Łączenie w pary osób i rzeczy 18
2. Poznawanie liczb w kolorach 19
3. Wprowadzenie liczby 1 20
4. Wprowadzenie liczby 2 22

TYDZIEŃ 4

1. Wprowadzenie liczby 3 24
2. Poznawanie znaków: $=$, $<$, $>$ 26
3. Wprowadzenie liczby 4 28
4. Powtórzenie 30

TYDZIEŃ 5

1. Dodawanie liczb w zakresie 4 32
2. Rozwiązywanie zadań – dodawanie 33
3. Wprowadzenie liczby 5 34
4. Dodawanie liczb w zakresie 5 36

TYDZIEŃ 6

1. Wprowadzenie liczby 0 37
2. Rozwiązywanie zadań 38
3. Odejmowanie liczb w zakresie 5 ... 39
4. Odejmowanie liczb w zakresie 5 ... 40

TYDZIEŃ 7

1. Poznawanie i liczenie pieniędzy 41
2. Wprowadzenie liczby 6 42
3. Porównywanie wielkości liczb 44
4. Dodawanie liczb w zakresie 6 45

TYDZIEŃ 8

1. Odejmowanie liczb w zakresie 6 ... 46
2. Rozwiązywanie zadań 47
3. Wprowadzenie liczby 7 48
4. Powtórzenie 50

TYDZIEŃ 9

1. Utrwalanie pojęcia tygodnia 52
2. Utrwalanie pojęcia liczby 7 53
3. Dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 7 54
4. Rozwiązywanie zadań 55

TYDZIEŃ 10

1. Wprowadzenie liczby 8 56
2. Doskonalenie rozumienia liczby 8 ... 58
3. Dodawanie i obliczanie niewiadomej liczby 59
4. Dodawanie liczb w zakresie 8 60

TYDZIEŃ 11

1. Odejmowanie liczb w zakresie 8 ... 61
2. Wprowadzenie liczby 9 62
3. Utrwalanie pojęcia liczby 9 64
4. Powtórzenie 66

TYDZIEŃ 12

1. Dodawanie liczb metodą doliczania 68
2. Odejmowanie liczb metodą odliczania 69
3. Zapoznanie z miarą objętości płynów 70
4. Dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 9 72

TYDZIEŃ 13

1. Wprowadzenie liczby 10 74
2. Utrwalanie pojęcia poznanych liczb 76
3. Dopełnianie do 10 78
4. Odejmowanie od 10 79

TYDZIEŃ 14

1. Dodawanie liczb w zakresie 10 80
2. Obliczenia pieniężne 81

3. Dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 10 82
4. Układanie i rozwiązywanie zadań ... 83

TYDZIEŃ 15

1. Dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 10 84
2. Obliczanie niewiadomej liczby w dodawaniu 85
3. Dawne miary długości 86
4. Mierzenie długości linijką 88

TYDZIEŃ 16

1. Dodawanie i odejmowanie liczb w zakresie 10 90
2. Nauka ważenia różnych produktów 91
3. Układanie i rozwiązywanie zadań 92
4. Powtórzenie 94

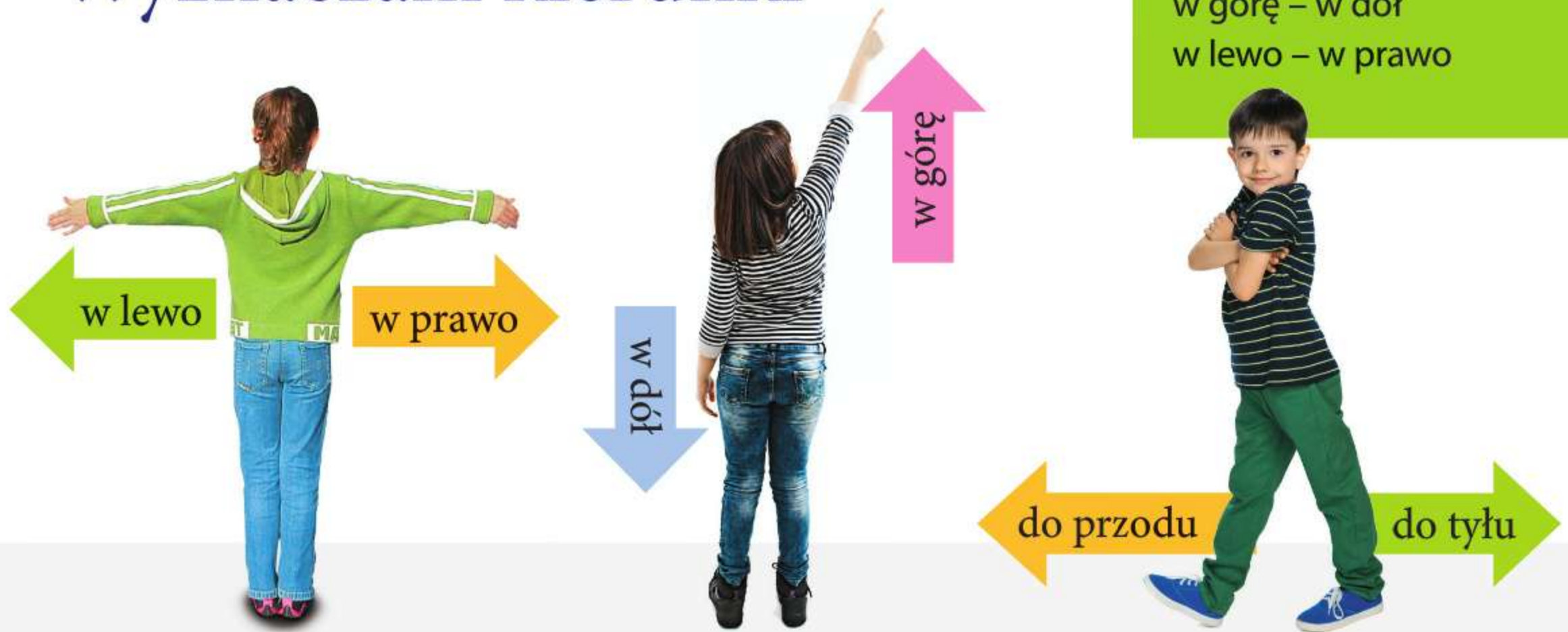
Wyznaczam kierunki

POMOCNE SŁOWA

do przodu – do tyłu

w górę – w dół

w lewo – w prawo

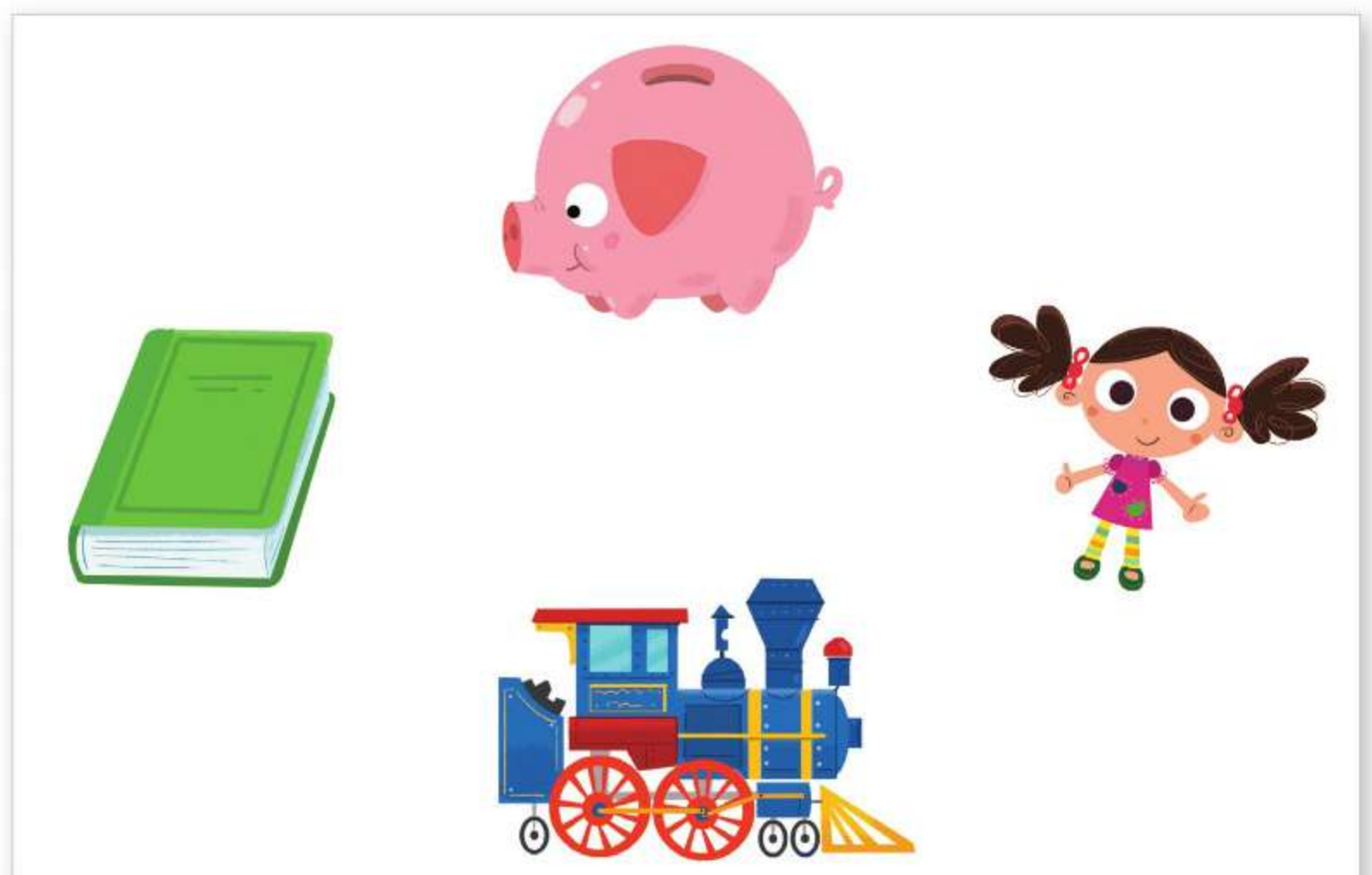
1 Powiedz, co widzisz na obrazkach. Używaj pomocnych słów.

2 Powiedz, kto siedzi w klasie: za tobą, przed tobą, z prawej strony, z lewej strony.

3 Podaj nazwy przedmiotów narysowanych na kartce:

- z prawej strony,
- z lewej strony,
- u góry,
- na dole.

Oceniam odległość

POMOCNE SŁOWA

daleko – blisko
daleko – dalej – najdalej
blisko – bliżej – najbliżej
wysoko – nisko
wysoko – wyżej – najwyżej
nisko – niżej – najniżej

1 Popatrz na obrazek i powiedz:

- co jest wysoko, a co nisko;
- kto ma do szkoły daleko, a kto blisko;
- co znajduje się po prawej stronie rowerzysty;
- co mijają dzieci idące z rodzicami do szkoły po lewej stronie.

- Ułóż podobne pytania i zadaj je koleżance lub koledze.

2 Policz, ile jest książek na najwyższej półce, a ile na najniższej.

3 Wskaż wyraz, w którym odległości między literami są większe.

K L A S A
K L A K S O N

Określam położenie przedmiotów i osób

POMOCNE SŁOWA

nad – pod • od – do
za – przed – zza
obok • wyżej – niżej
na lewo – na prawo
wewnątrz – na zewnątrz

1 Stań obok krzesła i wykonuj polecenia:

- stań przed krzesłem; stań za krzesłem;
- postaw prawą nogę na krześle;
- wsuń lewą nogę pod krzesło;
- ukryj się za krzesłem; wyglądaj zza krzesła.

2 Opowiedz, co widzisz na obrazku. Używaj pomocnych słów.

3 Co jest w piórniku, a co jest obok piórnika?

4 Ile kredek jest wewnątrz pętli, a ile na zewnątrz?

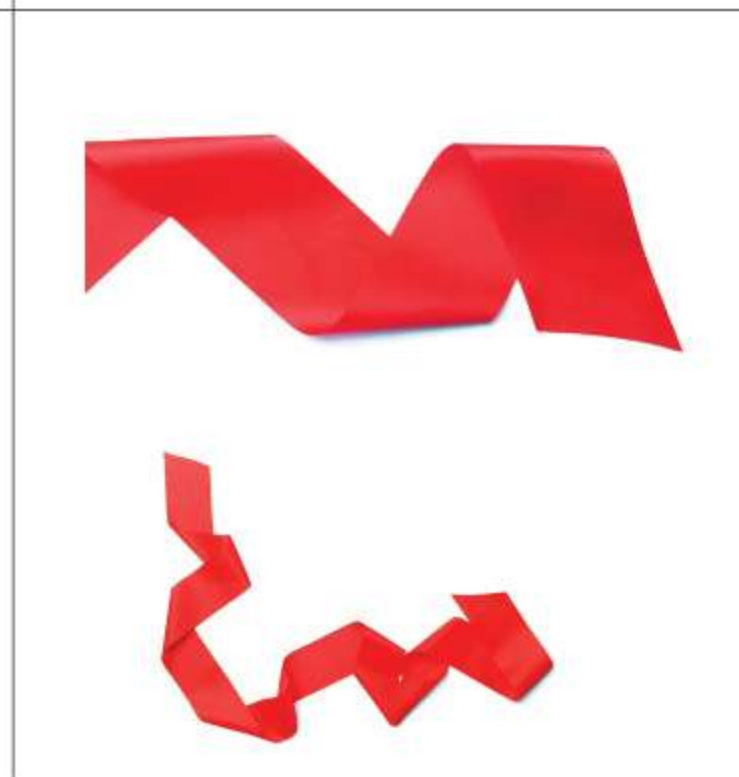
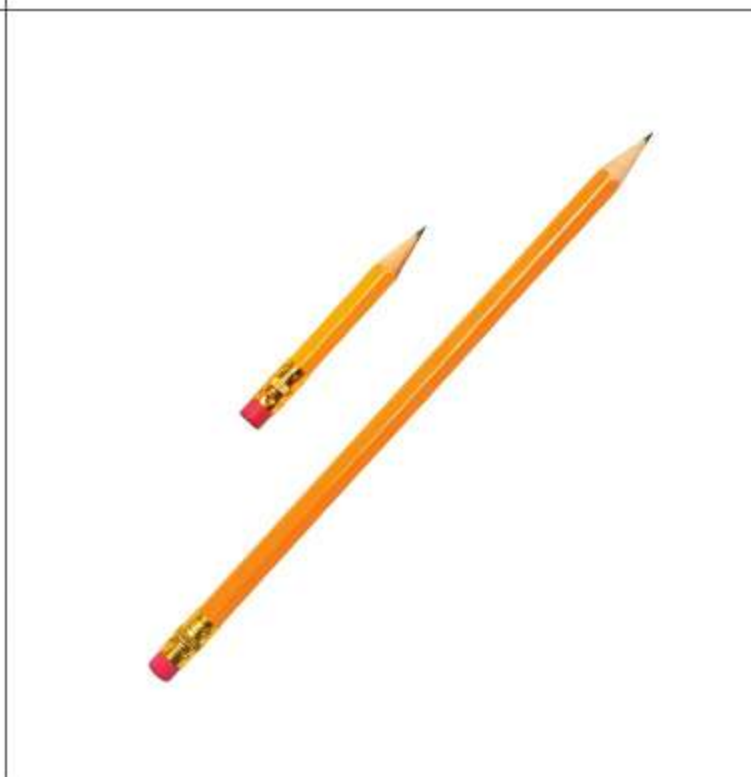
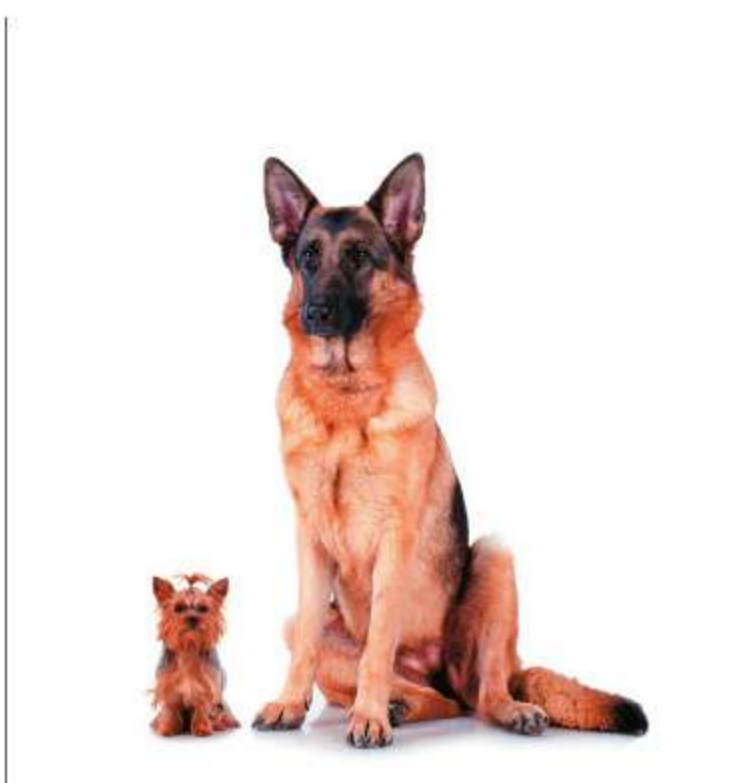

Poznaję cechy wielkościowe

POMOCNE SŁOWA

gruby – cienki • głęboki – płytki
długi – krótki • szeroki – wąski
duży – mały • wysoki – niski

1 Powiedz, co widzisz na każdym obrazku. Używaj pomocnych słów.

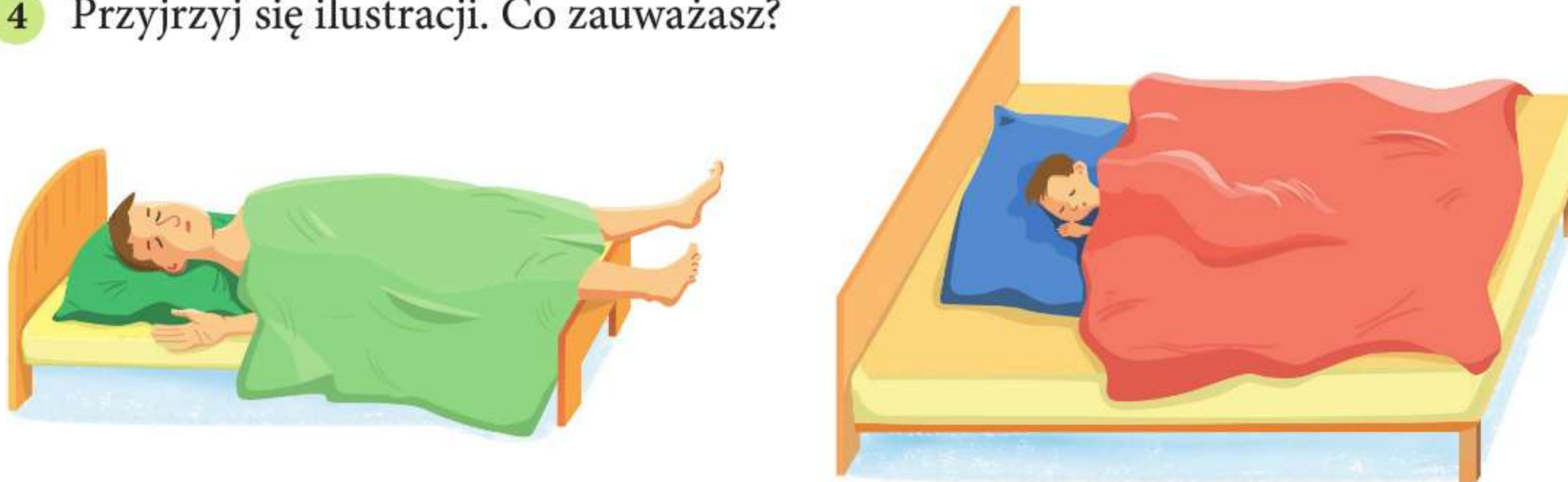
2 Podaj dwie cechy każdego przedmiotu.

- 3 Wymień trzy cechy każdej deski.

- 4 Przyjrzyj się ilustracji. Co zauważasz?

- 5 Powiedz, która miska jest przeznaczona dla małego psa, a która dla dużego. Dlaczego?

- 6 Odpowiedz na pytania.

- Który TOM czyta TOM?
- Który TOM jest większy?

To jest TOM.

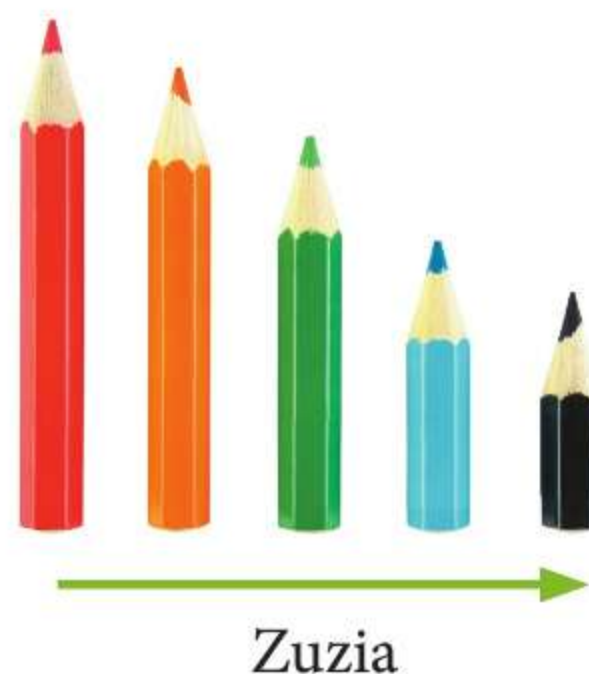
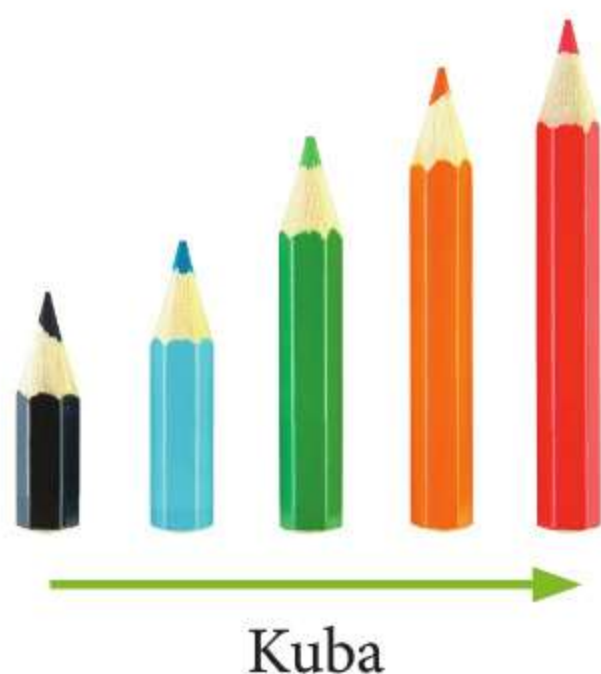
I to jest TOM.

Porządkuję według ustalonej zasady

POMOCNE SŁOWA

duży – większy – największy
krótki – krótszy – najkrótszy
wysoki – wyższy – najwyższy
długi – dłuższy – najdłuższy
szybki – szybszy – najszybszy

- 1 Kuba ułożył kredki od najkrótszej do najdłuższej.
A w jakiej kolejności ułożyła kredki Zuzia?

- 2 Powiedz, według jakiej zasady ustawiono zwierzęta.

- 3 Podaj nazwy środków transportu w kolejności:
- od poruszających się najszybciej do przemieszczających się najwolniej,
 - od poruszających się najwolniej do przemieszczających się najszybciej.

- 4 Przyjrzyj się dzieciom na fotografii. Według jakiej zasady je ustawiono?

- Wybierz spośród koleżanek i kolegów pięcioro dzieci. Ustaw je w rzędzie według wzrostu: od najwyższego do najniższego.
- 5 Wskaż w klasie trzy dowolne przedmioty i podaj ich nazwy w kolejności od największego do najmniejszego.
- 6 Przyjrzyj się zdjęciom. Według jakiej zasady można ustawić te szklanki?

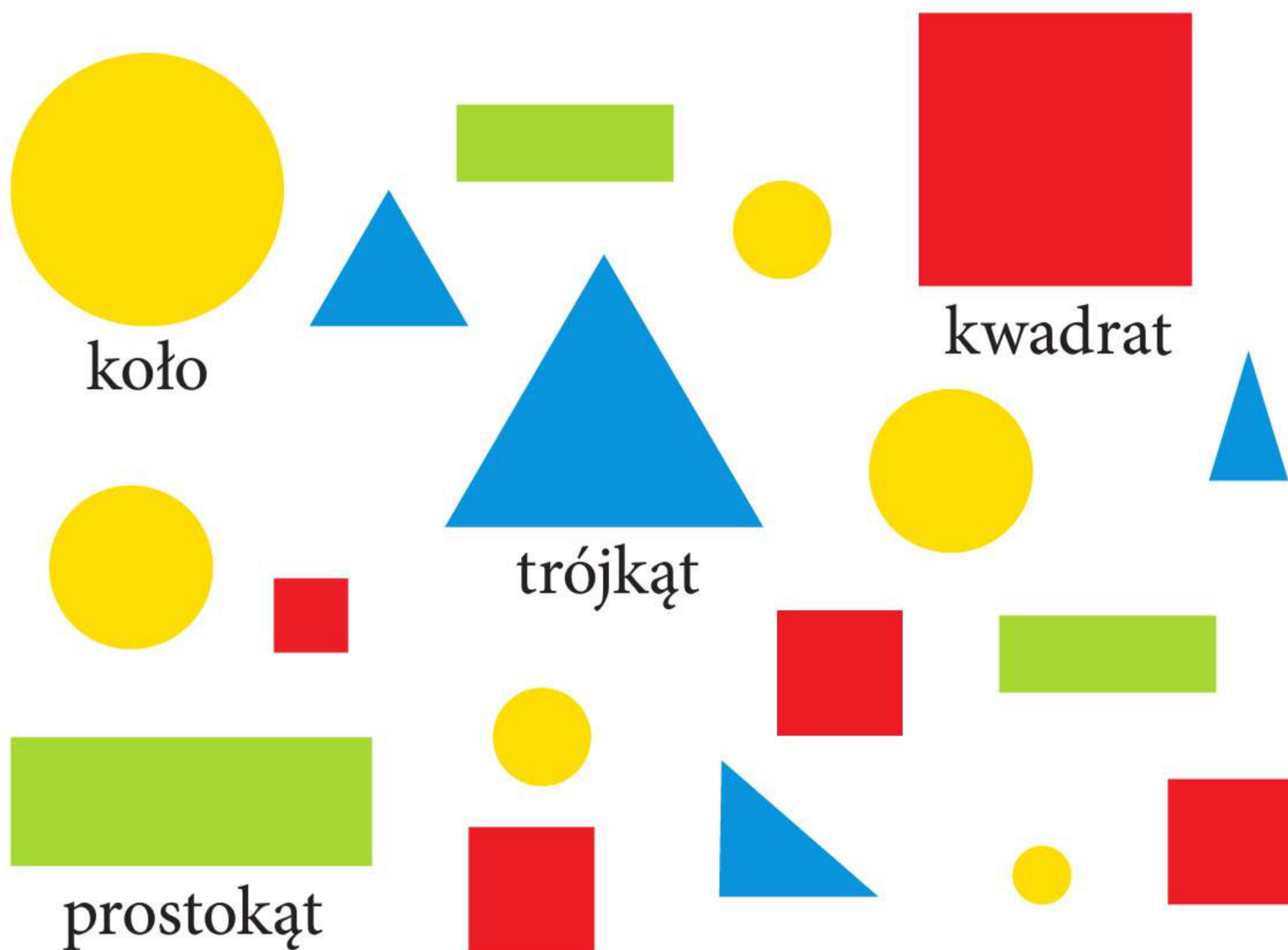

- 7 Przyjrzyj się zdjęciom. Jak uporządkowano balony?

Rozpoznaję figury geometryczne i znam ich nazwy

- 1 Policz, ile jest na rysunku: kół, prostokątów, kwadratów, trójkątów.

- 2 Układaj z patyczków kształty poznanych figur. Której figury nie da się z nich ułożyć?

- 3 Powiedz, jaka to figura.
Z ilu patyczków się składa?

4 Rozwiąż łamigłówki geometryczne.

Łamigłówka 1.

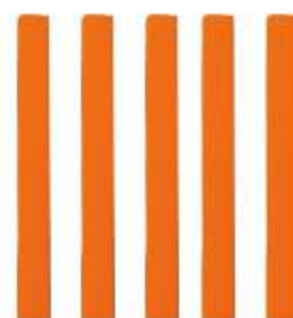
Przygotuj trzy patyczki. Zbuduj z nich trójkąt.

Przygotuj sześć patyczków. Zbuduj z nich dwa trójkąty.

Przygotuj pięć patyczków. Zbuduj z nich dwa trójkąty.

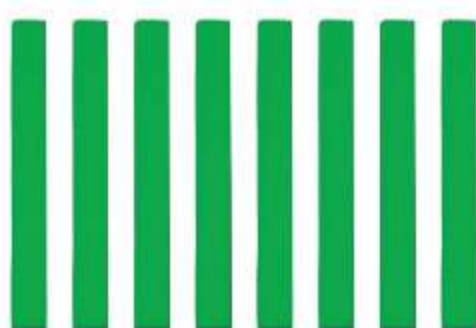

Łamigłówka 2.

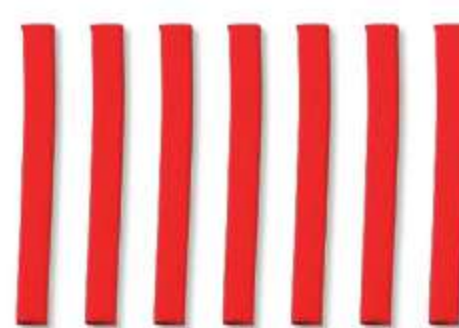
Zbuduj kwadrat z czterech patyczków.

Zbuduj dwa kwadraty z ośmiu patyczków.

Zbuduj dwa kwadraty z siedmiu patyczków.

5 Jakie figury dostrzegasz w tych przedmiotach?

6 Rozejrzyj się wokół. Wskaż przedmioty, które mają kształt: kwadratu, prostokąta, trójkąta, koła.

Poznaję figury geometryczne

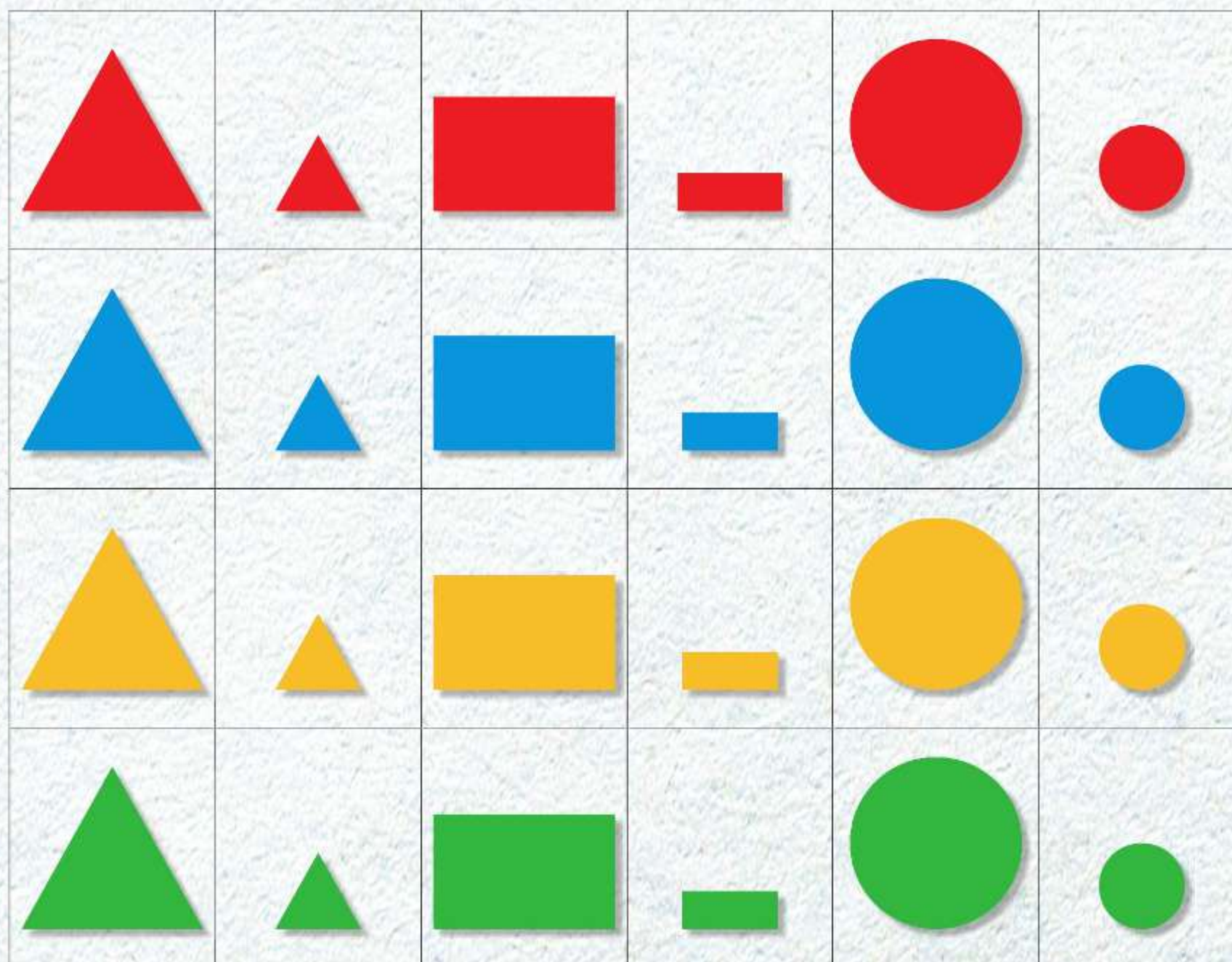
POMOCNE SŁOWA

kształt: koło • trójkąt
prostokąt

kolor: żółty • niebieski
czerwony • zielony

wielkość: duży • mały

- **1** Przygotuj zestaw figur geometrycznych z kolorowego papieru. Rozłóż figury na ławce, a potem połóż je na właściwe okienka na rysunku. Po wykonaniu zadań schowaj figury do koperty.
- Powiedz: jakie kształty mają te figury, jakiego są koloru, jaką mogą mieć wielkość.
 - Policz, ile jest kół, trójkątów, prostokątów.

- 2 Weź do ręki dowolną figurę i wymień jej trzy cechy.

Wzór:

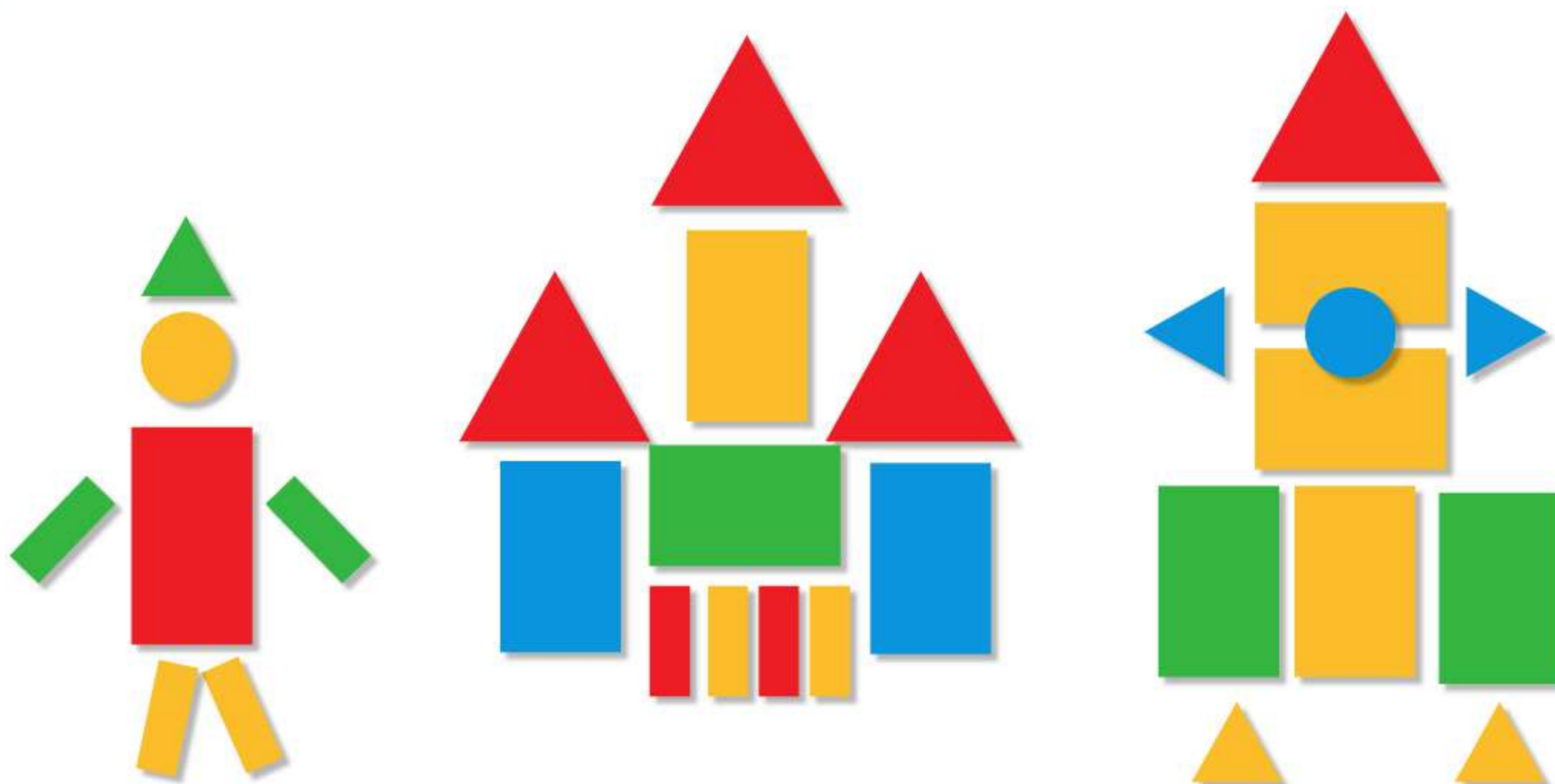

trójkątna
duża
czerwona

okrągła
mała
żółta

- 3 Z jakich figur zbudowano te układanki? Policz, ile figur jest w każdej układance.

- Ułóż z figur swoją układankę. Powiedz, z jakich i z ilu figur się ona składa.

- 4 Bawcie się w parach. Jedna osoba podaje cechy figury, a druga pokazuje tę figurę. Potem następuje zmiana. Bawcie się dalej podobnie.

Grupuję przedmioty w zbiory

POMOCNE SŁOWA

zbiór • element zbioru
element należy do zbioru
element nie należy do zbioru

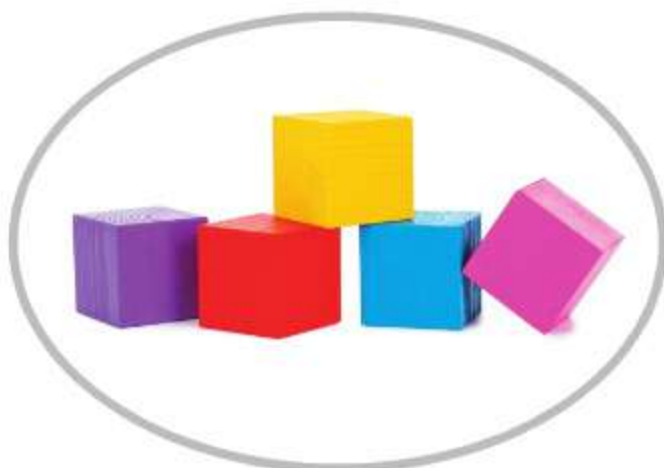

zbiór muszli

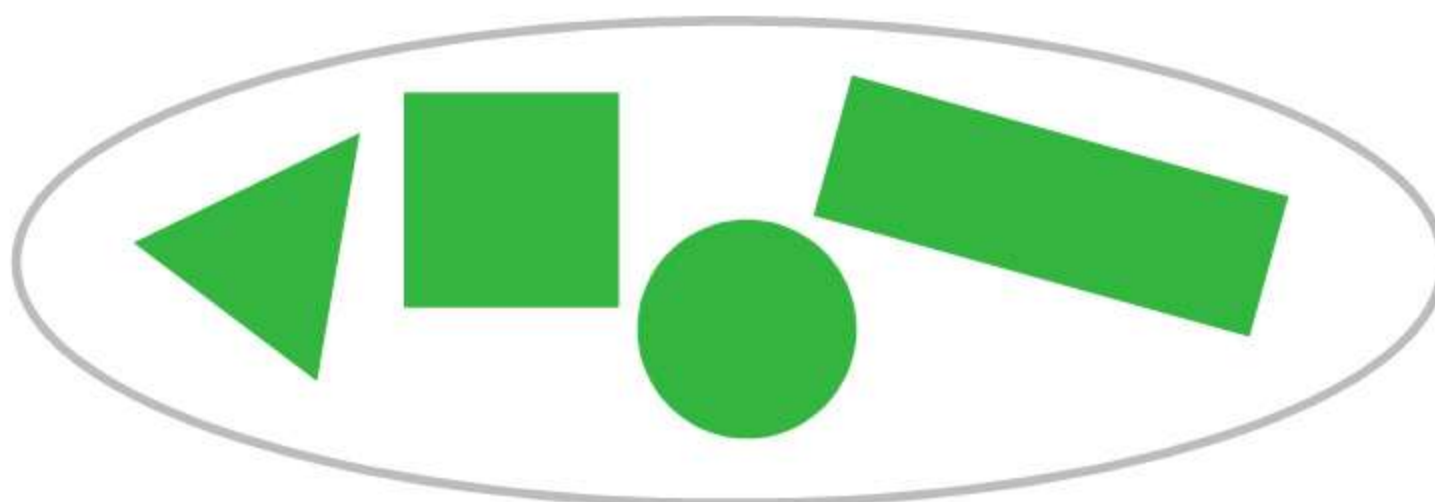

zbiór kamieni

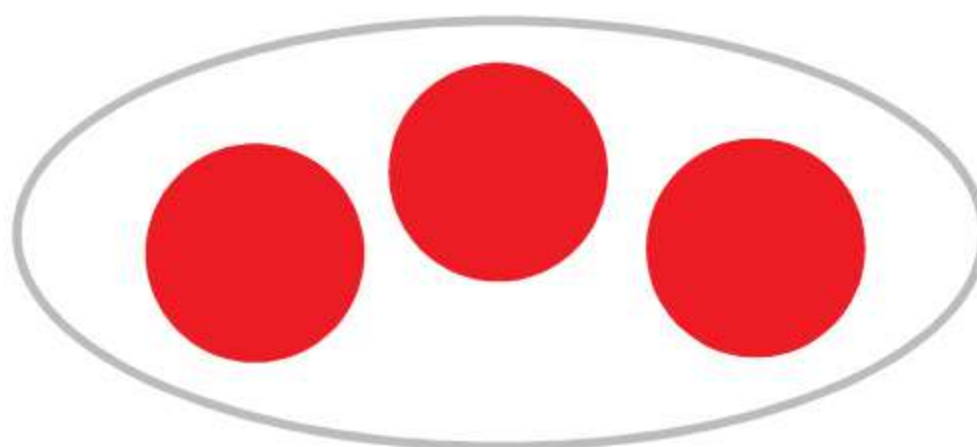
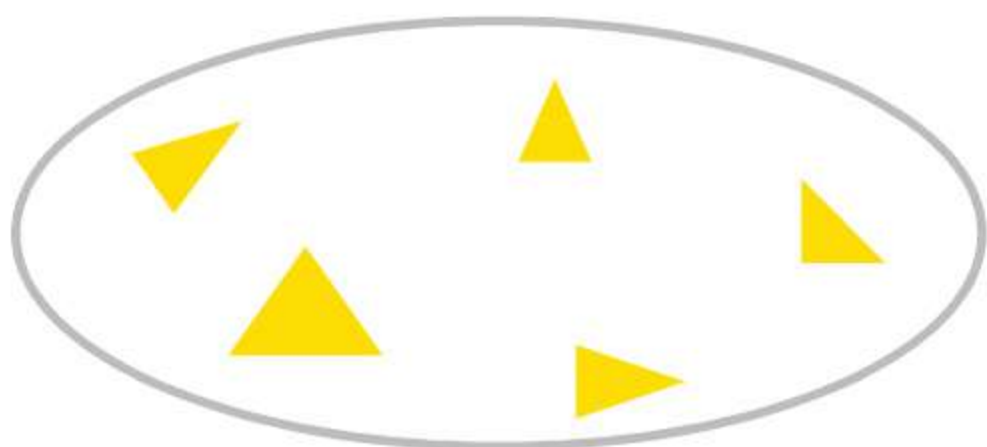
1 Podaj nazwę każdego zbioru.

2 Podaj nazwy zbiorów według wzoru.

zbiór dużych zielonych figur geometrycznych

- 3 Jak można pogrupować te liście? Podaj dwa sposoby.

- 4 Podaj nazwę tego zbioru. Który ptak nie pasuje do pozostałych? Dlaczego? Jaką nazwę może mieć zbiór po usunięciu niepasującego zdjęcia?

- 5 Dmuchał silny wiatr i jeden zbiór został pusty. Powiedz który.

zbiór piór

zbiór piór

Łączę w pary osoby i rzeczy

- 1 Dzieci ustawiono parami. Popatrz na zdjęcie i powiedz: ile jest par, ile dzieci jest w każdej parze, ile jest wszystkich dzieci.

- 2 Podaj nazwy par.

para butów

- 3 Sprawdź, czy każda skarpetka ma parę.

- 4 Powiedz, ile par tańczy. Ile dzieci tańczy?

Poznaję liczby w kolorach

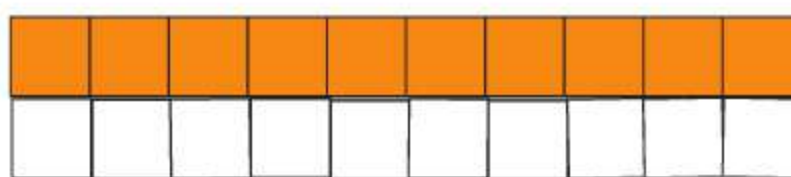
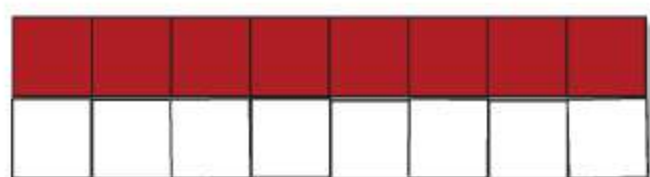
- 1** Przygotuj z pomocą nauczyciela paski z kolorowego papieru, takie jak pokazano na rysunku. Przechowuj je w kopercie. Będą ci potrzebne na kolejnych zajęciach.

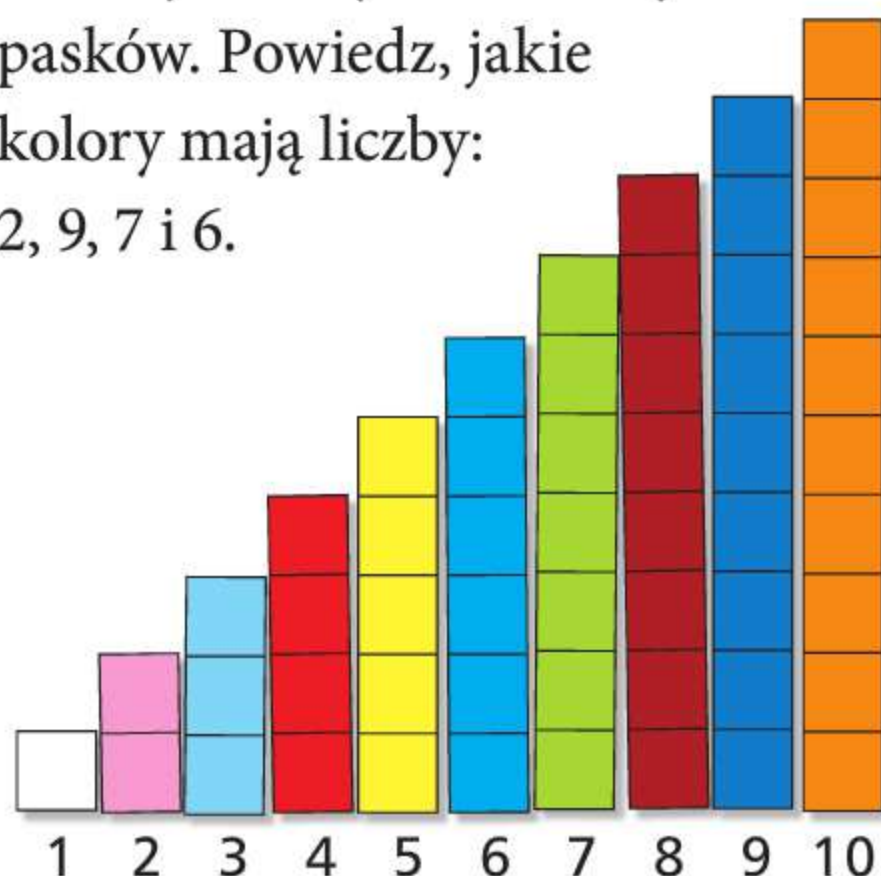
- 2** Czym różnią się od siebie te trzy paski?

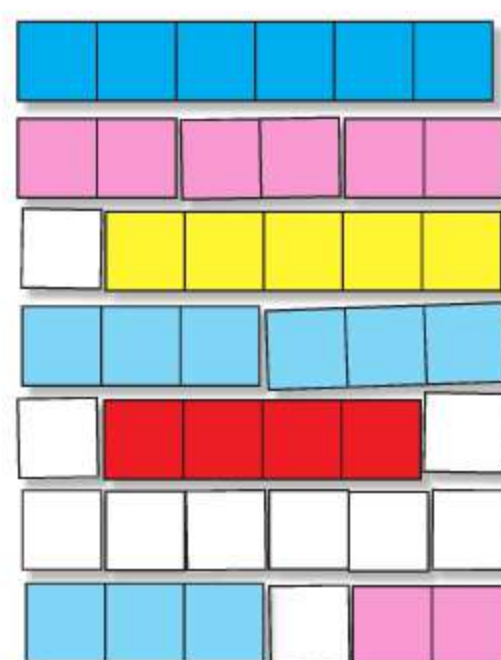
- 3** Białymi paskami zmierz długość kolorowych pasków. Układaj według wzoru. Powiedz, ile białych pasków przypada na każdy kolorowy pasek.

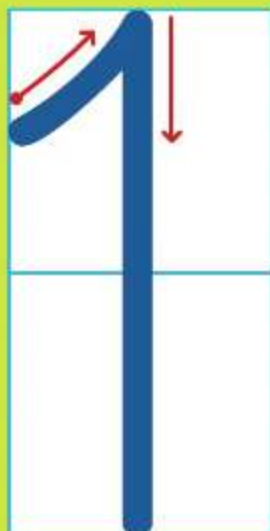
- 4** Zbuduj schody z kolorowych pasków. Powiedz, jakie kolory mają liczby: 2, 9, 7 i 6.

- 5** Zbuduj z pasków dywanik inny niż pokazany na rysunku.

1

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1 Wskaż zbiory jednoelementowe.

2 Przyjrzyj się uważnie ilustracji. Powiedz, ile jest ławek. Ile jest wiewiórek? Ile jest koszy? Ile jest dorosłych osób? Co jeszcze występuje pojedynczo na tym obrazku? Czego jest więcej niż jeden?

3 Rozejrzyj się po swojej klasie i wskaż zbiory jednoelementowe.

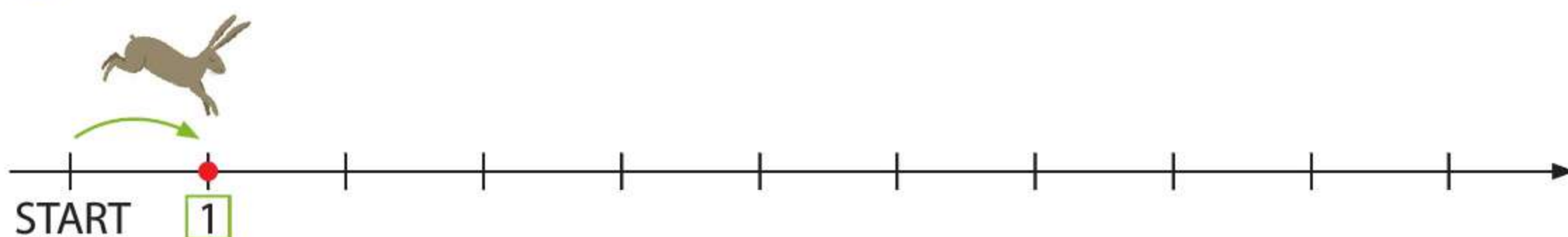
4 Napisz w zeszycie cyfrę 1.

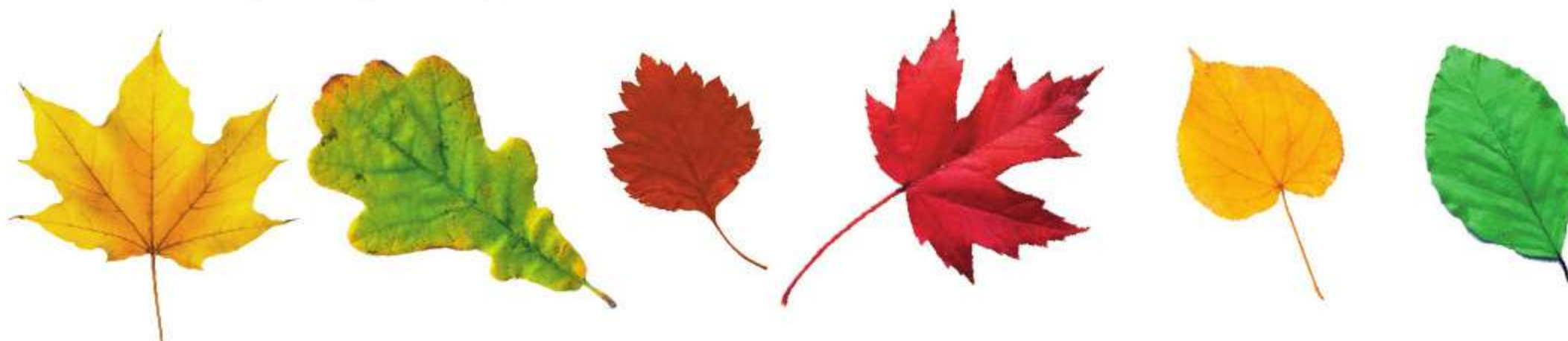
Jeden bocian jest na łowach,
jedna pani bocianowa
jedno jajko zniosła właśnie;
siądzie na nim, zanim zaśnie.

- 5 Ile skoków wykonał zając? Który to skok zająca?

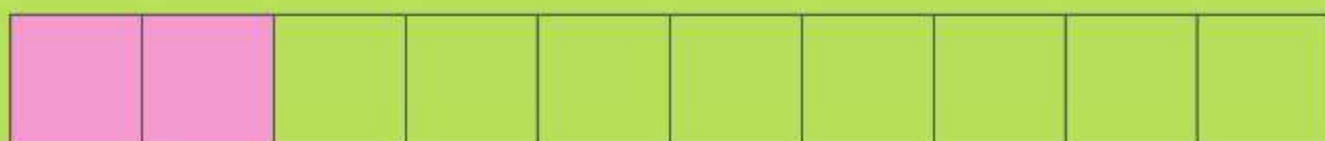
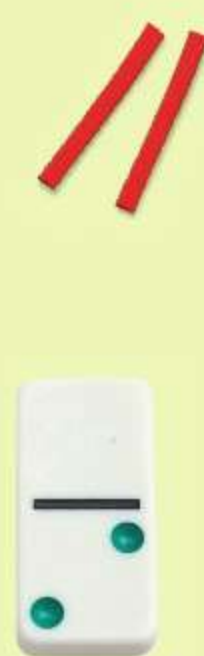

- 6 Powiedz, jaki kolor ma pierwszy listek od lewej strony. Jaki kolor ma pierwszy listek od prawej strony?

- 7 Przyjrzyj się zdjęciom. Padaj inne przykłady, gdzie można dostrzec cyfrę 1.

- 1 Wymień te części ciała, które występują po dwie.
- 2 Wskaż na ilustracji zbiory dwuelementowe.

- 3 Przyjrzyj się uważnie ilustracji i powiedz, ile jest na rysunku osób.
Ile jest ptaków? Ile jest skrzynek, a ile drabin? Ile chmur widać na niebie?
Czego jest więcej niż 2? Czego jest mniej niż 2?

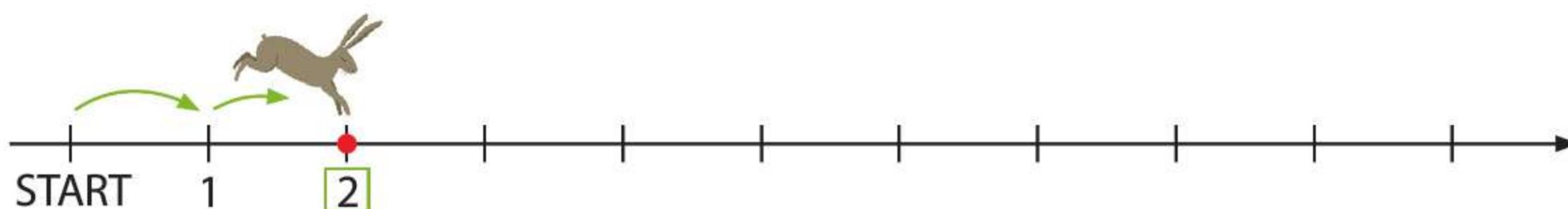

- 4 Wyszukaj w klasie zbiory dwuelementowe.
- 5 Napisz w zeszycie cyfrę 2.

Dwaj dziwni panowie,
dwie zabawne panie,
dwoje małych dzieci
śmieszą niesłychanie.

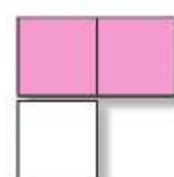
- 6 Ile skoków wykonał zając? Który skok właśnie wykonuje?

- 7 Jaki owoc jest na drugim słoiku od lewej strony? Jaki jest na pierwszym słoiku od lewej strony? Jaki jest na drugim słoiku od prawej strony?

- 8 Zmierz białymi paskami długość różowego paska.

- 9 Przyjrzyj się zdjęciom. Powiedz, gdzie można zobaczyć cyfrę 2.

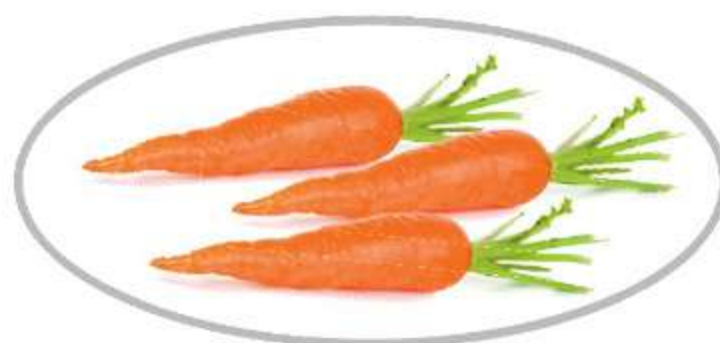
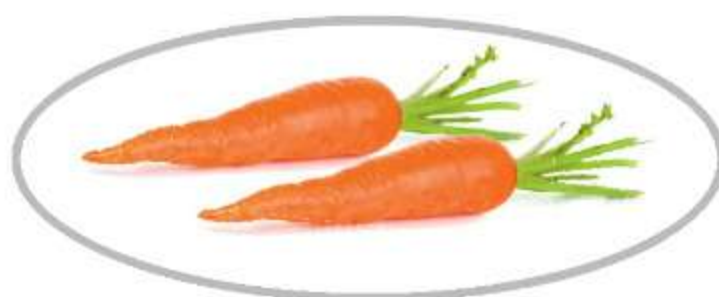
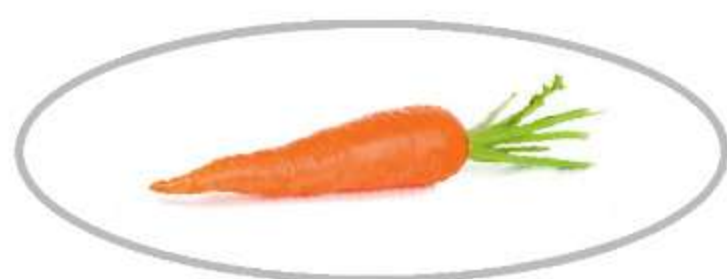

3

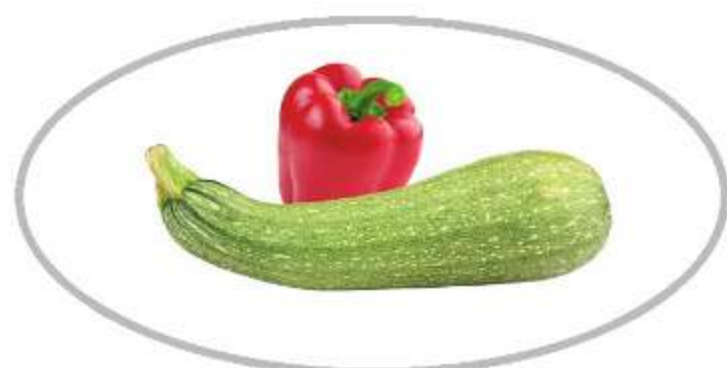

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Ile marchewek jest w każdym zbiorze? W którym zbiorze jest ich najwięcej, a w którym najmniej?

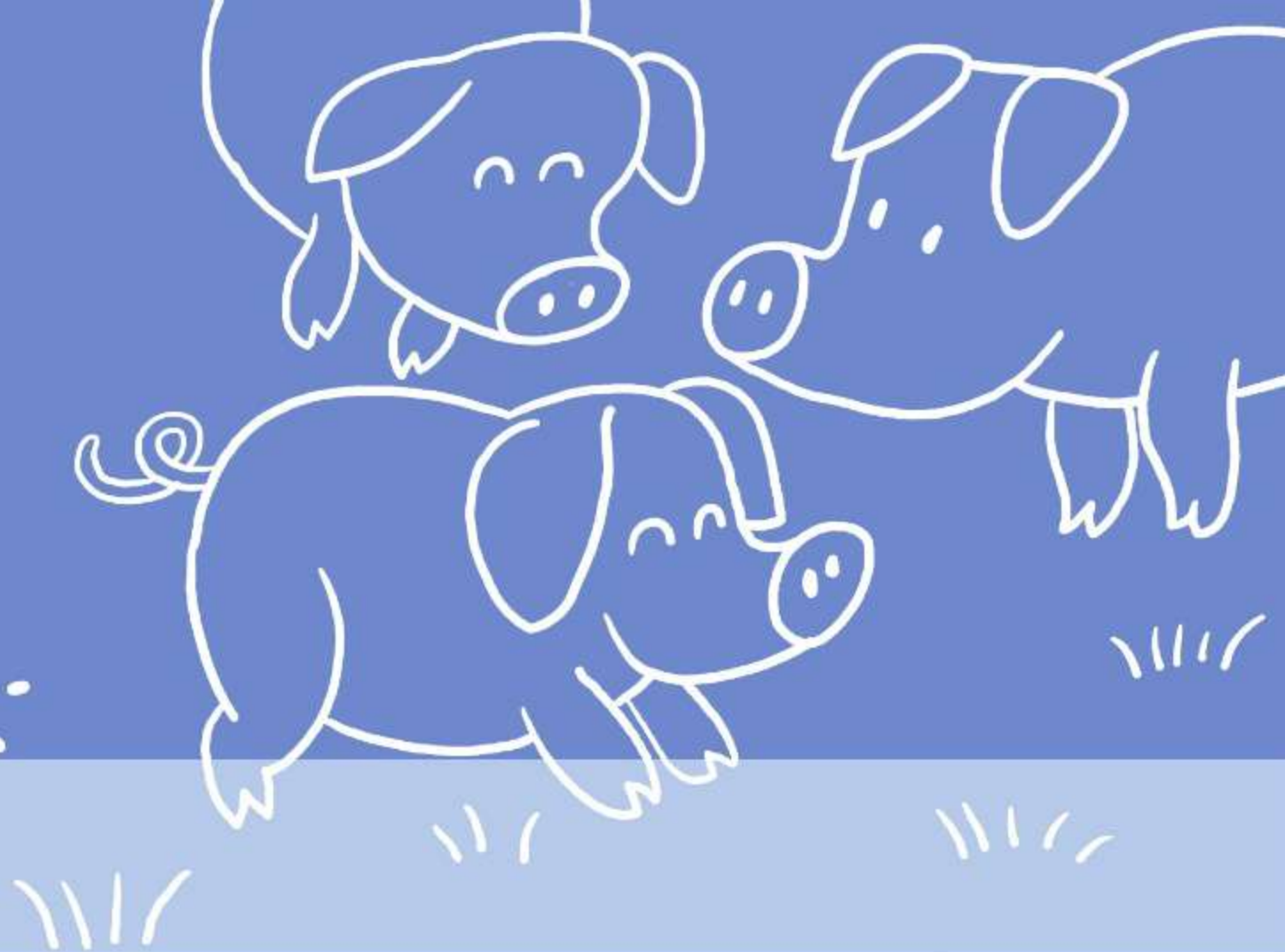
- Wskaż zbiory trzelementowe.

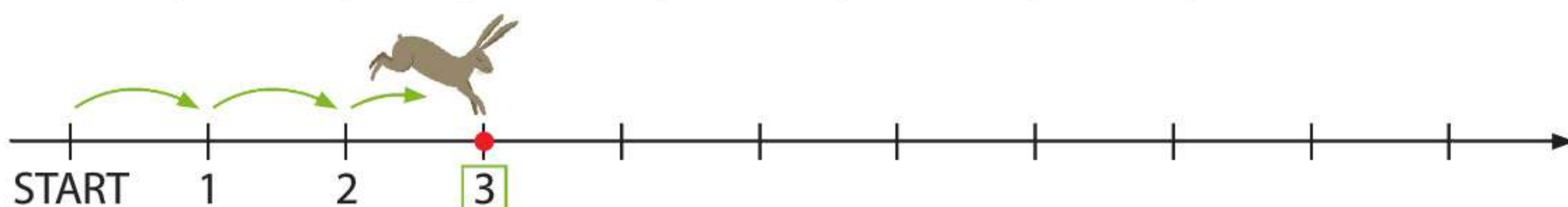
- Popatrz na rysunek i powiedz, ile jest słoneczników. Czego jest tyle samo, ile słoneczników? Czego jest mniej niż 3? A czego więcej niż 3?

Trzej kupcy niechący
trzy świnki kupili,
troje sprzedających
szczerze rozbawili.

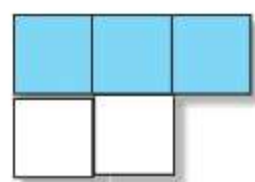
- 4 Poszukaj wokół siebie zbiorów trzelementowych.
- 5 Napisz w zeszycie cyfrę 3.
- 6 Ile skoków wykonał zając? Który skok właśnie wykonuje? Przeczytaj kolejne liczby od lewej strony do prawej, a później od prawej do lewej.

- 7 Wskaż figury: trzecią od lewej strony i trzecią od prawej. Ile boków ma każda z tych figur?

- 8 Zmierz białymi paskami długość niebieskiego paska.

- 9 Przyjrzyj się zdjęciom. Gdzie jeszcze można zobaczyć cyfrę 3?

Poznaję znaki: =, <, >

POMOCNE SŁOWA

równa się • tyle samo
więcej – mniej

Znak równości

$$3 = 3$$

3 równa się 3

↑ tu tyle samo co tu

- 1 Ile latawców jest na fotografii? Ile jest dzieci? Czego jest więcej: latawców czy dzieci? Odczytaj zapis.

$$3 = 3$$

Znak większości

$$3 > 2$$

3 to więcej niż 2

↑ tu więcej niż tu

- 2 Ile żołędzi jest na zdjęciu? Ile jest kasztanów? Czego jest więcej? Odczytaj zapis.

$$3 > 2$$

Znak mniejszości

$$1 < 3$$

1 to mniej niż 3

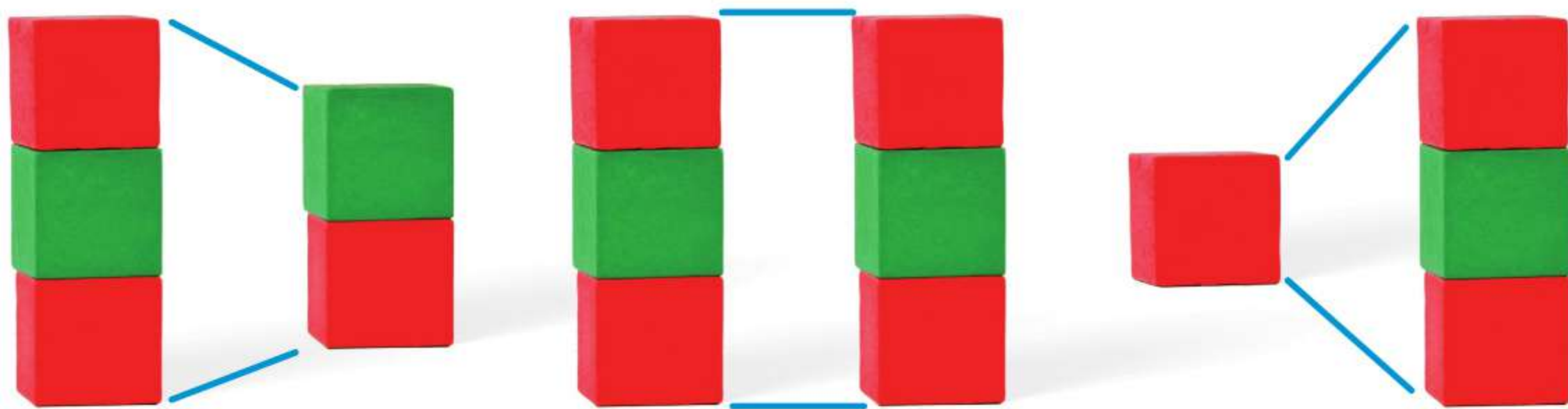
↑ tu mniej niż tu

- 3 Ile widzisz motyli? A ile kwiatów? Czego jest mniej? Odczytaj zapis.

$$1 < 3$$

4 Przeczytaj zapis pod każdą parą wież.

$$3 > 2$$

$$3 = 3$$

$$1 < 3$$

5 Które zapisy pod zbiorami są poprawne, a które błędne? Jak to sprawdzić?

$$1 < 2$$

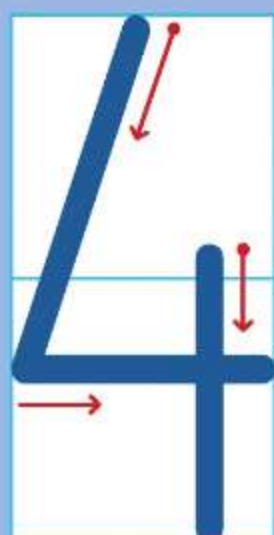

$$3 = 2$$

6 Do każdej pary zbiorów zaproponuj w zeszycie zapis złożony z cyfr i znaków: $>$, $<$ lub $=$.

4

- 1 Policz grzyby w każdym koszyku. W którym koszyku jest ich najwięcej, a w którym najmniej?

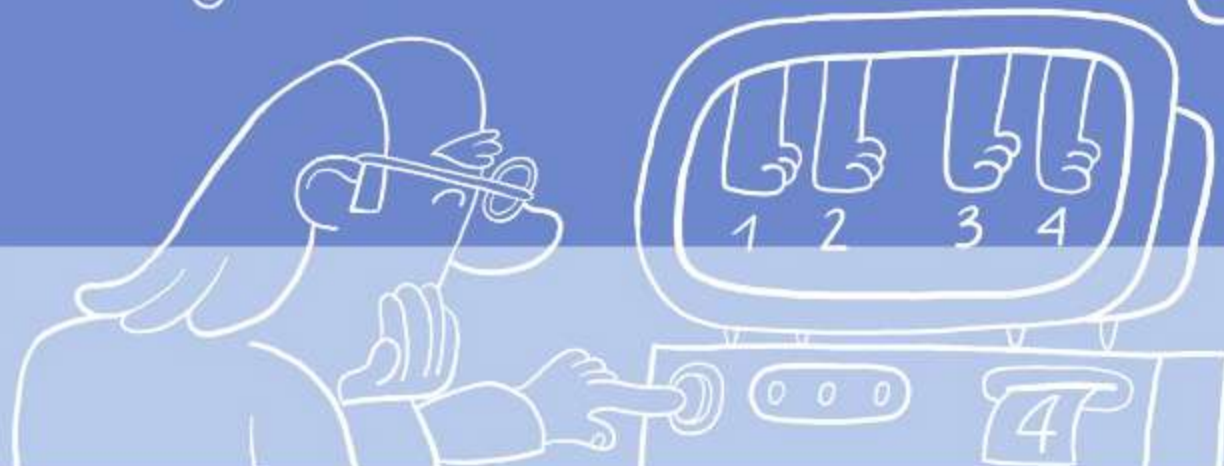
- 2 Wyszukaj w klasie zbiory czteroelementowe.
- 3 Przyjrzyj się uważnie ilustracji i powiedz, ile dzieciółów jest na rysunku. Ile jest podgrzybków? Ile jest myszy? Czego jest jeszcze po 4? Czego jest więcej: drzew czy muchomorów? Czego jest mniej: sów czy lisów?

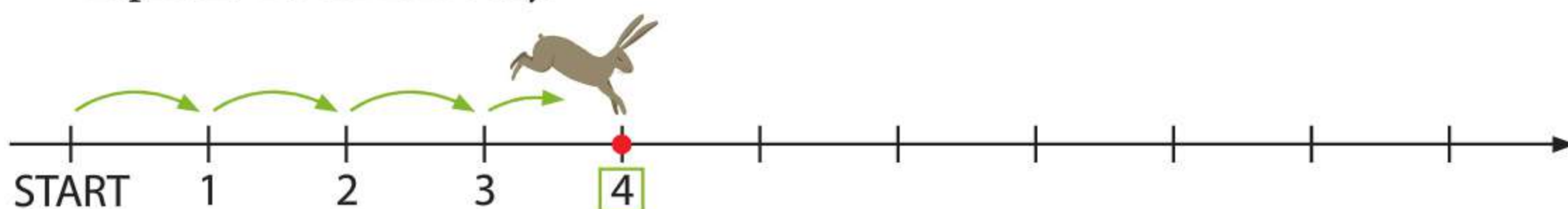
- 4 Napisz w zeszycie cyfrę 4.

Czterej mędracy umysł ćwiczą,
cztery nogi psa wciąż liczą,
czworo widzów i słuchaczy
nie pojmuje, co to znaczy.

- 5 Ile skoków wykonał zając? Który skok teraz wykonuje? Przeczytaj kolejno liczby zapisane na osi liczbowej.

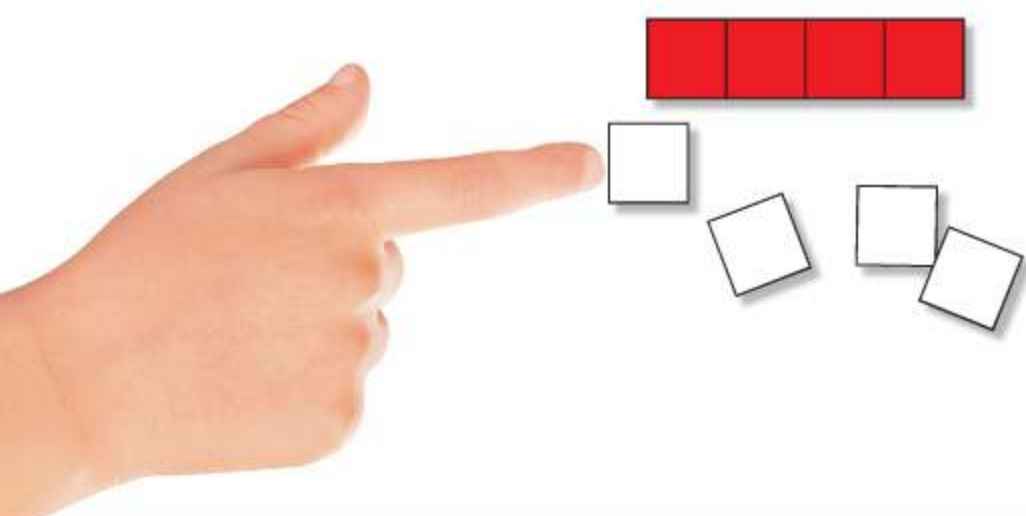

- 6 Według jakiej zasady ustawiono zwierzęta? Podaj nazwy zwierząt.

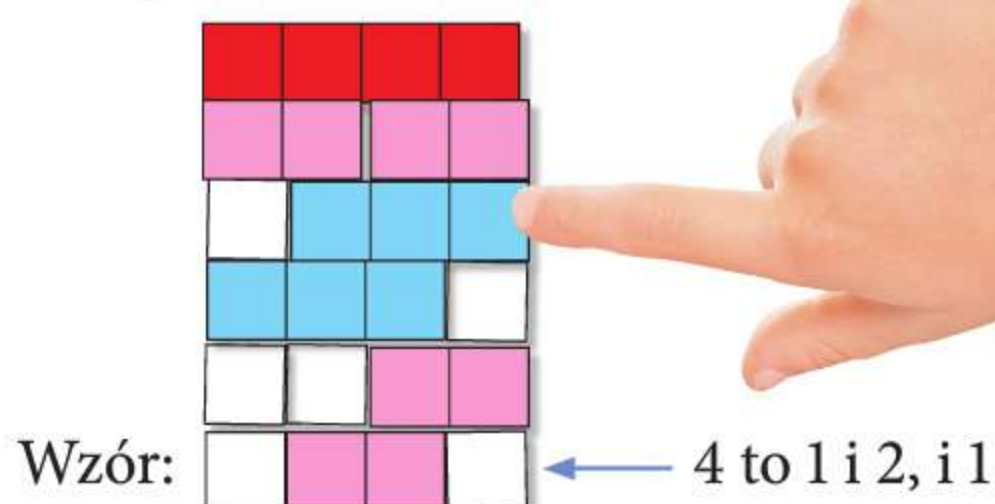
- Licz od lewej strony. Pierwsze zwierzę to... Drugie zwierzę to... Trzecie zwierzę to... Czwarte zwierzę to...
- Licz od prawej strony. Na pierwszym miejscu stoi... Na drugim miejscu stoi... Na trzecim miejscu stoi... Na czwartym miejscu stoi...
- Na którym miejscu od lewej strony jest mrówka, a na którym lis?

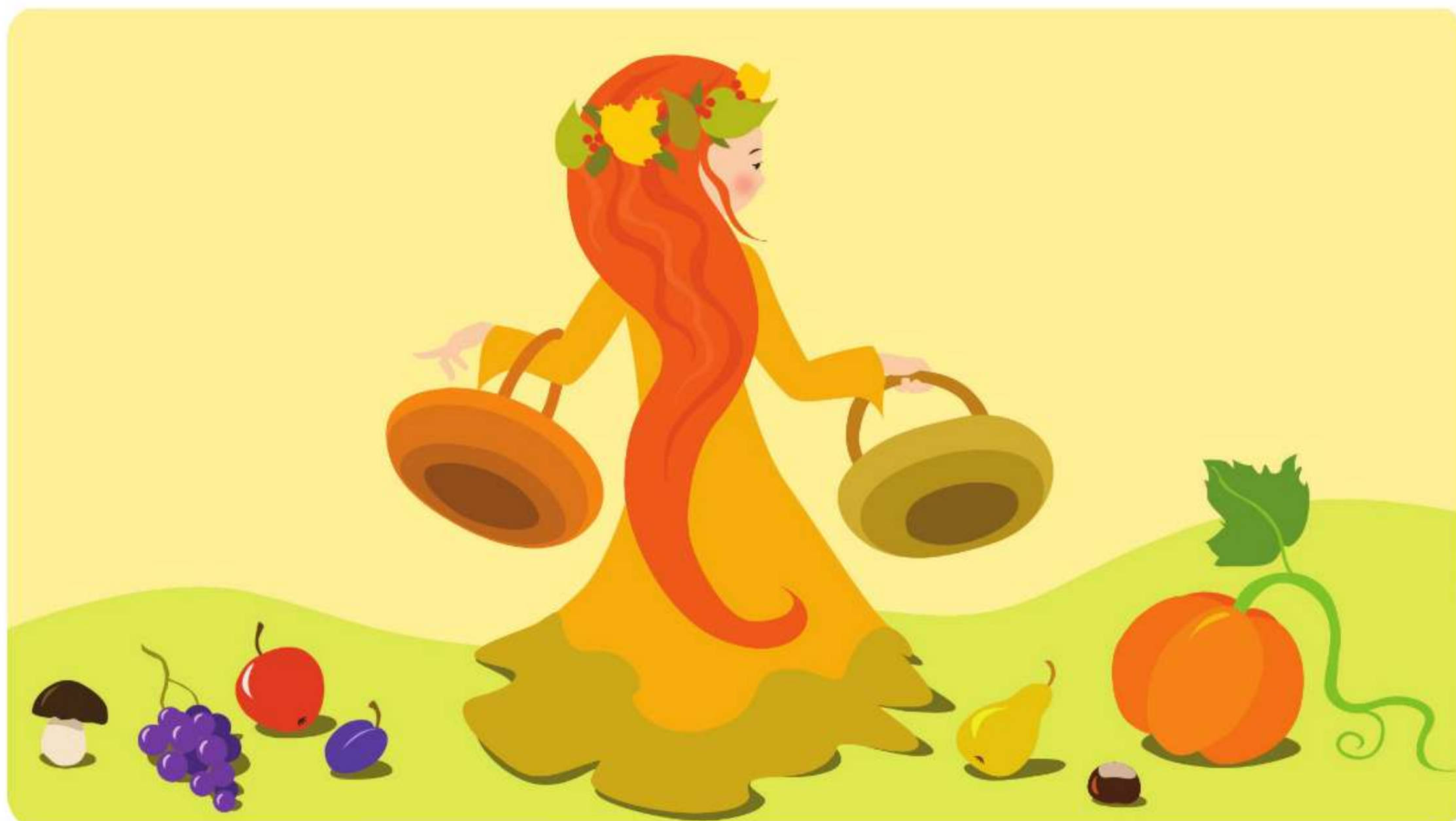
- 7 Zmierz białymi paskami czerwony pasek.

- 8 Ułóż dywanik z pasków i opisz każdy z nich według wzoru.

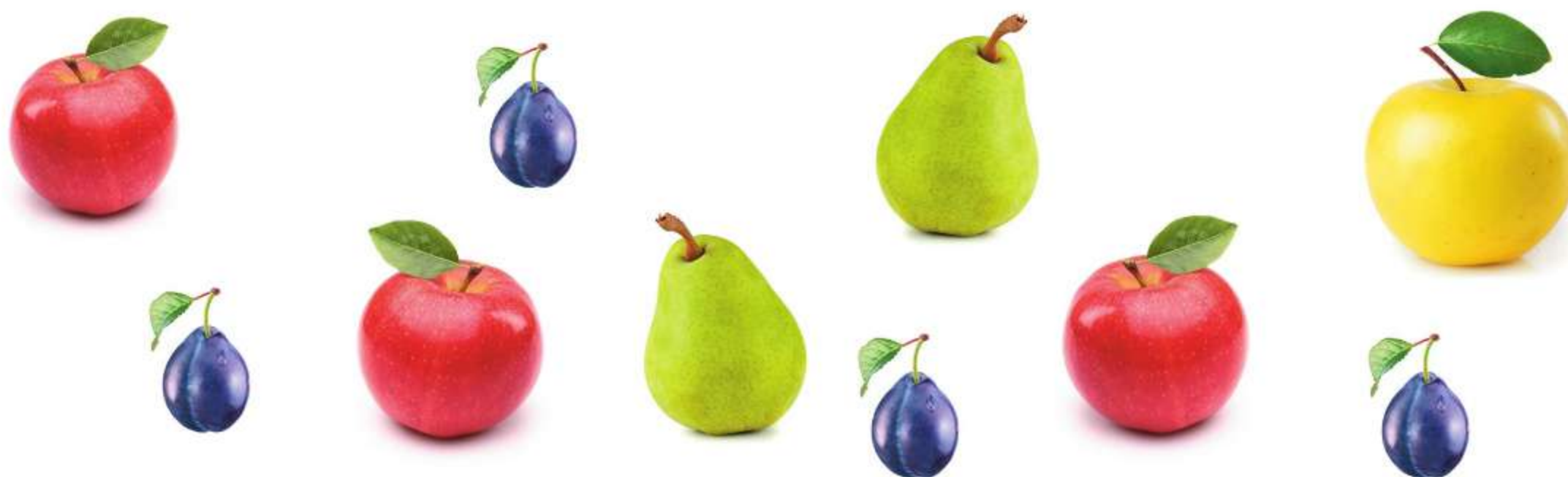

- 1 Popatrz na ilustrację i odpowiedz na pytania.

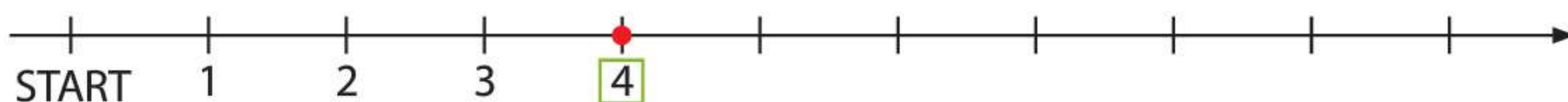
- Jakie dary ma Pani Jesień po swojej prawej stronie? A jakie po lewej?
- Ile jest darów po prawej stronie Pani Jesieni? A ile po lewej?
- Po której stronie jest więcej darów? O ile więcej?
- Co na rysunku znajduje się najbliżej Pani Jesieni, a co najdalej?

- 2 Popatrz na zdjęcia i odpowiedz na pytania.

- Ile jest czerwonych jabłek? A ile żółtych?
- Których owoców jest tylko 2, a których 4?
- O ile więcej jest śliwek od gruszek?
- O ile mniej jest jabłek żółtych od czerwonych?

3 Odczytaj z osi kolejne liczby. Wykonaj polecenia.

- Wymień liczby mniejsze od 4. Następnie liczby mniejsze od 3, a potem od 2.
- Wymień liczby większe od 1, potem od 2, a następnie od 3.

4 Powiedz, jakie liczby mogły zostać zastąpione znakami zapytania.

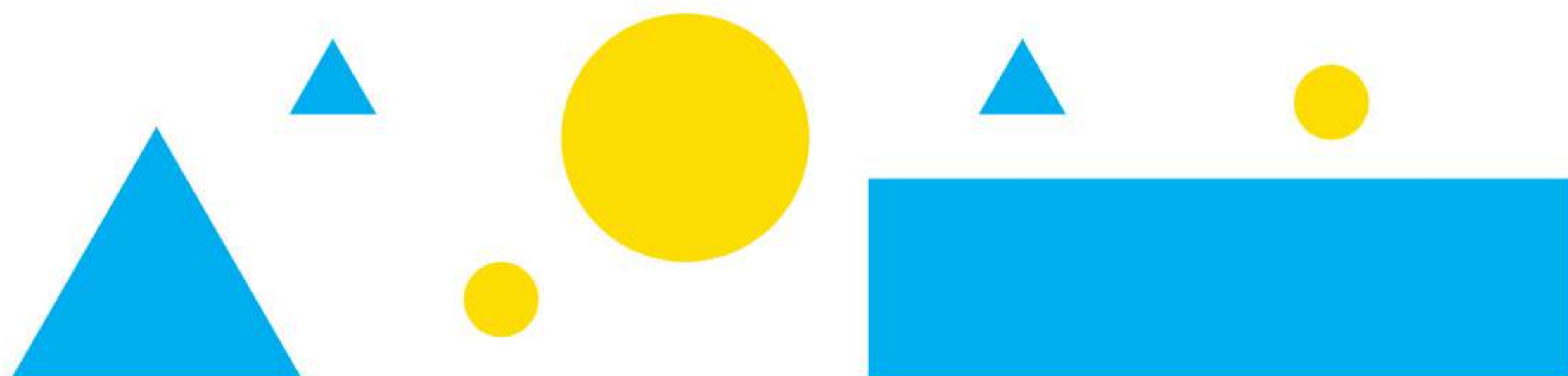
$2 > ?$	$2 = ?$	$2 < ?$	$2 < ?$
$3 > ?$	$3 > ?$	$3 = ?$	$3 < ?$
$4 > ?$	$4 > ?$	$4 > ?$	$4 = ?$

5 Przyjrzyj się tabeli z liczbami. Powiedz, do jakich liczb prowadzą strzałki.

1	2
3	4

1 → ?	1 → ?	2	2	? 2	? 2	? → ?
	↓ ?	↓ ?	? ← ?	? ← ?	↑ 3	↑ 3

6 Powiedz, jak można pogrupować te figury na trzy zbiory. A jak na dwa? Podaj po dwie możliwości.

Dodaję liczby

POMOCNE SŁOWA

dodać • równa się
wynik dodawania

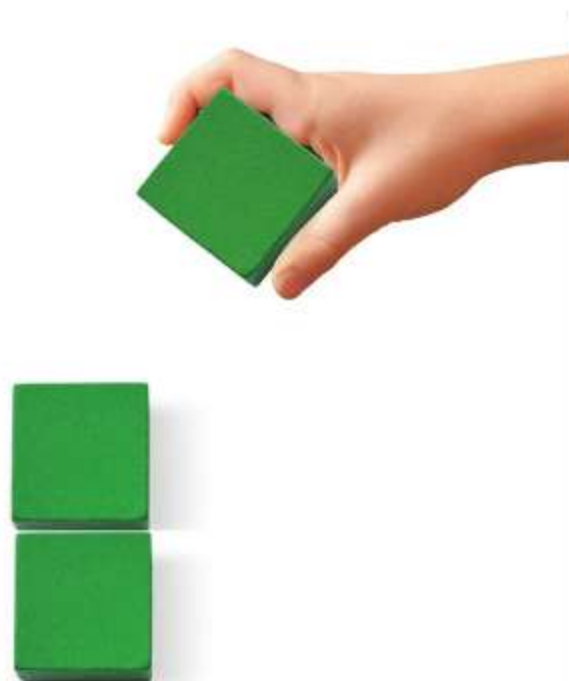

$$\begin{array}{ccccc} 1 & \text{dodać} & 2 & \text{równa się} & 3 \\ 1 & + & 2 & = & 3 \end{array}$$

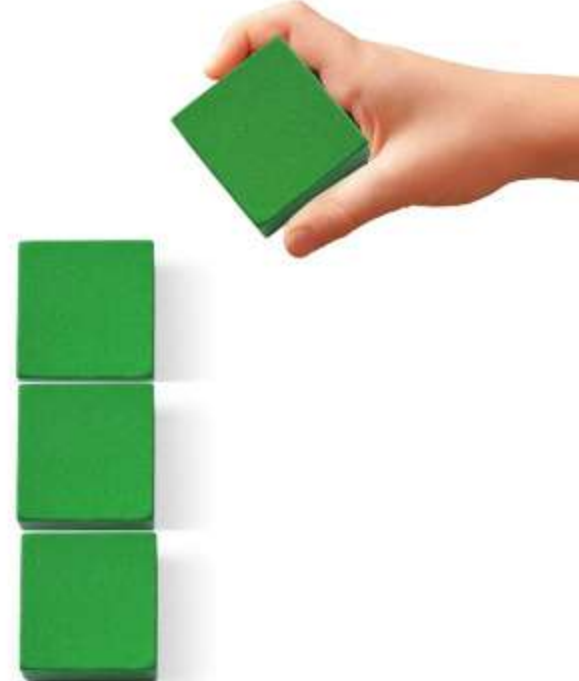
1 Co widzisz na każdym obrazku? Przeczytaj zapisy, oblicz i podaj wyniki dodawania.

$$1 + 1 = ?$$

$$2 + 1 = ?$$

$$3 + 1 = ?$$

2 Wykonaj działania. Podaj wyniki dodawania.

tu jest

tu są

razem są

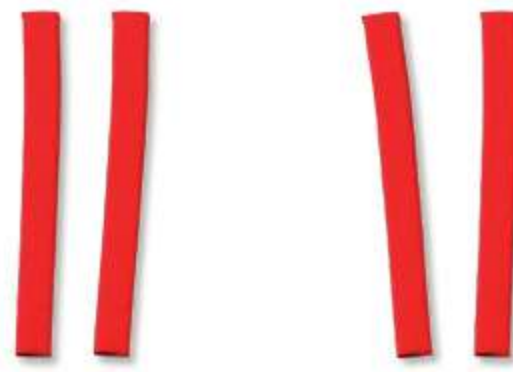

$$1 + 3 = ?$$

tu są

tu są

razem są

$$2 + 2 = ?$$

3 Oblicz. Podaj wyniki działań.

$$1 + 1 = ?$$

$$2 + 2 = ?$$

$$1 + 3 = ?$$

Rozwiązuję zadania – dodaję

POMOCNE SŁOWA

treść zadania • wiadome
niewiadome • pytanie
rozwiązanie • odpowiedź

- 1 Posłuchaj treści zadania. Odpowiedz na kolejne pytania. Nie umieszczaj odpowiedzi w podręczniku.

Zadanie

Kuba ma 3 zeszyty w linie i 1 zeszyt w kratkę. Ile zeszytów razem ma Kuba?

- O czym jest zadanie? —> Zadanie jest o ? .
- Co wiemy? —> Były ? zeszyty w linie i ? w kratkę.
- Czego nie wiemy? —> Ile zeszytów było ? ?
- Jak to obliczyć? —> $3 + 1 = \text{?}$
- Jakiej udzielimy odpowiedzi? —> Kuba razem ma ? zeszyty.

- 2 Posłuchaj zadania. Zadawaj pytania, na które będą odpowiadać twoje koleżanki i twoi koledzy.

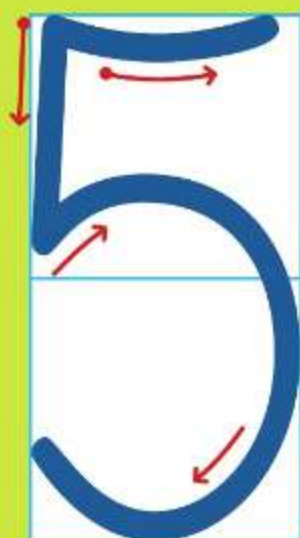
Zadanie

W wazonie stał 1 kwiat. Julka chce dołożyć do wazonu 2 kwiaty. Ile kwiatów będzie w wazonie?

- Ułóż podobne zadanie dla koleżanki lub kolegi z ławki.

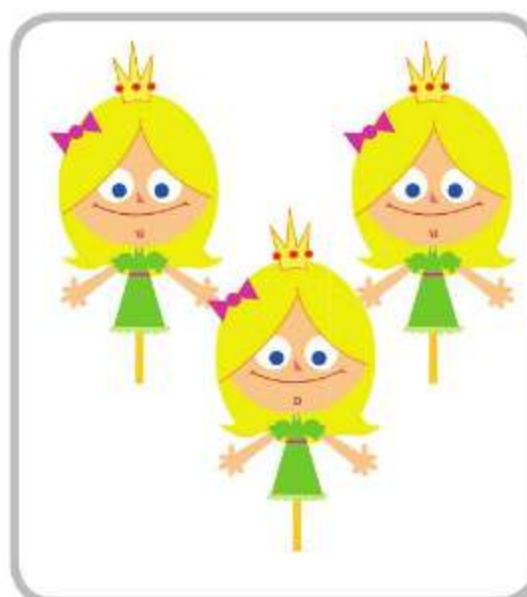
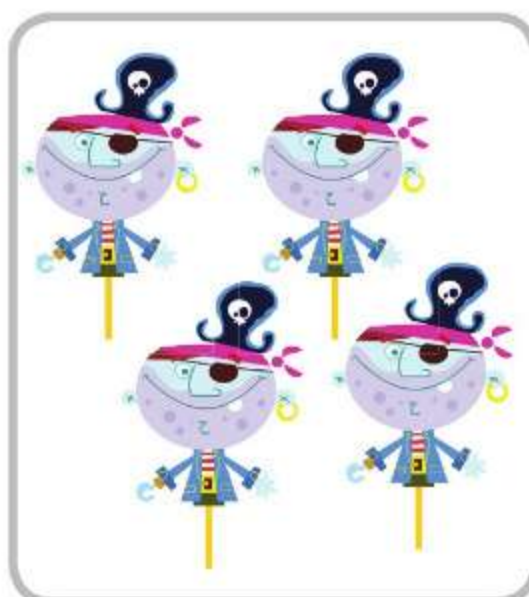
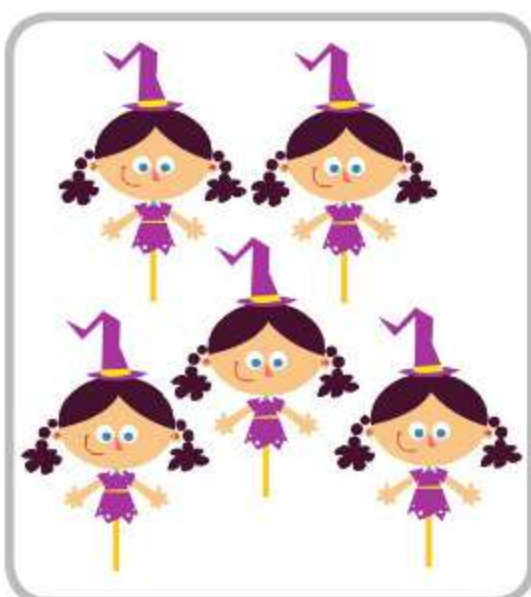

5

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1 Powiedz, ile kukiełek jest w każdym zbiorze.

2 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile jest foteli. Ile dzieci występuje w filmie? Czego jeszcze jest po 5? Ile jest karet? Kogo jest więcej: wróżek czy królewien? Czego jest mniej niż 5?

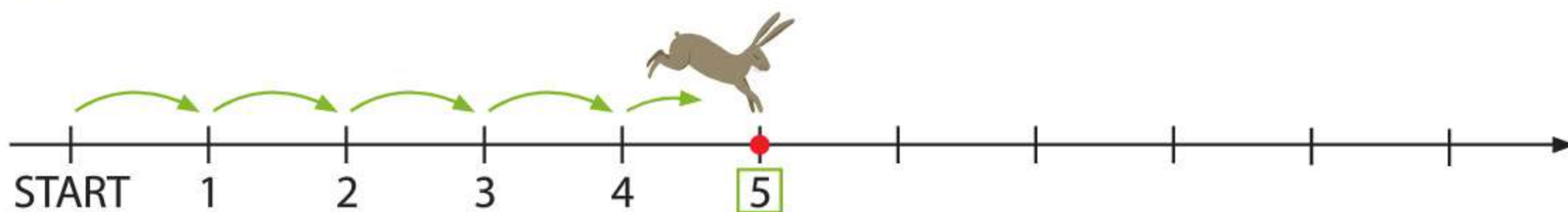

Pięciu drwali siedzi w lesie,
pięć narzędzi ktoś im niesie,
 a **pięcioro** dzieci drwali
 do ich pracy się nie pali.

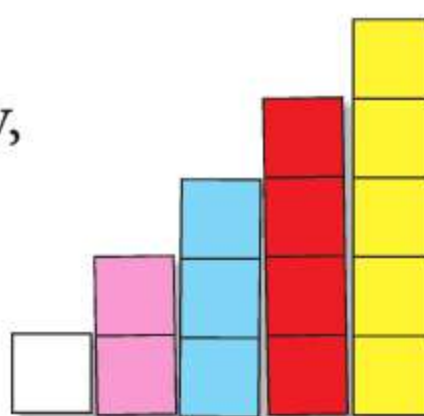
3 Napisz w zeszycie cyfrę 5.

4 Ile skoków wykonał zając? Który skok właśnie wykonuje?

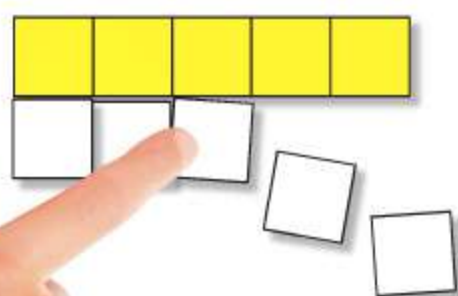

5 Licz od lewej strony i powiedz, jakiego koloru jest pasek: pierwszy, drugi, trzeci, czwarty i piąty.

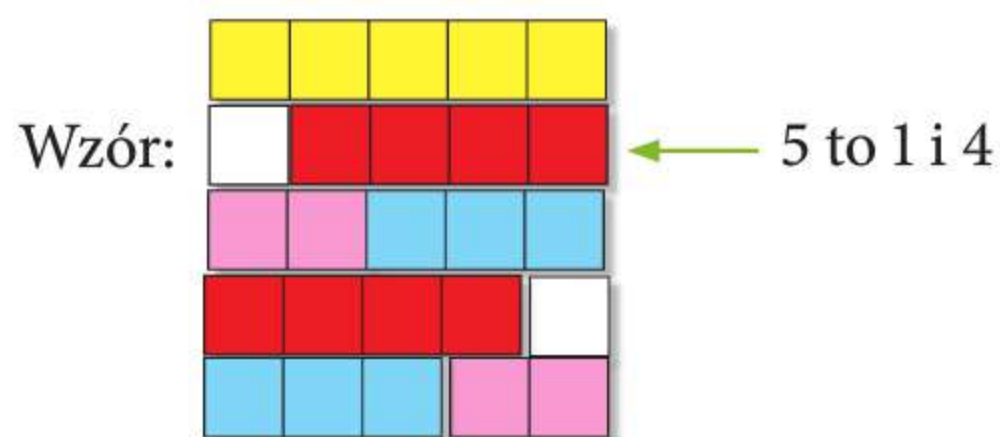
- Licz od prawej strony. Jakiego koloru jest pierwszy pasek, a jakiego czwarty?

6 Zmierz białymi paskami żółty pasek.

7 Ułóż dywanik z pasków i opisz każdy z nich według wzoru.

Ćwiczę dodawanie liczb

1 Oblicz w pamięci lub na palcach.

$1 + 1 = ?$

$1 + 2 = ?$

$2 + 1 = ?$

$1 + 3 = ?$

$3 + 1 = ?$

$2 + 2 = ?$

$1 + 3 = ?$

2 Przeczytaj działania pod rysunkami. Zamiast znaku zapytania wypowiadaj właściwą liczbę.

$4 + 1 = ?$

$2 + ? = 5$

$? + 2 = 5$

$? + ? = 5$

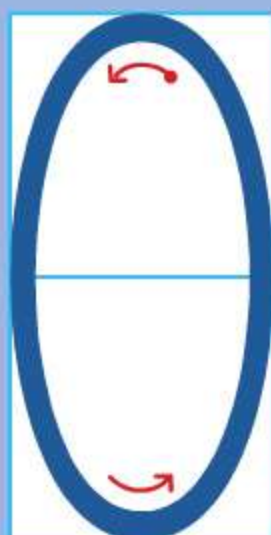
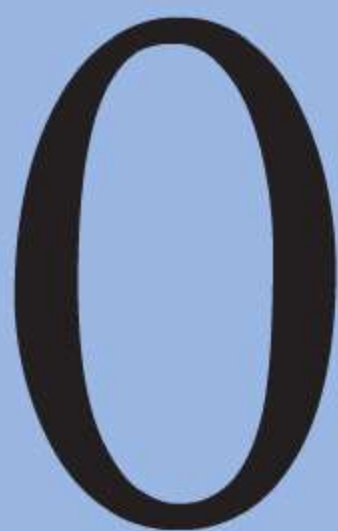
3 Przepisz działania do zeszytu. Oblicz.

$2 + 3 = ?$

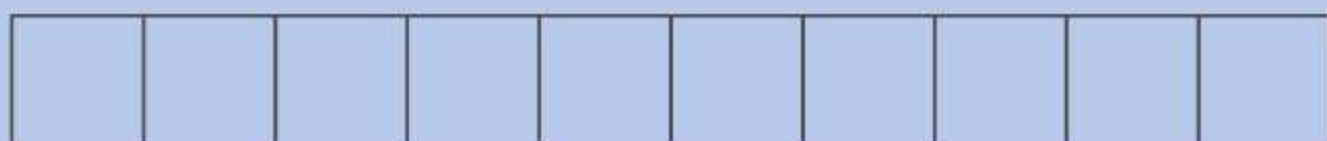
$4 + 1 = ?$

$3 + 2 = ?$

$1 + 4 = ?$

Zero byka wzięło za rogi,
zero krowie wpadło pod nogi,
zero mlekiem zmywało cerę,
żeby tylko nie czuć się zerem.

- 1 Powiedz, ile jest ciastek na każdym talerzu.

3

2

1

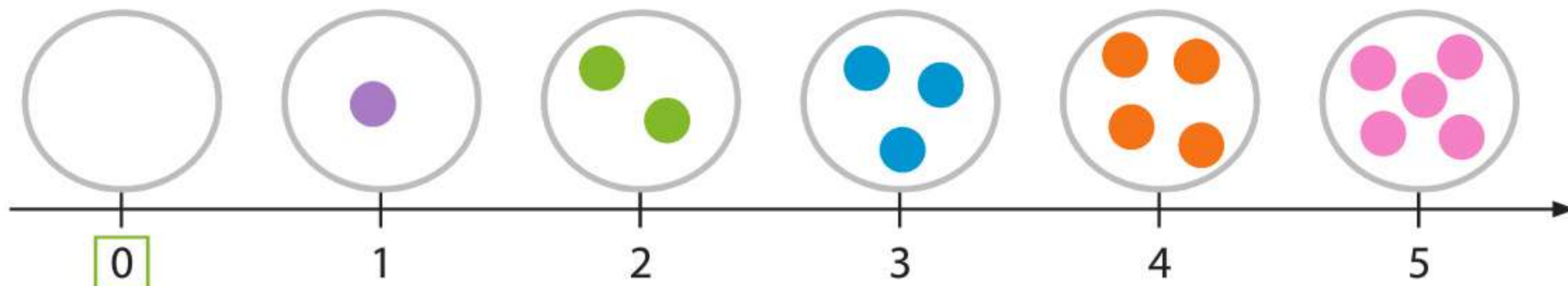

0

- 2 Ile kwiatów jest w pierwszym, drugim, trzecim i czwartym wazonie?
Licz od lewej strony.

- 3 Przeczytaj kolejno liczby umieszczone na osi liczbowej.

- 4 Przyjrzyj się obrazkom. Powiedz, gdzie jeszcze można zobaczyć cyfrę 0.

Rozwiązuję zadania

POMOCNE SŁOWA

O czym jest zadanie?

Co wiemy? Czego nie wiemy?

pytanie • rozwiązanie • odpowiedź

- 1 Wysłuchaj zadań. Ich rozwiązania zapisz w zeszycie.

Zadanie 1.

Koło szkoły stały 3 auta. Dojechały jeszcze 2. Ile aut stoi koło szkoły?

Zadanie 2.

Ola znalazła 3 kurki i 1 borowik.
Ile grzybów znalazła Ola?

Zadanie 3.

Tata kupił dzieciom 3 jabłka i 1 banan. Ile owoców kupił tata?
Wskaż, który rysunek pasuje do zadania.

- 2 Wysłuchaj zadania. Odpowiedz na pytanie.

Zadanie

Kuba zjadł 2 śliwki, 2 jabłka i 1 pączek.
Ile owoców zjadł Kuba?

Odejmuję liczby

POMOCNE SŁOWA

odjąć • równa się
wynik odejmowania

$$\begin{array}{ccccccc} 4 & \text{odjąć} & 1 & \text{równa się} & 3 \\ 4 & - & 1 & = & 3 \end{array}$$

- 1 Powiedz, co widzisz na każdym obrazku. Przeczytaj zapisy i oblicz wyniki odejmowania.

były spadło zostały

$$3 - 1 = ?$$

były odfrunęły zostały

$$4 - 2 = ?$$

było zabrano zostały

$$5 - 3 = ?$$

było ścięto został

$$5 - 4 = ?$$

- 2 Oblicz na palcach lub na patyczkach.

$$2 - 1 = ?$$

$$3 - 2 = ?$$

$$4 - 3 = ?$$

Ćwiczę odejmowanie liczb

$$4 - 2 = 2$$

1 Podaj wyniki odejmowania.

$$5 - 1 = ?$$

$$4 - 1 = ?$$

$$3 - 2 = ?$$

$$4 - 3 = ?$$

$$5 - 2 = ?$$

$$3 - 1 = ?$$

2 Oblicz w pamięci albo na palcach.

$$5 - 5 = ? \quad 5 - 4 = ? \quad 2 - 1 = ? \quad 2 - 2 = ?$$

3 Mama miała 5 jabłek. Dzieci zjadły 3 jabłka. Ile jabłek zostało?

4 Rozwiąż zadanie w zeszycie.

Zadanie

W koszyczku leżało 5 orzechów. Ania zabrała 4 orzechy. Ile orzechów zostało w koszyczku?

5 Wymyśl inne sytuacje, w których należy odejmować liczby.

Poznaję i liczę pieniądze

POMOCNE SŁOWA

monety • 1 złoty

2 złote • 5 złotych

1 złoty

2 złote

5 złotych

- 1 Przyjrzyj się obrazkom i odpowiedz na pytania.

Ile tu jest monet?

A ile jest tu?

- 2 Ile złotych ma Antek? Ile złotych ma Zuza? Kto ma więcej? O ile więcej?

Antek

Zuza

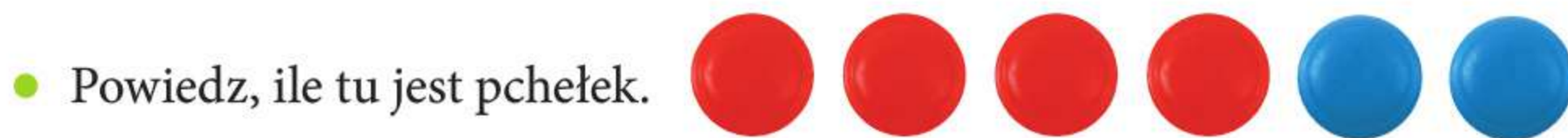
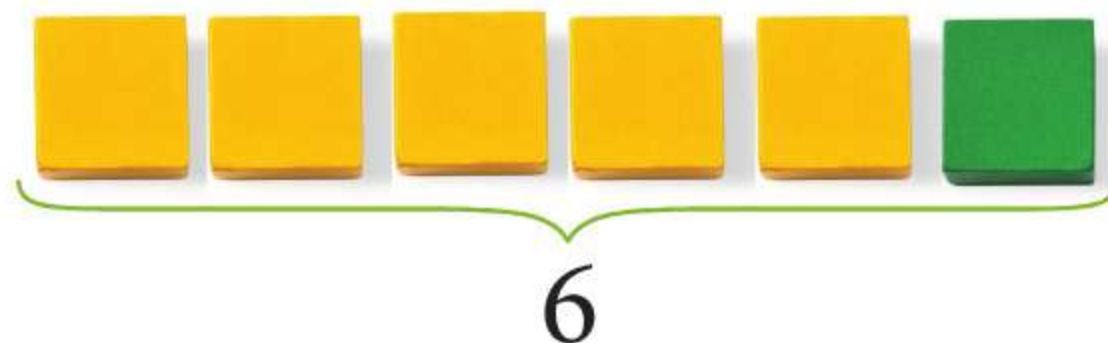
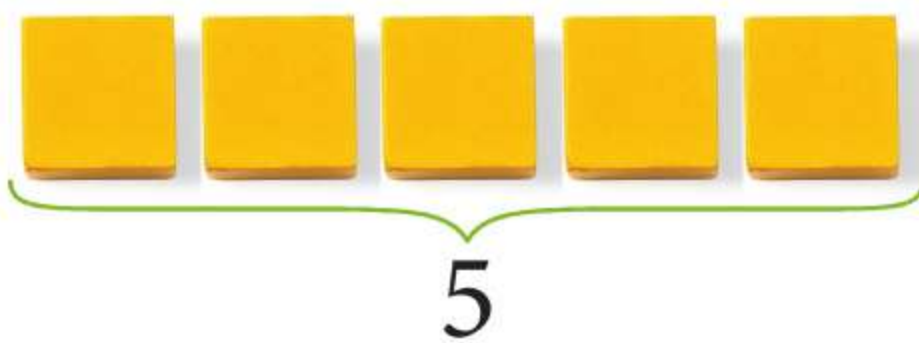
- 3 Ułóż do ilustracji zadanie o oszczędzaniu pieniędzy i je rozwiąż.

6

1 Policz klocki. Sprawdź, czy jest ich tyle, ile wskazują liczby.

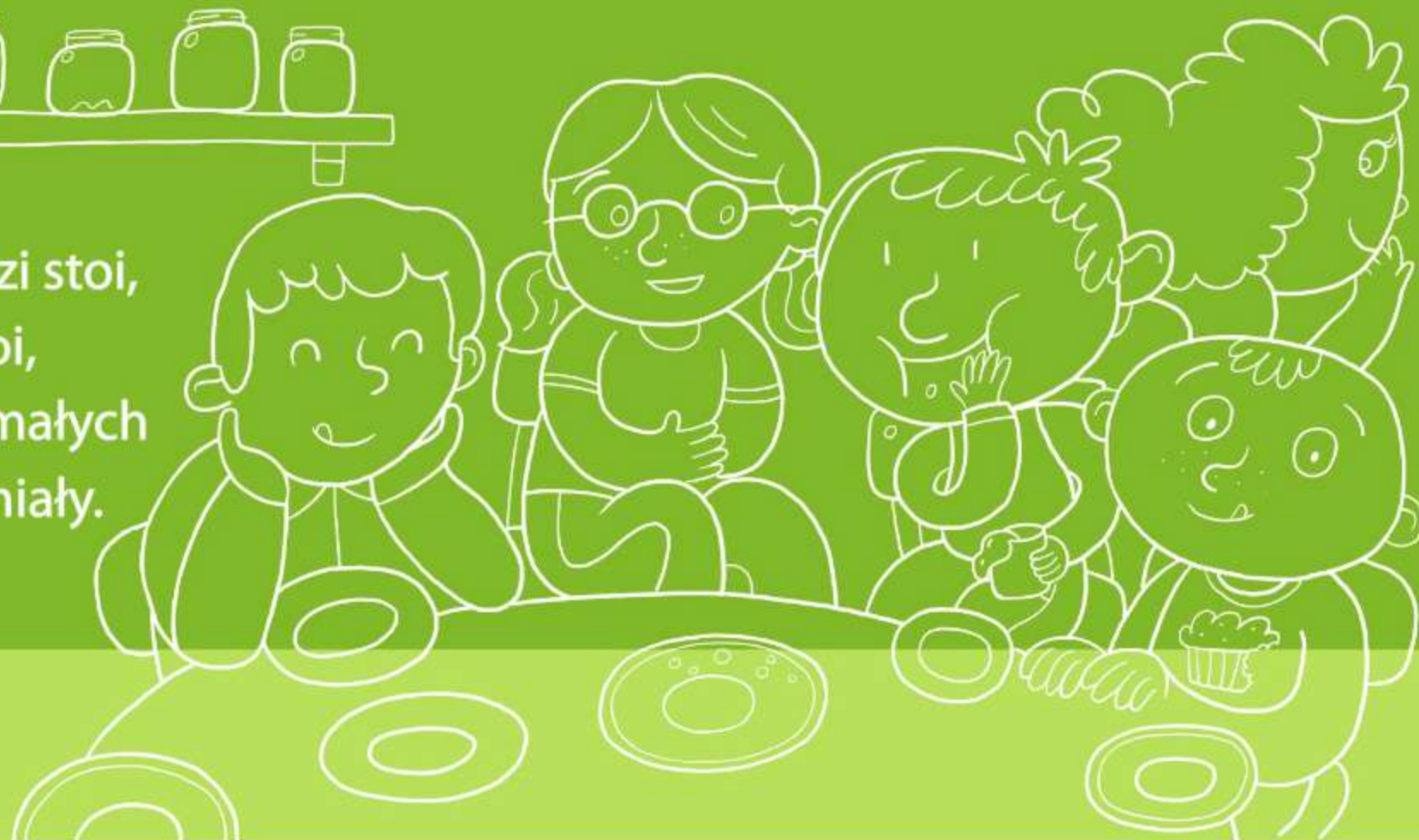
2 Przyjrzyj się ilustracji i odpowiedz na pytania. Ile jest lodówek?
Ile jest odkurzaczy? Ile jest robotów kuchennych?

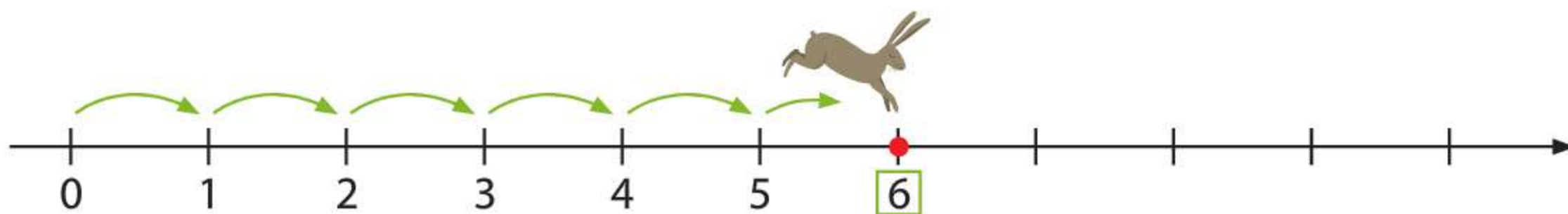
- Czego jest po 6?
- Ilu brakuje pralek, aby było ich 6?
- Ilu brakuje odkurzaczy, aby było ich 6?
- Czego jest więcej – czajników czy lodówek?

Sześciu gniewnych ludzi stoi,
sześć kucharek niepokoi,
bo **sześcioro** wnucząt małych
zjadło to, co w kuchni miały.

3 Ile skoków wykonał zając? Który skok właśnie wykonuje?

- Przeczytaj kolejne liczby zapisane na osi. Czytaj od lewej strony. O ile większa od poprzedniej jest następna liczba?
- Przeczytaj kolejne liczby od prawej strony. O ile mniejsza od poprzedniej jest każda następna liczba?

4 Jaki kubek stoi na szóstym miejscu od lewej strony, a jaki na szóstym miejscu od prawej strony? Ułóż podobne pytania.

- Jaki jest czwarty kubek od prawej strony? Jaki jest piąty kubek od lewej strony? Ułóż podobne pytania.

5 Znajdź kolorowy pasek, którego długość jest równa długości 6 białych pasków. Powiedz, jaki ma kolor.

6 Sprawdź w swoim domu, czego jest 6.

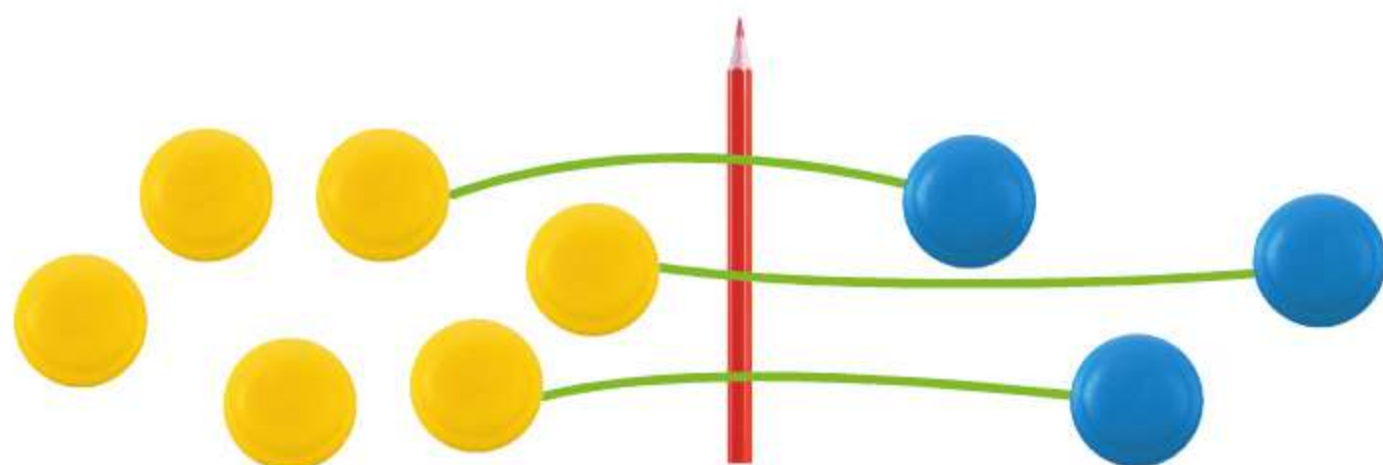
Porównuję wielkość liczb

POMOCNE SŁOWA

więcej – mniej

tyle samo

liczba większa – liczba mniejsza

więcej

6

>

mniej

3

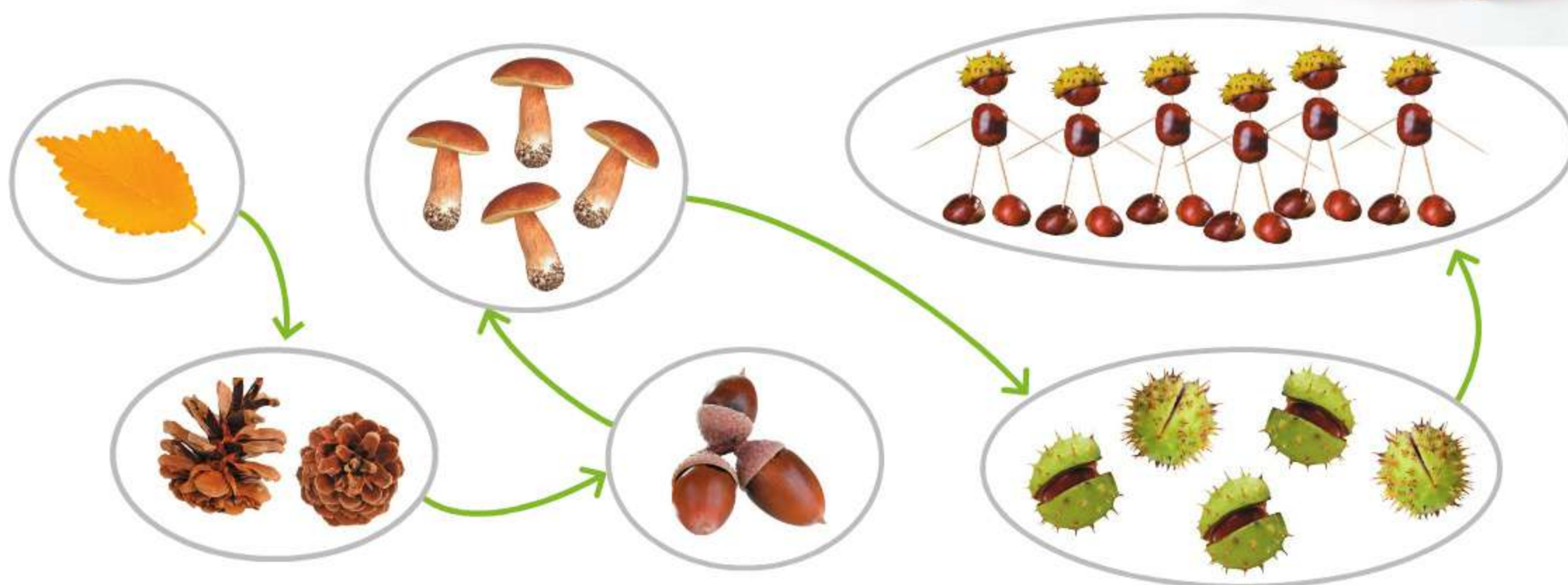
Liczba 6

jest większa

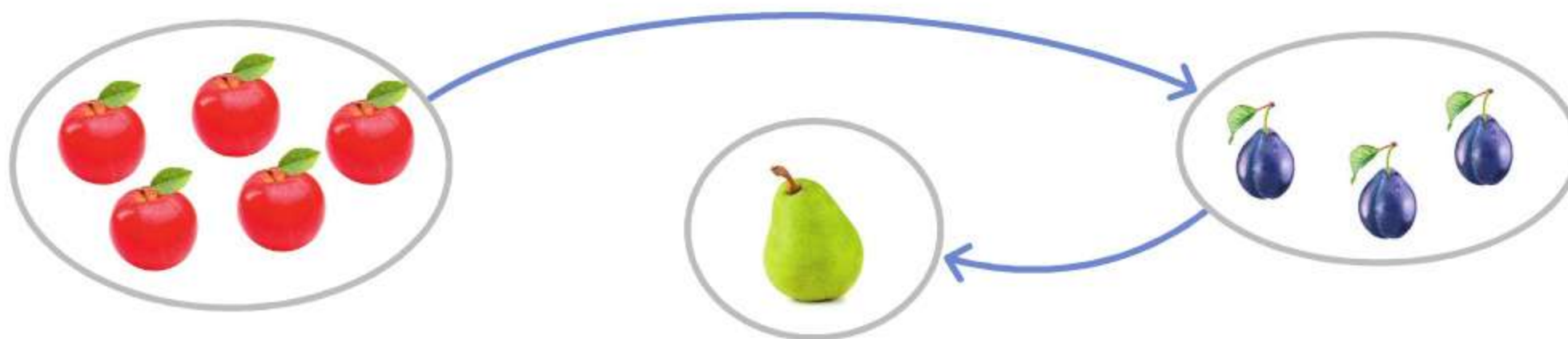
od liczby 3.

1 Odkryj zasadę, według której uporządkowano zbiory.

2 Według jakiej zasady uporządkowano te zbiory?

3 Powiedz, która liczba jest większa, a która mniejsza w każdej parze liczb.

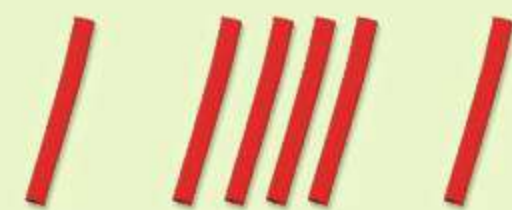
6 > 4

5 < 6

3 < 5

6 > 2

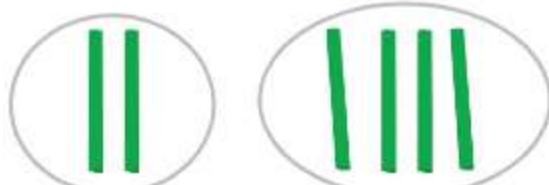
Ćwiczę dodawanie liczb

$$1 + 4 + 1 = 6$$

- 1 Odlicz 6 patyczków. Pogrupuj je w 2 zbiory.

Pogrupowałem tak:

$$2 + 4 = 6$$

- A jak można inaczej pogrupować 6 patyczków w 2 zbiory?

- 2 Odlicz 6 patyczków. Pogrupuj je w 3 zbiory.

Pogrupowałam tak:

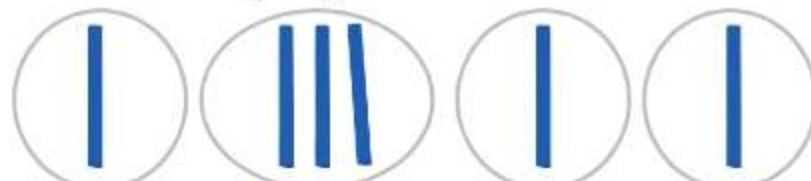

$$3 + 2 + 1 = ?$$

- Przedstaw swoje propozycje pogrupowania patyczków w 3 zbiory.

- 3 Odlicz 6 patyczków. Pogrupuj je w 4 zbiory.

Pogrupowałem tak:

$$1 + 3 + 1 + 1 = ?$$

- Zaproponuj inne pogrupowanie patyczków w 4 zbiory.

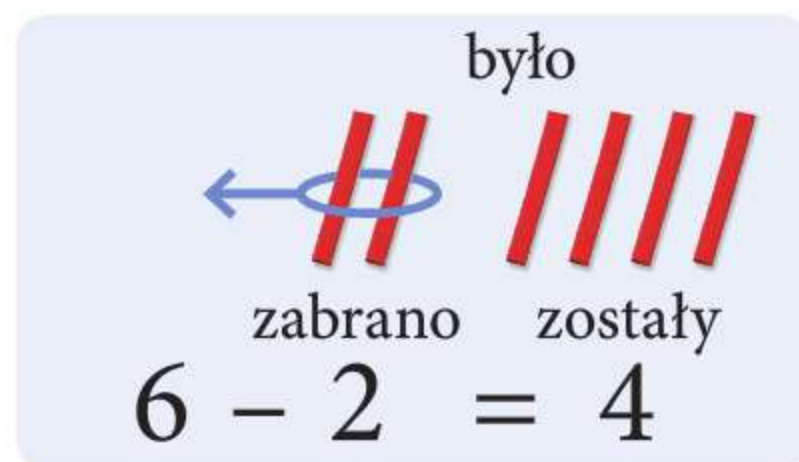
- 4 Oblicz na patyczkach lub w pamięci.

$$5 + 1 = ? \quad 1 + 2 + 3 = ? \quad 1 + 1 + 2 + 2 = ?$$

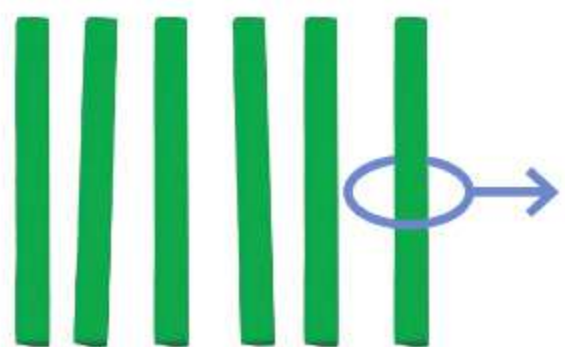
$$4 + 2 = ? \quad 2 + 2 + 2 = ? \quad 1 + 1 + 1 + 1 = ?$$

$$3 + 3 = ? \quad 4 + 1 + 1 = ? \quad 3 + 1 + 1 + 1 = ?$$

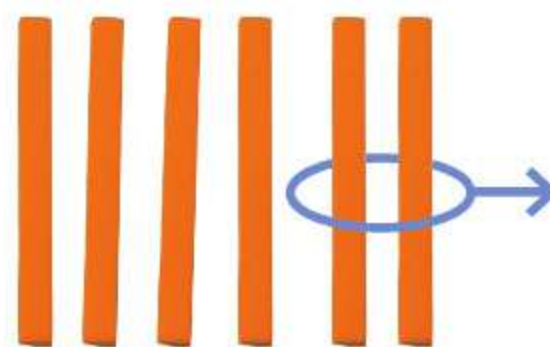
Ćwicze odejmowanie liczb

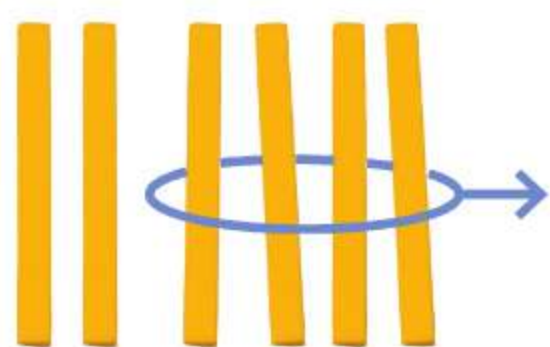
- 1 Popatrz kolejno na obrazki. Wykonaj odejmowanie na patyczkach. Powiedz, jakie liczby zostały zastąpione znakami zapytania. Odczytaj zapisy pod rysunkami.

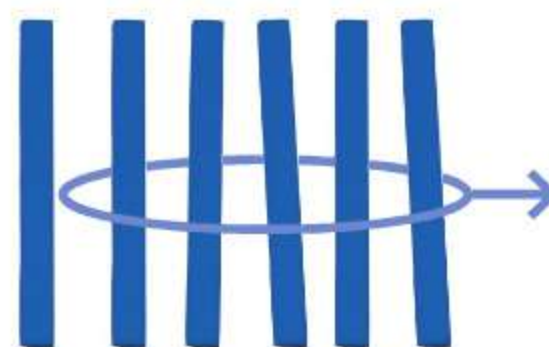
$$6 - 1 = ?$$

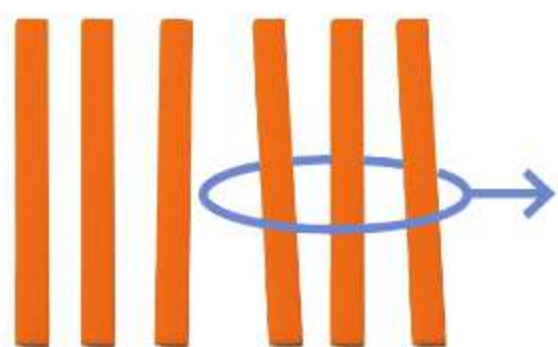
$$6 - 2 = ?$$

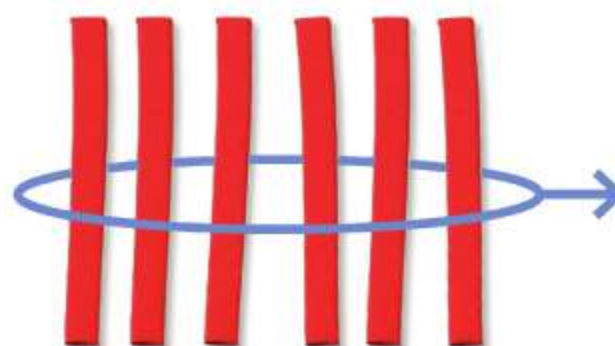
$$? - 4 = 2$$

$$6 - ? = ?$$

$$6 - ? = 3$$

$$6 - 6 = ?$$

- 2 Oblicz.

$$3 - 2 = ?$$

$$2 - 1 = ?$$

$$6 - 2 = ?$$

$$4 - 1 = ?$$

$$5 - 4 = ?$$

$$4 - 3 = ?$$

$$6 - 3 = ?$$

$$1 - 1 = ?$$

$$6 - 5 = ?$$

Rozwiązuję zadania

POMOCNE SŁOWA

O czym jest zadanie?
Co wiadomo?
O co pytamy?
Jak rozwiążemy zadanie?

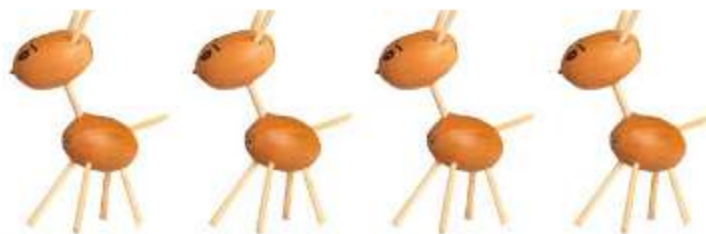
- 1 Wysłuchaj, co mówią chłopcy.

Zrobiłem

A ja zrobiłem

- Ile figurek chłopcy zrobili razem?
- O co można jeszcze zapytać?

- 2 Ułóż ustnie pytanie i rozwiąż zadanie.

Mama kupiła 5 babeczek. Dzieci zjadły 2 babeczki. Ile... ?

- 3 Ułóż ustnie pytanie. Zapisz działanie w zeszycie i oblicz wynik.

Paweł miał w skarbonce

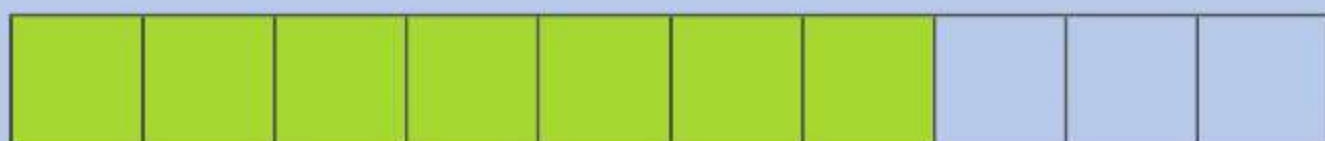
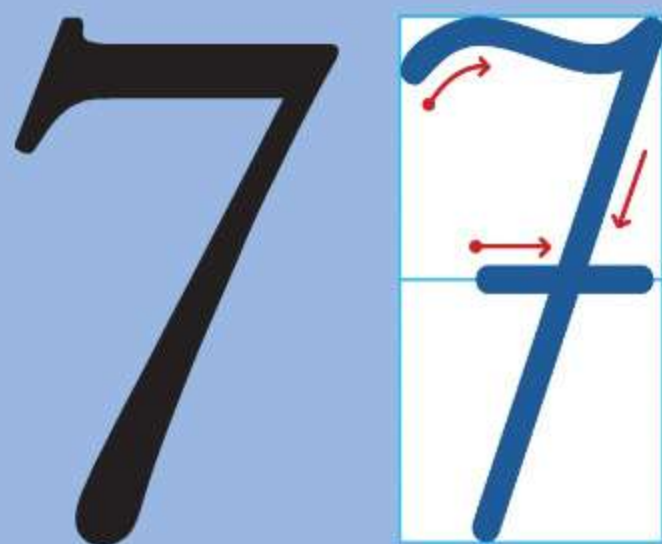

Do skarbonki dołożył jeszcze

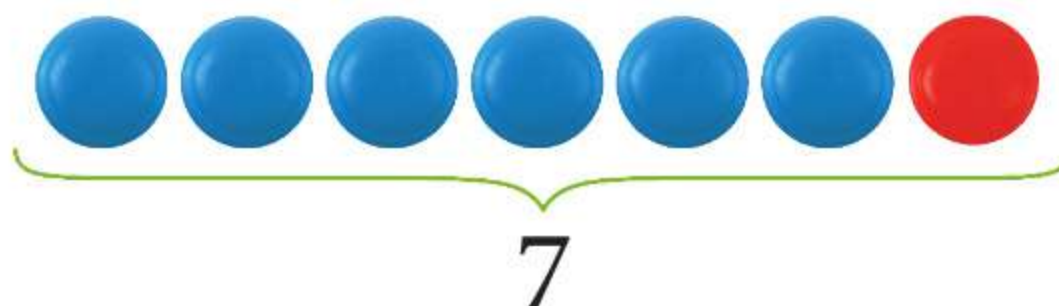
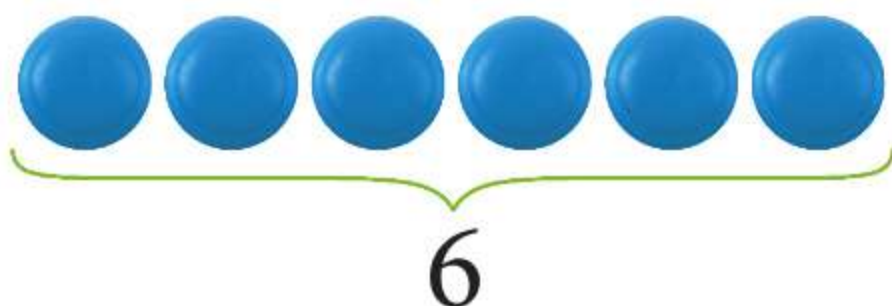

Ile... ?

- 1 Policz pchełki. Sprawdź, czy jest ich tyle, ile wskazują liczby.

- Powiedz, ile tu jest pchełek.

- 2 Popatrz na ilustrację i powiedz, których zwierząt jest po 7. Których zwierząt jest mniej niż 7? Ile jest złotych rybek? Czego jest więcej: żółwi czy papug? Czego jest mniej: chomików czy szynszyli? Ułóż inne pytania do tej ilustracji.

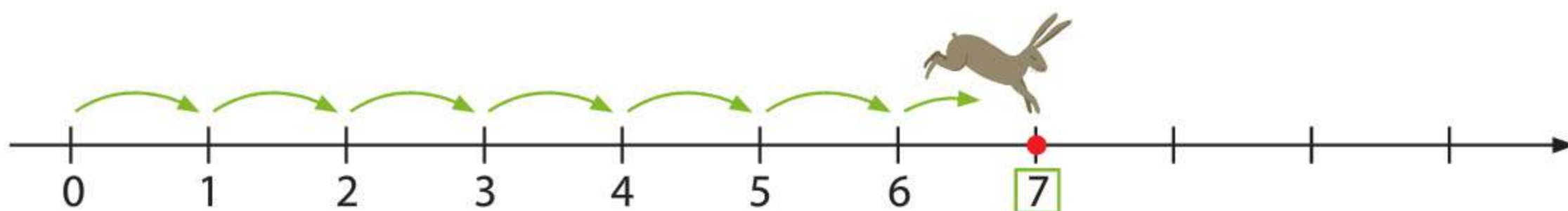

Siedmiu śmiesznych krasnoludków
siedem grządek ma w ogródku,
lecz **siedmioro** gości z miasta
zbiera wszystko, co wyrasta.

- 3 Ile skoków wykonał zając? Który skok teraz wykonuje?

- 4 Policz, ile kolorów ma tęcza. Podaj
nazwy kolorów: pierwszego, piątego,
siódmego i trzeciego. Licz od dołu.

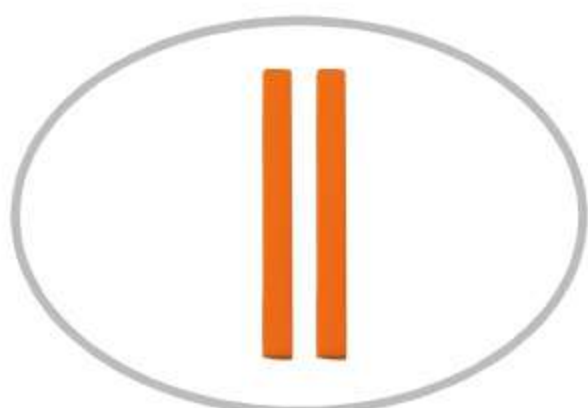
- 5 Napisz w zeszycie cyfrę 7.

- 6 Sprawdź, który kolorowy pasek ma taką długość jak 7 białych pasków.

- 7 Odlicz 7 patyczków. Zaproponuj, jak można pogrupować
je w dwa zbiory.

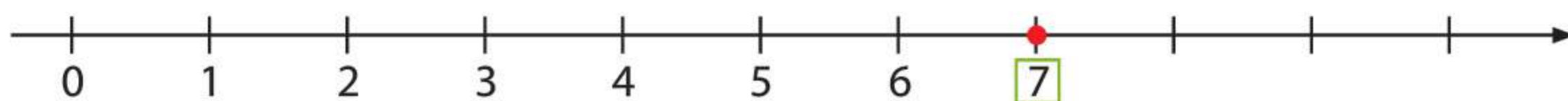
Wojtek pogrupował patyczki w taki sposób.

7 to 2 i 5

- 1 Odczytaj liczby na osi w kolejności rosnącej.

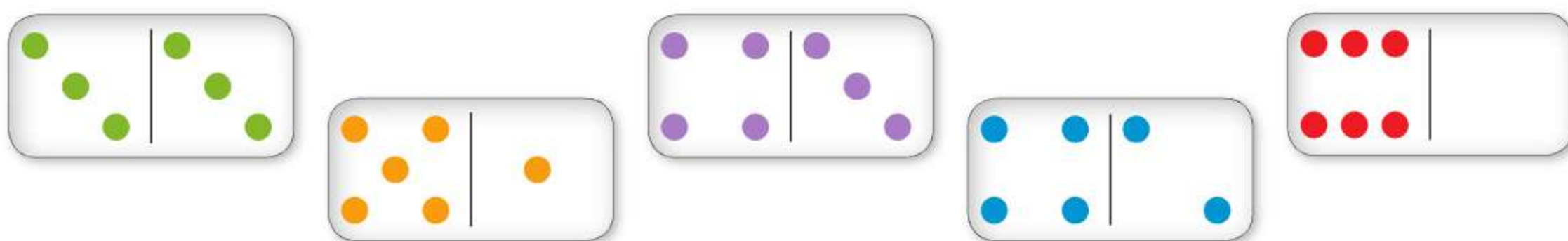

- O ile większa jest każda kolejna liczba od poprzedniej liczby?
- Odczytaj liczby na osi w kolejności malejącej.

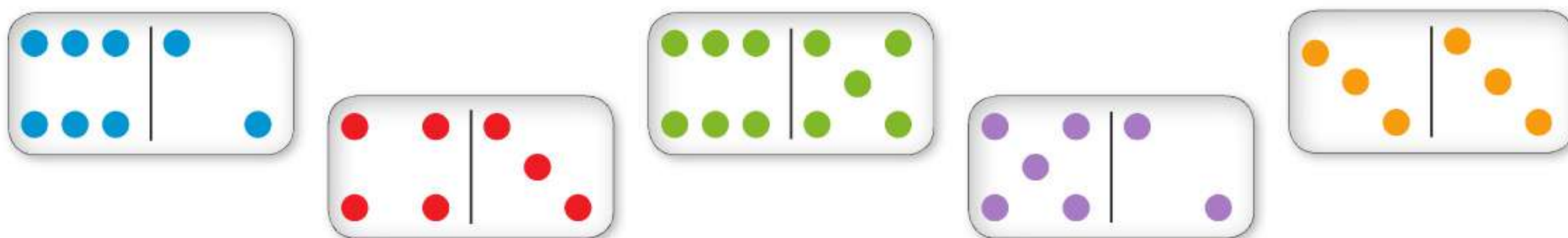
- 2 Powiedz, jakie liczby mniejsze od 7 mogły zostać zastąpione znakami zapytania.

$7 > ?$	$7 > ?$	$7 > ?$	$7 > ?$	$7 > ?$
$5 < ?$	$5 < ?$	$6 < ?$	$6 > ?$	$6 > ?$
$3 > ?$	$3 < ?$	$1 > ?$	$1 < ?$	$4 > ?$

- 3 Policz oczka na każdej kostce domina. Wskaż kostkę, która nie pasuje do pozostałych. Dlaczego?

- 4 Do każdej kostki domina ułóż odejmowanie i oblicz w pamięci. Podaj wynik tego działania.

- 5 Rozwiąż zadanie w zeszycie.

Zadanie

Na podwórku są kurka i piesek. Ile mają razem nóg?

- 6 Oblicz.

$1 + 2 = ?$

$3 + 2 = ?$

$2 + 2 = ?$

$2 + 3 = ?$

$4 + 1 = ?$

$3 + 3 = ?$

$3 + 4 = ?$

$4 + 2 = ?$

$1 + 1 = ?$

- 7 Podaj kilka możliwości rozwiązania zadania. Zapisz je w zeszycie według wzoru.

Zadanie

Kuba kupił jabłka i gruszki. Razem kupił 6 owoców.
Ile mógł kupić jabłek, a ile gruszek?

$$6 = ? + ?$$

- 8 Oblicz.

$6 - 1 = ? \quad 5 - 4 = ? \quad 4 - 3 = ? \quad 6 - 5 = ?$

$6 - 2 = ? \quad 5 - 3 = ? \quad 4 - 2 = ? \quad 2 - 1 = ?$

$6 - 3 = ? \quad 5 - 2 = ? \quad 4 - 1 = ? \quad 3 - 2 = ?$

- 9 Julka ma   . Kupiła ołówek, który kosztował mniej niż 5 złotych, ale nie był najtańszy. Wskaż, który ołówek kupiła Julka.

1 złoty

5 złotych

2 złote

Utrwalam pojęcie tygodnia

POMOCNE SŁOWA

tydzień to 7 dni

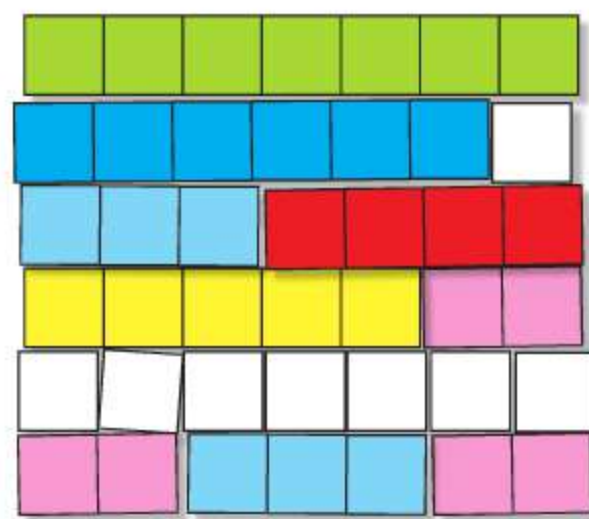
- 1 Podaj nazwy kolejnych dni tygodnia. Ile dni ma tydzień?
- 2 Piotrek lubi rysować zwierzęta. Powiedz, co narysował pierwszego dnia – w poniedziałek, co trzeciego – w środę, a co szóstego – w sobotę.

- W jakie dni tygodnia narysował zebrawę, jeża, rybę, kota?
- Którego dnia narysował tygrysa? Co narysował dzień wcześniej, a co narysował następnego dnia?

Utrwalam pojęcie liczby 7

1 Opisz każdy rysunek według wzoru.

$$7 = 5 + 2$$

$$7 = 2 + 5$$

$$7 = ? + ?$$

$$7 = ? + ?$$

$$7 = ? + ?$$

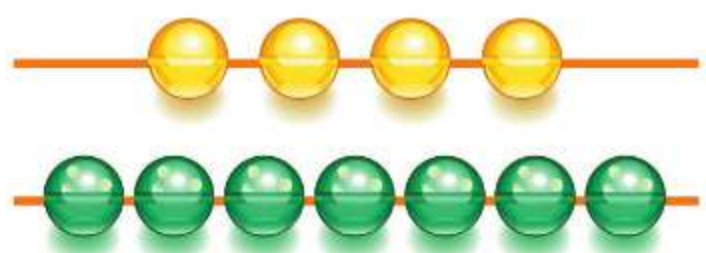
$$7 = ? + ?$$

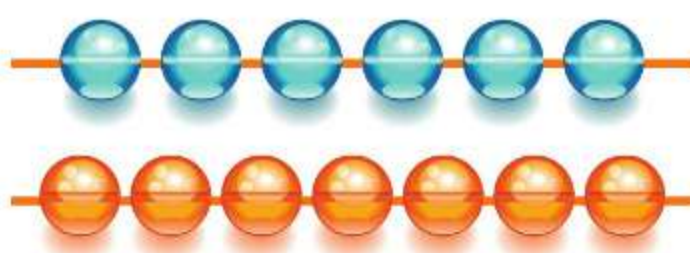
$$7 = ? + ?$$

$$7 = ? + ?$$

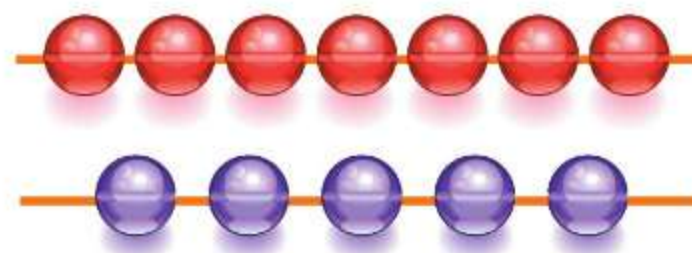
2 W każdej parze policz koraliki i porównaj liczby według wzoru.

$$4 < 7$$

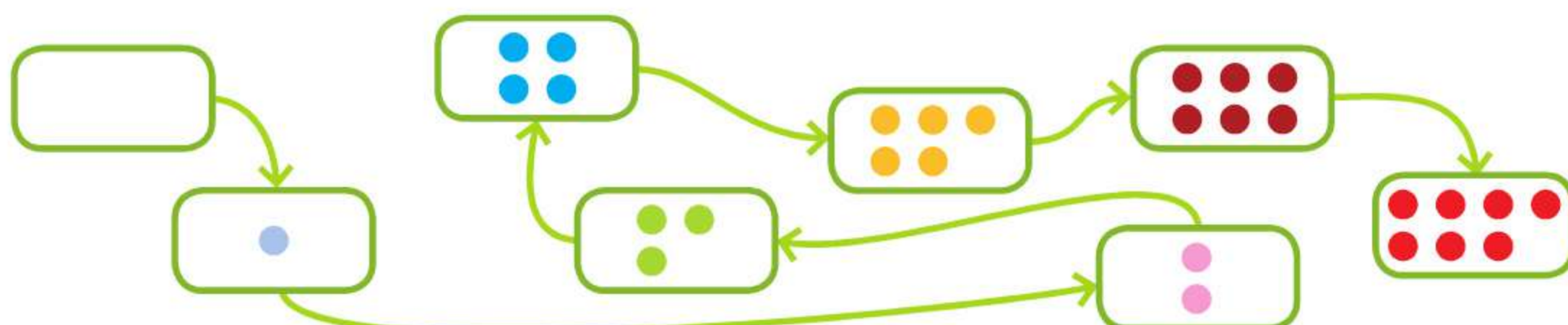

$$? < ?$$

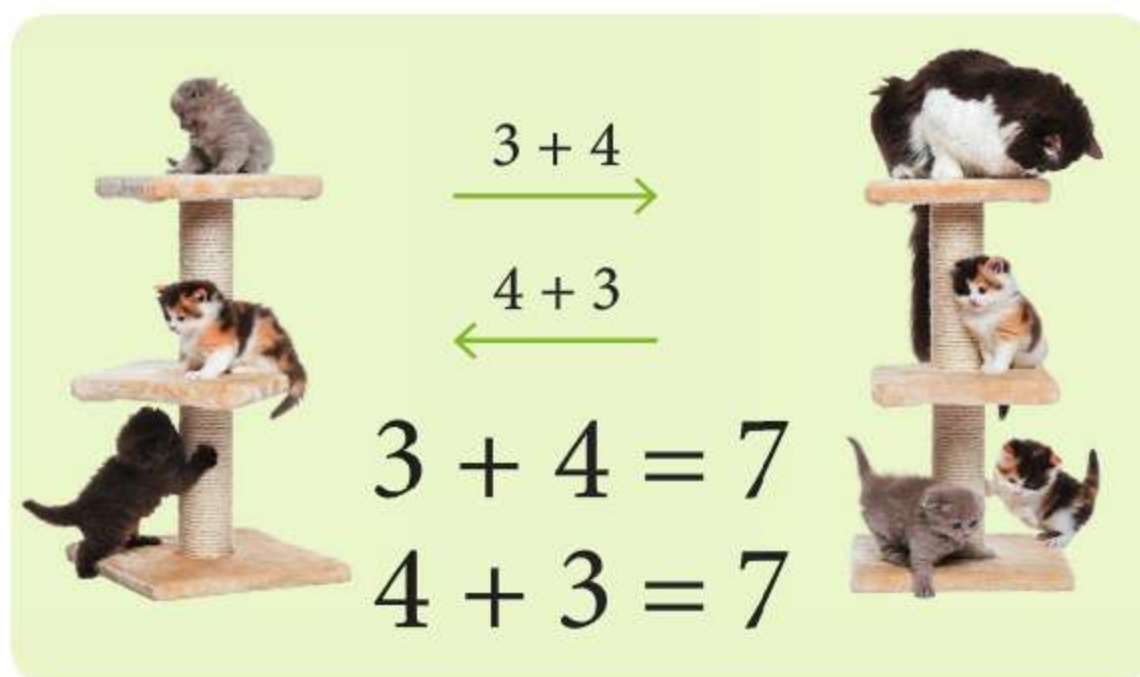

$$? > ?$$

3 Odgadnij zasadę, według której uporządkowano tabliczki.

Dodaję i odejmuję liczby

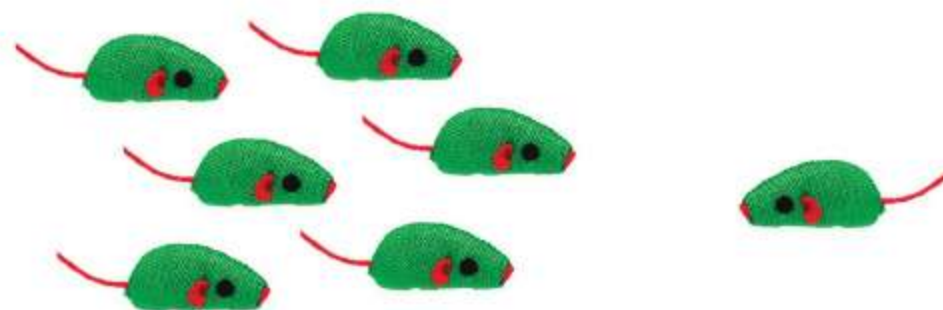

1 Oblicz. Powiedz, co zauważasz.

$$5 + 2 = ?$$

$$2 + 5 = ?$$

$$6 + 1 = ?$$

$$1 + 6 = ?$$

$$2 + 4 = ?$$

$$4 + 2 = ?$$

$$3 + 2 = ?$$

$$2 + 3 = ?$$

2 Oblicz.

$$7 - 3 = ?$$

$$7 - 5 = ?$$

3 Oblicz.

$$7 - 1 = ?$$

$$7 - 4 = ?$$

$$7 - 7 = ?$$

$$7 - 6 = ?$$

Rozwiązuję zadania

- 1 Wysłuchaj zadania. Wskaż właściwy zapis jego rozwiązania.

Było 5 rogalików. Jaś zjadł 2. Ile rogalików zostało?

$$5 + 2 = ?$$

$$5 - 2 = ?$$

$$7 - 2 = ?$$

- 2 Wysłuchaj każdego zadania lub je przeczytaj. Wskaż właściwy zapis rozwiązania zadania. Oblicz i odpowiedz na pytania postawione w zadaniach.

- Są i . Ile jest razem kotów?

$$4 - 3 = ?$$

$$7 - 4 = ?$$

$$4 + 3 = ?$$

- Kamil miał .
Dał koledze 2 rybki. Ile rybek zostało Kamilowi?

$$7 + 2 = ?$$

$$7 - 2 = ?$$

$$6 - 2 = ?$$

- 3 Do każdego rysunku dobierz właściwe działania i wykonaj je w pamięci.

$$7 - 4 = ?$$

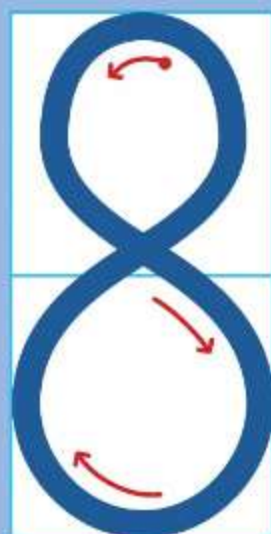
$$3 + 2 = ?$$

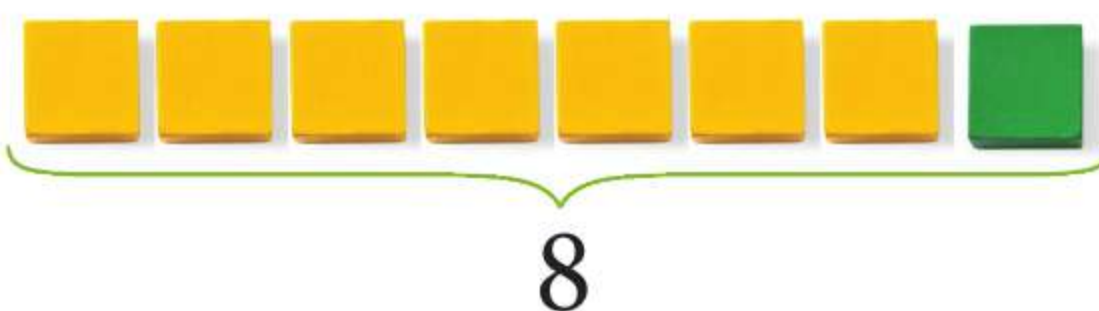
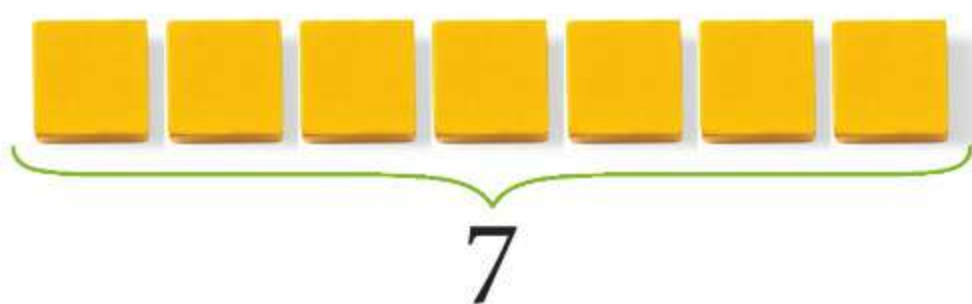
$$6 - 3 = ?$$

$$1 + 6 = ?$$

- 1 Policz klocki. Sprawdź, czy jest ich tyle, ile wskazują liczby.

- Powiedz, ile tu jest klocków.

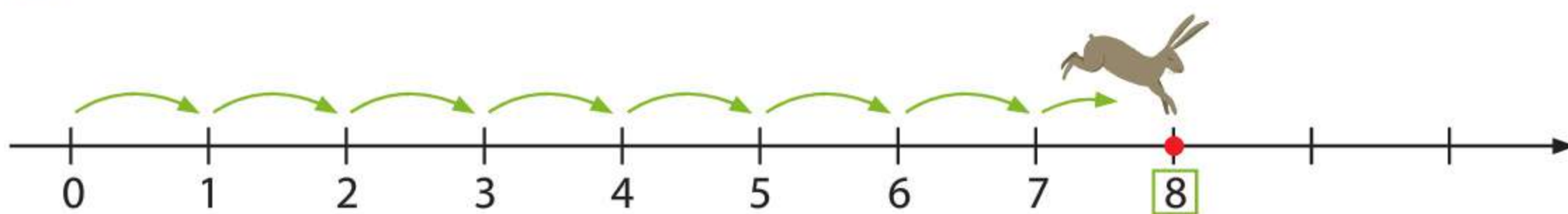
- 2 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile jest dzieci. Jakich elementów jest na rysunku po 8? Jakich przedmiotów jest mniej niż 8? Czego jest więcej: drzew czy mioteł? Ilu koszy brakuje, żeby było ich 8?

Ośmiu panów w samochodach,
osiem nagród jest w zawodach.
Czy **ośmioro** widzów zgadnie,
kto w połowie już odpadnie?

- 3 Ile skoków wykonał zając? Który skok właśnie wykonuje?

- 4 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, co jest na pierwszym, czwartym i ósmym wieszaku od lewej strony. Co jest na pierwszym, trzecim, a co na piątym wieszaku od prawej strony?

- Która z kolei od prawej strony jest czerwona kurtka? A która jest z kolei, jeśli policzysz od lewej strony?

- 5 Napisz w zeszycie cyfrę 8.

- 6 Sprawdź, który z kolorowych pasków ma długość ośmiu białych pasków. Jaki ma kolor?

- 7 Kto dobrze policzył?

Widzę 8 butów.

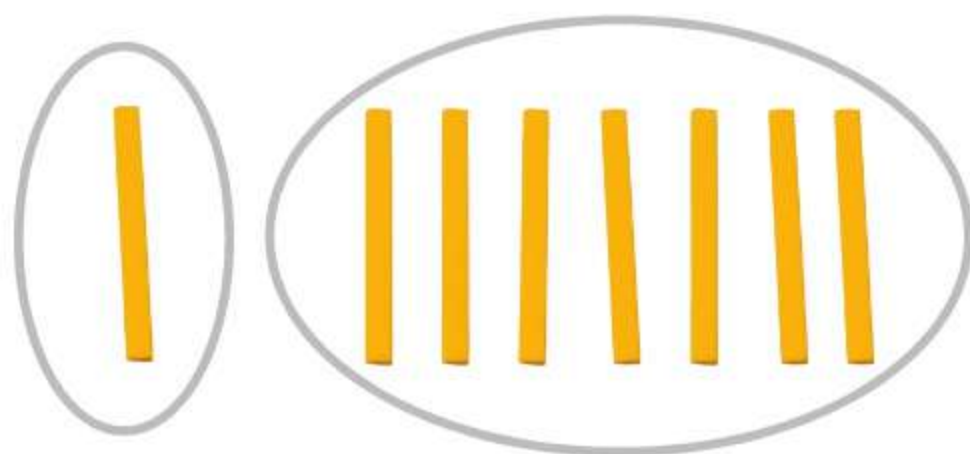
Widzę 4 pary butów.

Doskonale rozumienie liczby 8

- 1 Przygotuj 8 patyczków. Pogrupuj je w dwa zbiory.

Ania pogrupowała tak, jak pokazano na rysunku, i wyjaśniła.

8 to 1 i 7

- Przedstaw swój sposób grupowania patyczków.
- Pogrupuj 8 patyczków w trzy zbiory, potem w cztery, a następnie w pięć zbiorów.

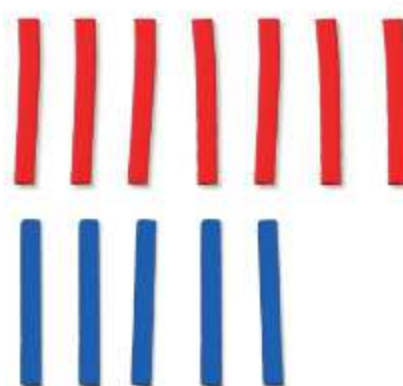
- 2 Marysia robi bransoletki. Każda powinna mieć 8 koralików. Ile koralików brakuje w pierwszej, ile w drugiej, a ile w trzeciej bransoletce?

- 3 Powiedz, która liczba w każdej parze jest większa, a która mniejsza.

Sprawdzę tak:

$$7 > 5$$

- 4 Wymień kolejne liczby od 1 do 8. Jakie liczby zostały zastąpione znakami zapytania?

Dodaję i obliczam niewiadomą liczbę

$$? + 3 = 8$$

- 1 Wysłuchaj zadania Krzysia.

Zadanie

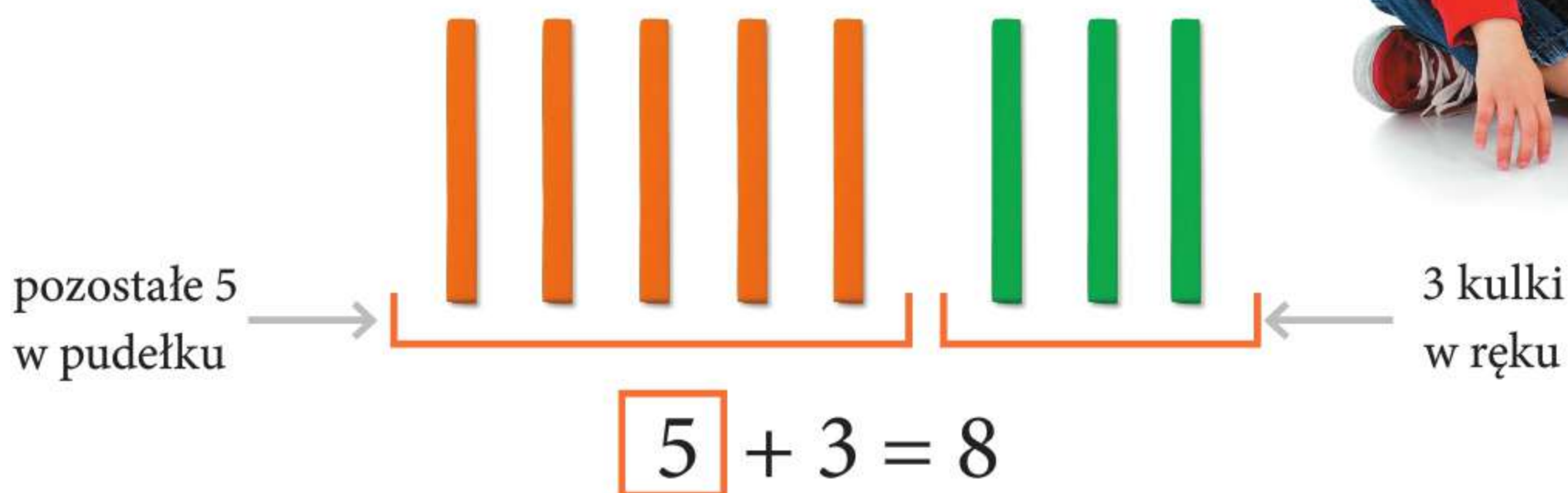
W pudełku mam kilka kulek. W ręku mam 3 kulki. Razem mam 8 kulek.
Ile kulek mam w pudełku?

- Jak można rozwiązać zadanie Krzysia? Podaj swoje pomysły.
- Zobacz, w jaki sposób Lila rozwiązała to zadanie.

Liczyłam
na patyczkach.

$$? + 3 = 8$$

- 2 Oblicz sposobem Lili.

$$? + 2 = 5$$

$$? + 4 = 8$$

$$? + 6 = 8$$

Ćwiczę dodawanie liczb

Ile tu jest kólek?

$$3 + 5 = 8$$

$$5 + 3 = 8$$

- 1 Oblicz w pamięci.

$$2 + 4 = ? \quad 5 + 1 = ? \quad 6 + 2 = ? \quad 4 + 3 = ?$$

- 2 Ilu żołnierzyków jest razem?

Liczę tak:
 $2 + 6 = 8$

A ja tak:
 $6 + 2 = 8$

- 3 Oblicz dwoma sposobami, ile jest chorągiewek. Zapisz działania w zeszycie.

- 4 Oblicz. Pomyśl, czy musisz wykonywać wszystkie działania.

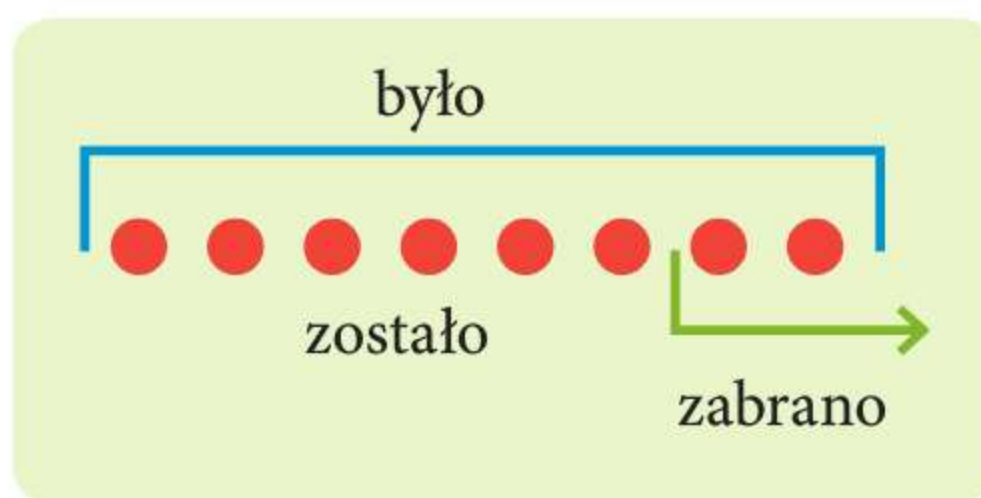
$$3 + 2 = ? \quad 4 + 3 = ? \quad 1 + 7 = ? \quad 3 + 1 = ?$$

$$2 + 3 = ? \quad 3 + 4 = ? \quad 7 + 1 = ? \quad 1 + 3 = ?$$

- 5 Czy da się obliczyć dwoma sposobami, ile jest razem biedronek?

Ćwiczę odejmowanie liczb

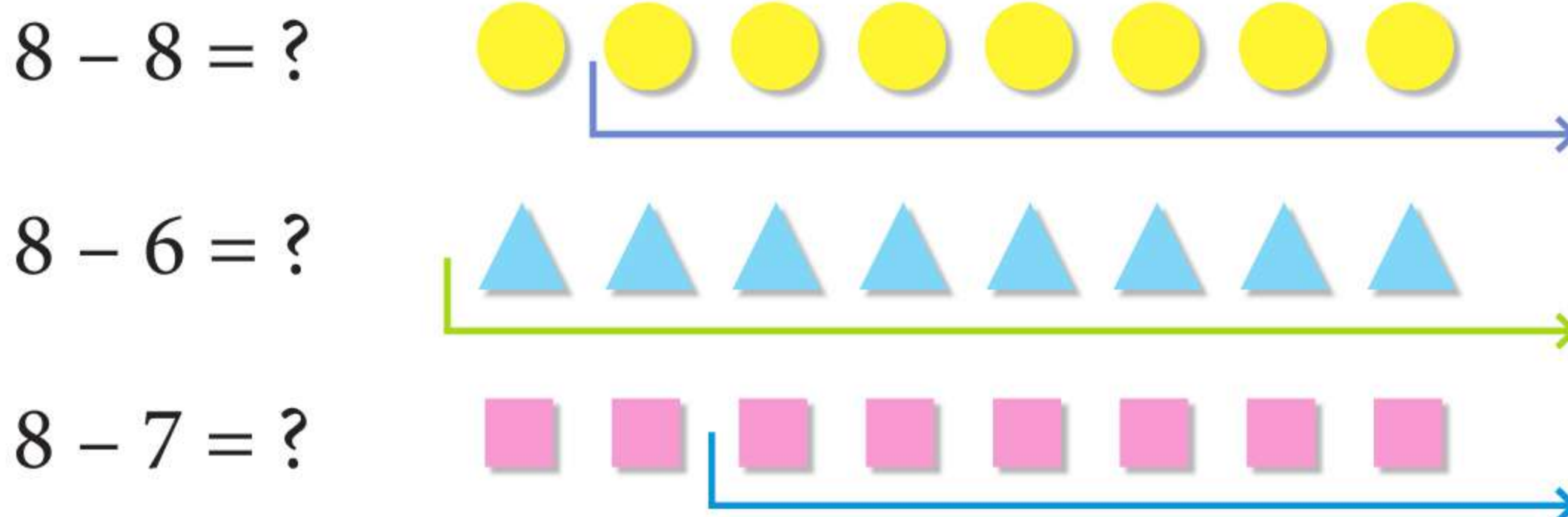
1 Oblicz w pamięci.

$$4 - 2 = ? \quad 5 - 1 = ? \quad 6 - 3 = ? \quad 7 - 2 = ?$$

2 Jacek miał 8 złotych. Kupił batonik za 2 złote. Ile złotych zostało Jackowi?

3 Dobierz rysunek do działania i podaj wyniki odejmowania.

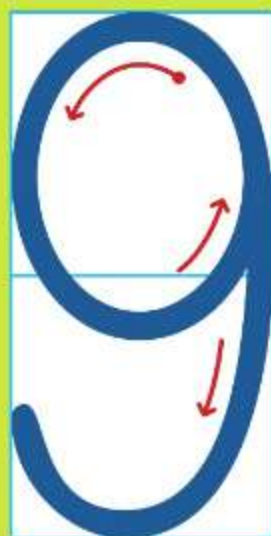
4 Wysłuchaj zadania. Narysuj w zeszycie rysunek, który będzie pomocny w rozwiązaniu zadania. Zamiast krasnoludków rysuj kółka albo kreski.

Zadanie

W chatce mieszkało 7 krasnoludków. Do lasu po drewno poszło 4. Ile krasnoludków zostało w chatce?

9

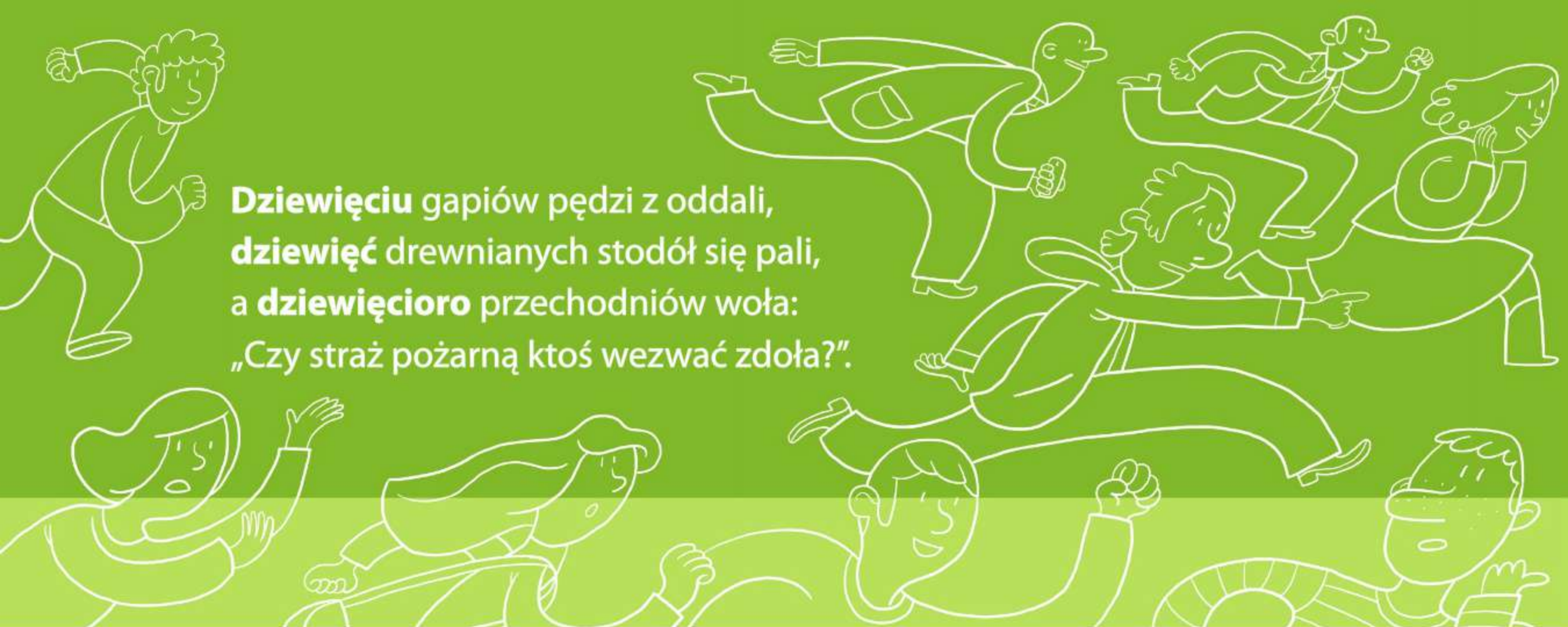
- 1 Policz trójkąty na obu rysunkach. Pokaż, gdzie jest ich 8, a gdzie 9.

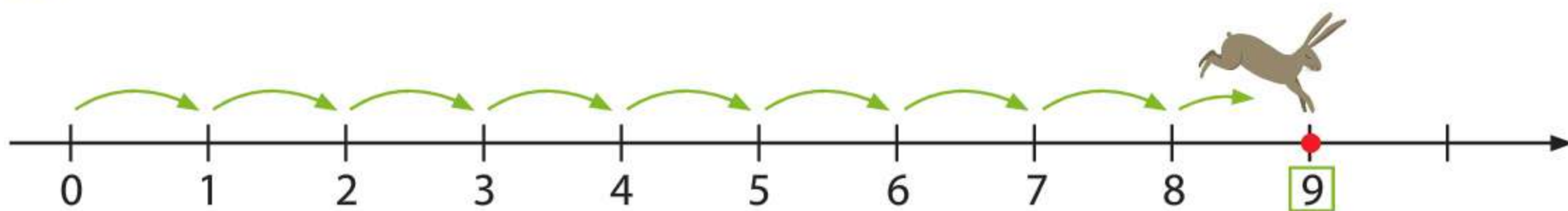
- 2 Przyjrzyj się ilustracji i powiedz, ile razem kukiełek występuje w przedstawieniu. Czego jeszcze na obrazku jest po 9? Czego jest mniej: doniczek czy kubków? Ilu krasnoludków brakuje, aby było ich 9?

- 3 Napisz w zeszycie cyfrę 9.

- 4 Ile skoków wykonał zając? Który skok wykonuje?

- 5 Przyjrzyj się ilustracji. Powiedz, ile gwiazdek jest na drugiej, piątej, dziewiątej czapce od lewej strony. Jakiego koloru jest trzecia, siódma, dziewiąta czapka od prawej strony?

- 6 Jakiego koloru jest pasek, którego długość jest równa długości dziewięciu białych pasków?

9								

- 7 Policz, ile pieniędzy ma każde dziecko.

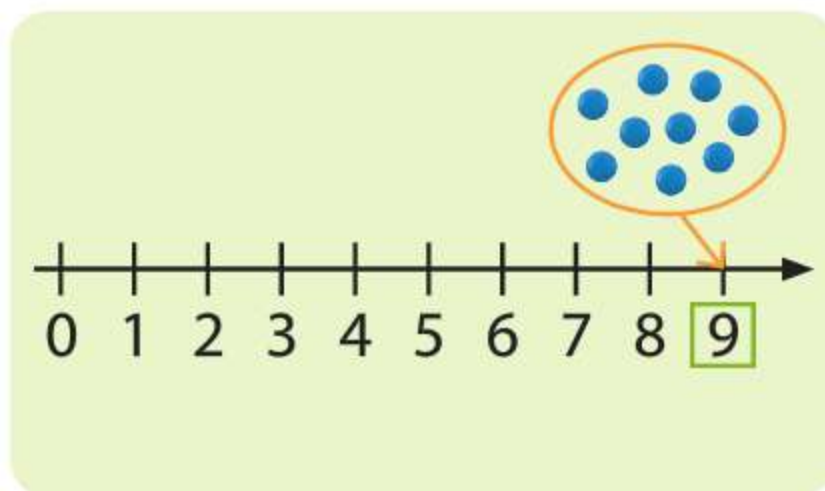
Amelka

Antek

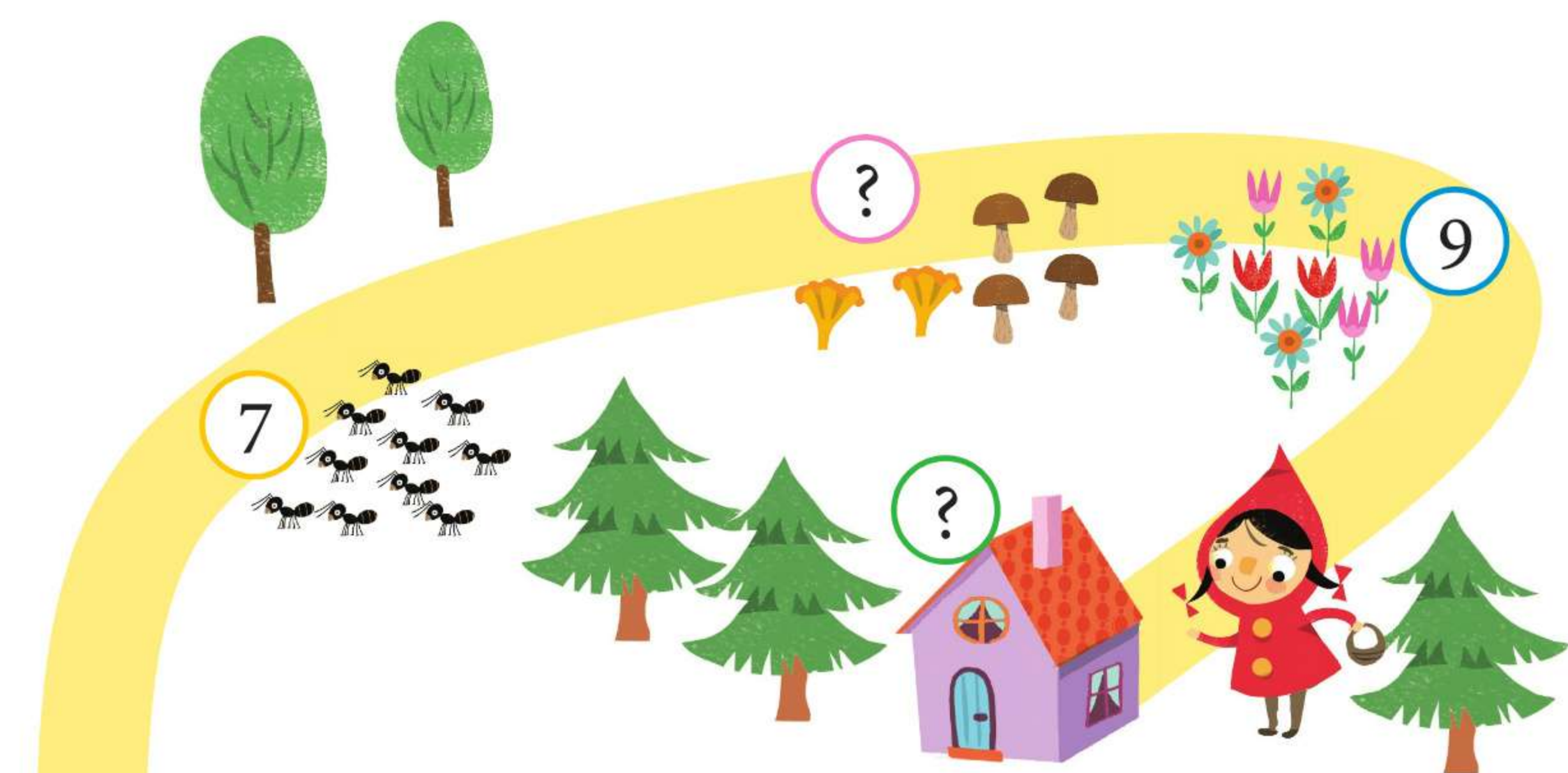
Lila

Utrwalam pojęcie liczby 9

Czerwony Kapturek idzie do babci. Co chwilę przystaje, żeby podziwiać las i jego mieszkańców.

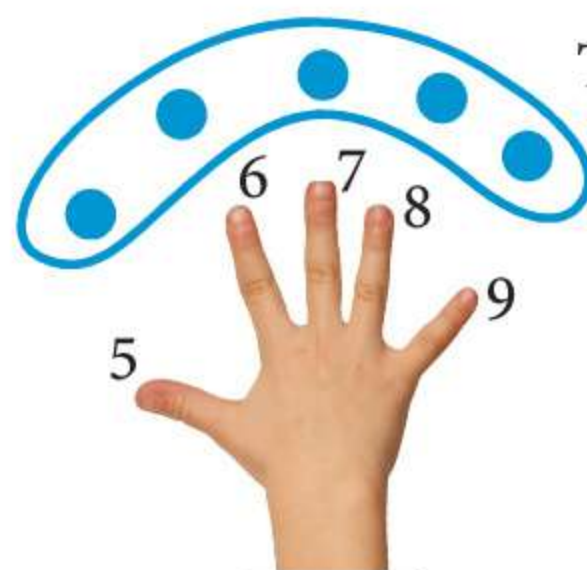
- 1 Przeczytaj numery przystanków oznaczone liczbami: pierwszy, trzeci...
 - Wymień numery zastąpione znakami zapytania.
 - Podaj numery wszystkich przystanków.
 - Co dziewczynka spotkała na pierwszym przystanku, co na czwartym, a co na siódmym?
 - Na którym przystanku zbierała jagody, na którym orzechy, a na którym grzyby?
 - Czego jest więcej: wiewiórek czy saren? Wilków czy mrówek?
- 2 Ułóż inne pytania do rysunku.

- 3 Ile ptaków, kwiatków, jagód, grzybów, wilków i saren brakuje, aby było ich po 9? Aby to obliczyć, możesz wykorzystać następujące sposoby.

Sposób 1.

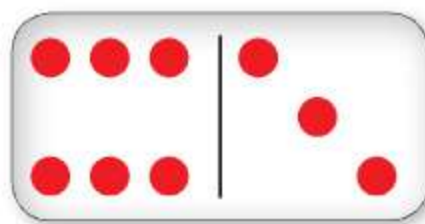
Są 4 orzechy.

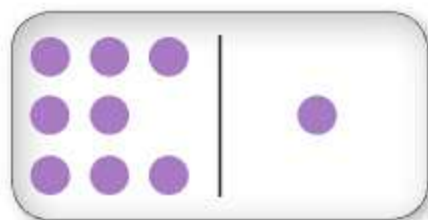
Sposób 2.

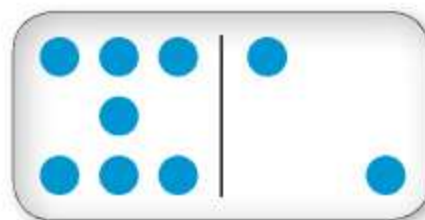
- 4 Odczytaj według wzoru.

9 to 6 i 3

9 to ? i ?

9 to ? i ?

9 to ? i ?

9 to ? i ?

- 5 W każdej parze liczb odczytaj mniejszą liczbę.

$$9 > 3$$

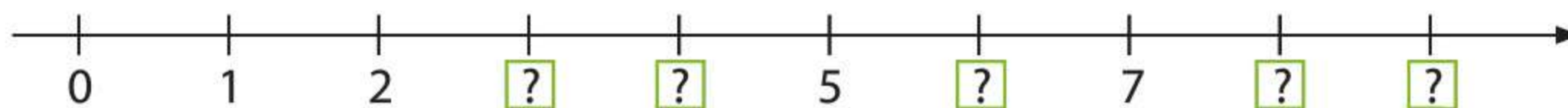
$$2 < 8$$

$$5 > 4$$

$$6 < 9$$

$$4 > 1$$

- 1 Powiedz, jakie liczby zostały zastąpione znakami zapytania.

- 2 Spośród podanych liczb wybierz pary tak, aby:

- wynikiem ich dodawania była liczba 8,
- wynikiem ich odejmowania była liczba 2.

- 3 Zosia zakryła kostkę z najmniejszą liczbą oczek. Policz, ile oczek jest razem na pozostałych kostkach.

- Którą kostkę powinien zakryć Staś, aby na dwóch pozostałych kostkach było tyle samo oczek, ile na odkrytych kostkach Zosi?

- 4 Czyja liczba jest większa?

Zuza

Moja liczba jest
o 3 mniejsza od 9.

Moja liczba jest
o 2 większa od 3.

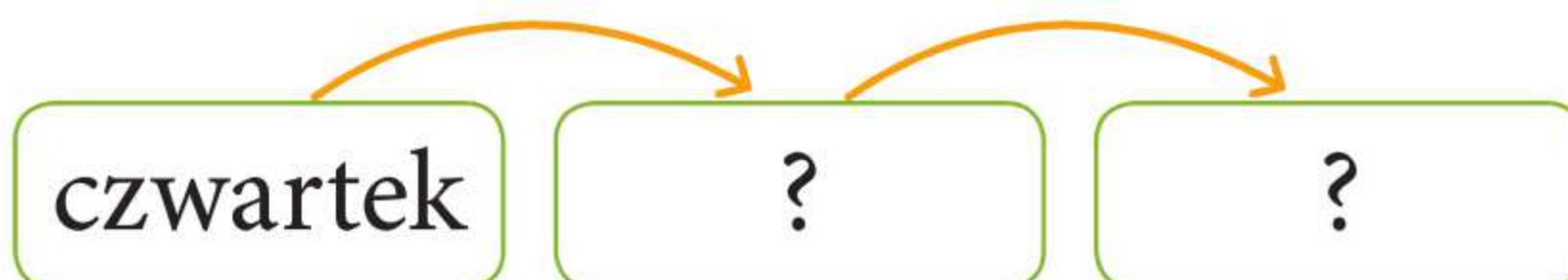

Stefek

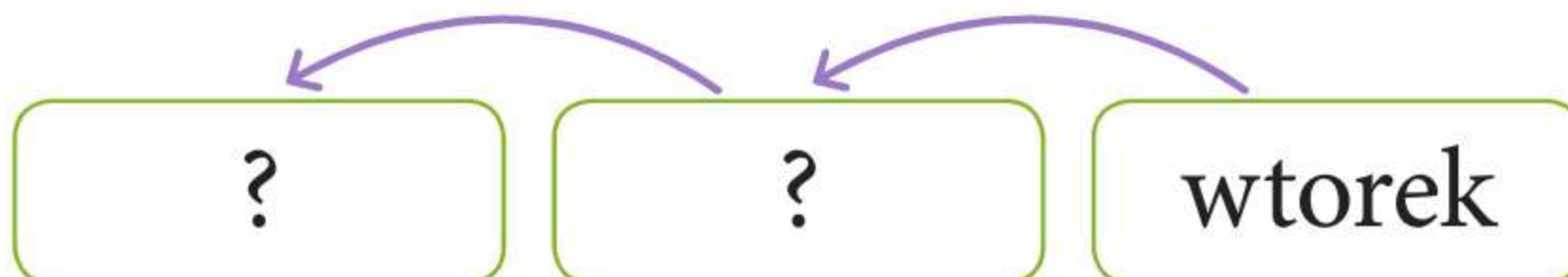
- 5 Dziś jest poniedziałek. Podaj nazwę poprzedniego i kolejnego dnia tygodnia.

?	poniedziałek	?
---	--------------	---

- 6 Dzisiaj jest czwartek. Powiedz, jaki dzień tygodnia będzie jutro, a jaki pojutrze.

- 7 Dzisiaj jest wtorek. Jaki dzień tygodnia był wczoraj, a jaki przedwczoraj?

- 8 Wymień kolejno nazwy dni tygodnia. Zaczynij od:

- środy,
- piątku,
- niedzieli.

- 9 Powiedz, ile nazw dni tygodnia rozpoczyna się głosem **p**.

- 10 Oblicz w pamięci.

$$3 + 2 = ?$$

$$7 + 1 = ?$$

$$8 - 6 = ?$$

$$4 + 1 = ?$$

$$3 + 6 = ?$$

$$7 - 7 = ?$$

- 11 Wskaż, która z liczb jest wynikiem działania.

$$6 + 2 = ?$$

$$9 - 2 = ?$$

$$6 - 4 = ?$$

7 8

9 7

4 2

Ćwiczę dodawanie liczb metodą doliczania

$$2 + 4 = ?$$

$$2 + 1 + 1 + 1 + 1 = 6$$

- 1 Oblicz w pamięci.

$$2 + 1 = ? \quad 3 + 2 = ? \quad 8 + 1 = ? \quad 7 + 2 = ?$$

- 2 Wymień kolejne liczby od 0 do 9.

- 3 Przyjrzyj się, jak można szybko wykonać dodawanie liczb metodą doliczania.

$$4 + 5 = ?$$

$$4 + 5 = 9$$

$$6 + 3 = ?$$

$$6 + 3 = 9$$

- 4 Oblicz poznaną metodą.

$$7 + 2 = ? \quad 5 + 4 = ? \quad 4 + 3 = ? \quad 6 + 2 = ?$$

- 5 Marta ma 9 złotych. Które bombki może kupić za wszystkie pieniądze?
W obliczeniach wykorzystaj poznaną metodę dodawania.

2 złote

3 złote

5 złotych

6 złotych

Ćwiczę odejmowanie liczb metodą odliczania

$$9 - 3 = ?$$

$$9 - 1 - 1 - 1 = 6$$

- 1 Oblicz w pamięci.

$$3 - 1 = ? \quad 6 - 3 = ? \quad 5 - 2 = ? \quad 4 - 4 = ?$$

- 2 Wymień kolejne liczby od 9 do 0.

- 3 Przyjrzyj się, jak można szybko wykonać odejmowanie liczb metodą odliczania.

$$9 - 4 = ?$$

$$9 - 4 = 5$$

$$9 - 6 = ?$$

$$9 - 6 = 3$$

- 4 Oblicz poznaną metodą.

$$9 - 1 = ? \quad 9 - 2 = ? \quad 9 - 5 = ? \quad 8 - 6 = ?$$

- 5 Stefek ma 9 złotych. Ile złotych mu zostanie, jeżeli kupi najtańszą gwiazdkę? Ile złotych mu zostanie, gdy kupi gwiazdkę tańszą niż 9 złotych, ale droższą niż 7 złotych.

7 złotych

4 złote

9 złotych

8 złotych

Poznaję miarę objętości płynów

Płyny odmierzamy w litrach.
Słowo **litr** w skrócie zapisujemy **l**.

$$1 \text{ litr} = 1 \text{ l}$$

- 1 Odczytaj, ile litrów płynu mieści się w każdym opakowaniu.

- 2 Powiedz, w którym opakowaniu jest najwięcej litrów płynu.

- 3 Basia kupiła sok na przyjęcie imieninowe. Ile litrów soku razem kupiła Basia?

- 4 Przyjrzyj się ilustracji. Jak myślisz, z którego kartonu trzeba przelać sok, aby napełnić dwulitrowy dzbanek?

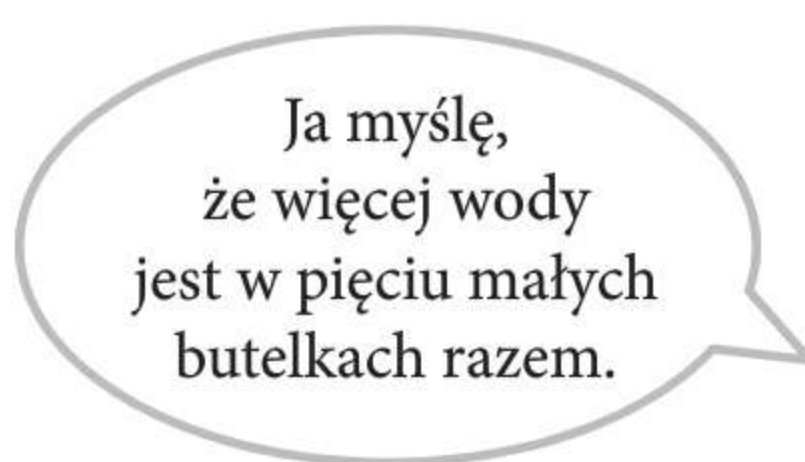

- 5 Tata kupił wodę mineralną w dużej plastikowej butelce. Ile litrów wody kupił tata?

- Tata potrzebuje 7 litrów wody. Ile litrów wody musi jeszcze dokupić?

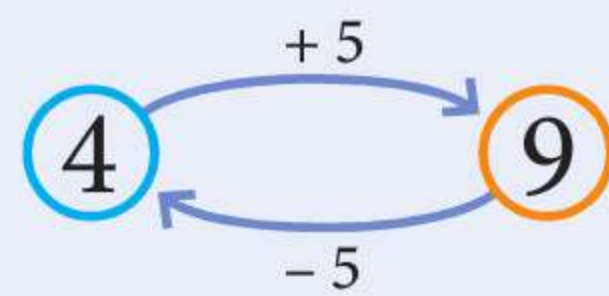
- 6 Posłuchaj, co mówią dzieci. Powiedz, kto ma rację.

- 7 Przepisz do zeszytu według wzoru i oblicz.

$8\text{L} + 1\text{L} = 9\text{L}$	$4\text{L} + 3\text{L} = ?$
$5\text{L} + 3\text{L} = ?$	$6\text{L} + 1\text{L} = ?$

Ćwiczę dodawanie i odejmowanie liczb

To jest graf.

- 1 Przygotuj kartoniki z liczbami.

- Ułóż je w kolejności od najmniejszej do największej liczby. Przeczytaj kolejne liczby od 0 do 9 i od 9 do 0.

- 2 Policz kółka. Podnieś kartoniki z właściwymi liczbami. Wykonaj polecenia. Wykorzystaj metodę doliczania według wzoru.

Wzór:

Podnieś kartonik z liczbą o 2 większą. 7

Podnieś kartonik z liczbą o 3 większą.

Podnieś kartonik z liczbą o 6 większą.

- 3 Policz kółka. Podnieś kartoniki z właściwymi liczbami. Dokończ zdania. Wykorzystaj metodę odliczania według wzoru.

Wzór:

Liczba o 3 mniejsza od 8 to 5.

Liczba o 5 mniejsza od ? to...

Liczba o 4 mniejsza od ? to...

4 Oblicz.

$$8 + 1 = ? \quad 7 + 2 = ? \quad 6 + 3 = ? \quad 5 + 4 = ?$$

5 Antek i Zuza bawią się w rozmowę liczb.

Jestem liczbą **5**.

Jesteś liczbą o 2 większą ode mnie.

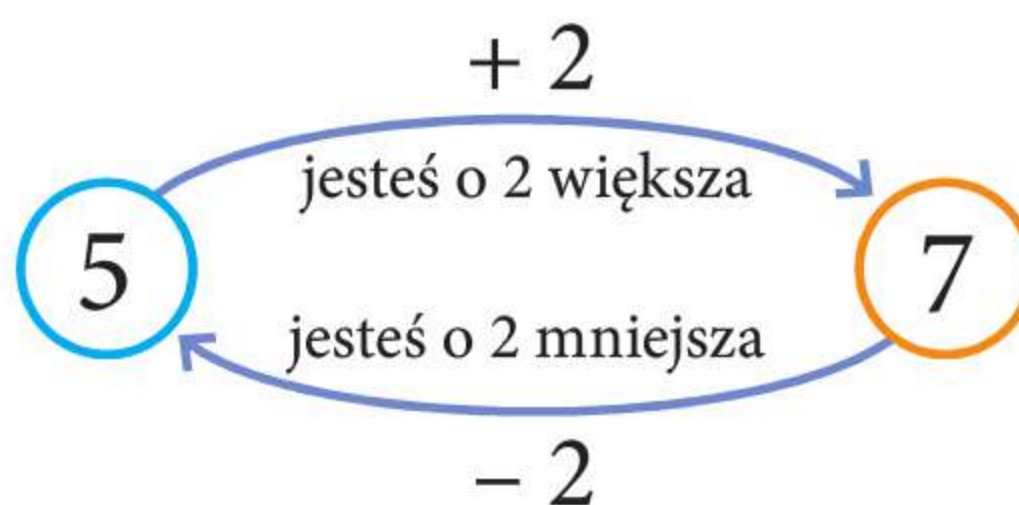

Ja jestem liczbą **7**.

A ty jesteś liczbą o 2 mniejszą ode mnie.

- Utwórzcie pary i bawcie się tak, jak Antek i Zuza.

Rozmowę liczb można zapisać w następujący sposób.

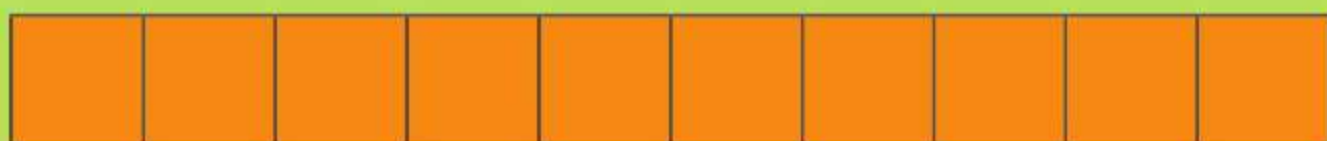
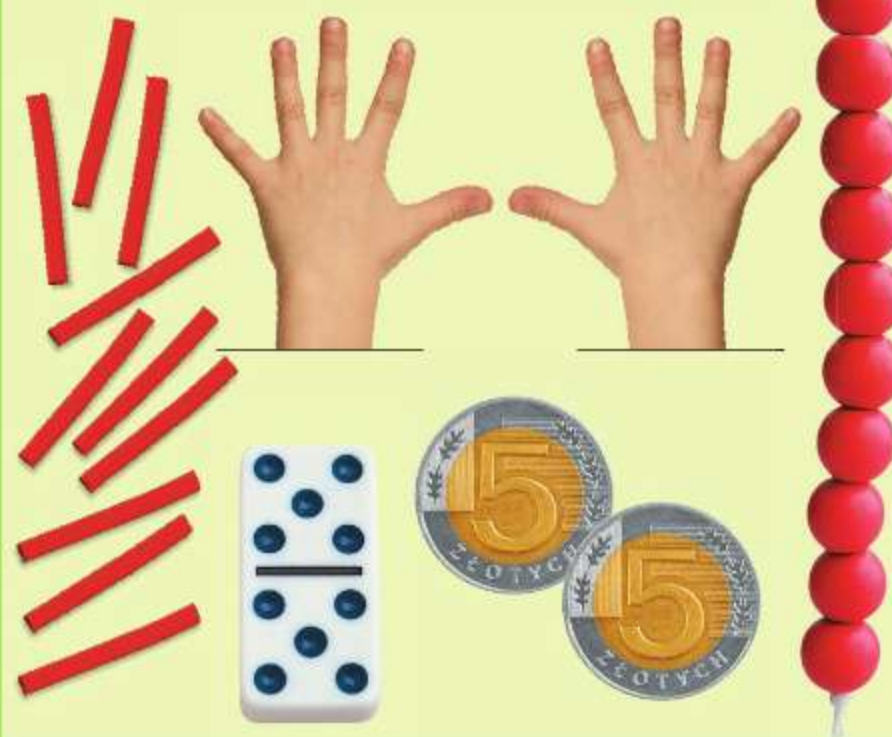
6 Zastanów się i powiedz, z jakimi liczbami rozmawiały liczby 3 i 6.

7 Posłuchaj rozmowy liczb. O jaką parę liczb chodzi? Czy jest tylko jedna para takich liczb?

- Jesteś ode mnie o 4 większa.
- A ty jesteś o 4 mniejsza.

10

- 1 Policz pchełki na rysunkach. Wskaż, gdzie jest ich 10.

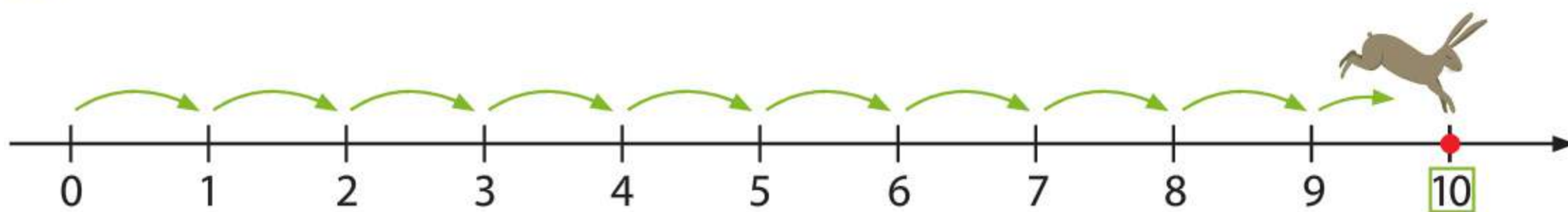
- 2 Przyjrzyj się ilustracji. Powiedz, ile na niej widać śnieżynek. Ile jest śniegowych kul obok bałwana? Czego jeszcze jest po 10? Czego jest więcej niż 10? Czego jest mniej: dzieci czy sanek? Ilu dzieci brakuje, aby było ich razem dziesięcioro?

Dziesięciu groźnych jedzie rycerzy,
dziesięć księżniczek czeka na wieży,
 a **dziesięcioro** dzieci wyjaśni,
 że tę opowieść dostały w baśni.

3 Ile skoków wykonał zając? Który skok teraz wykonuje?

- Wybierz kartoniki z cyframi, za pomocą których można zapisać liczbę 10. Ilu cyfr potrzeba? Przeczytaj te cyfry.
- Napisz w zeszycie kilka razy liczbę 10.

4 Dzieci przygotowały pojemniki z pokarmem dla zwierząt. Policz, ile jest pojemników. Co jest w trzecim, siódmym, dziesiątym pojemniku od lewej? W którym z kolei pojemniku są: orzechy, marchew, buraki? Licz od lewej strony. Ułóż jeszcze kilka pytań do tej ilustracji.

5 Znajdź pasek, którego długość jest równa długości 10 białych pasków. Jaki ma kolor?

10									

Utrwalam poznane liczby

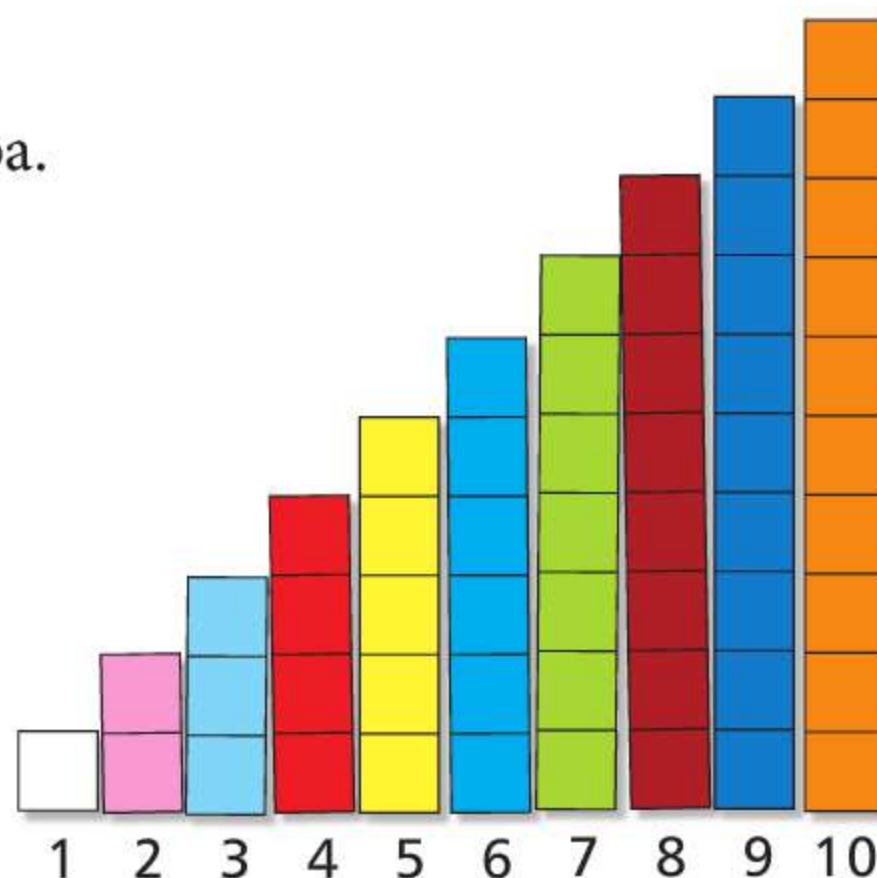
1 Policz, ile jest na ilustracji:

- różowych bombek,
- cukrowych lasek,
- aniołków.
- Ilu jest mikołajów?
- Czego jest: po 5, po 7, po 9, a czego po 10?

- 2 Wypowiedz kolejne liczby, które znasz, od najmniejszej do największej, a następnie od największej do najmniejszej.
- 3 Sprawdź, o ile wzrasta każda wyróżniona liczba.

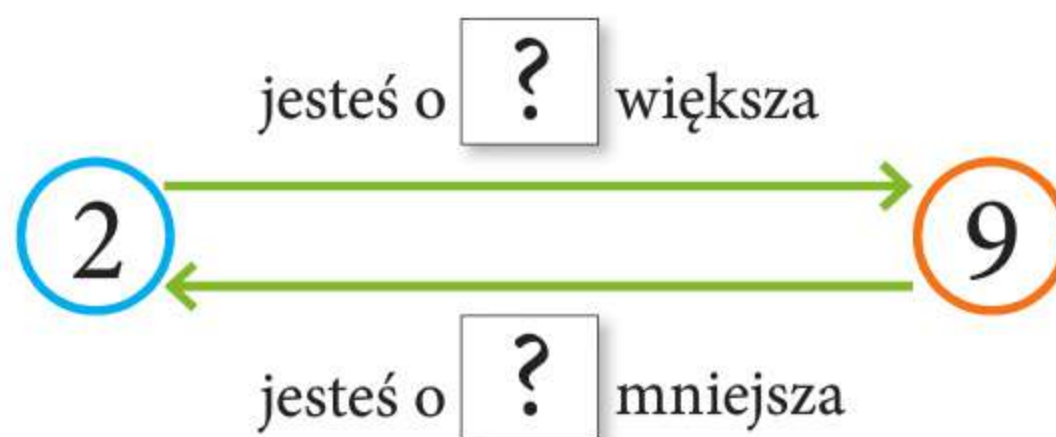
$$\begin{aligned} 0 + ? &= 1 \\ 1 + ? &= 2 \\ 2 + ? &= 3 \\ 3 + ? &= 4 \end{aligned}$$

4 Sprawdź, o ile maleje każda liczba zapisana na żółtym tle.

$$10 - ? = 9 \quad 9 - ? = 8 \quad 8 - ? = 7 \quad 7 - ? = 6$$

- 5 Przeprowadź z koleżanką lub z kolegą rozmowę liczb.

- 6 Oblicz.

$$2 + 4 = ?$$

$$? - 2 = 9$$

$$3 + ? = 8$$

- 7 Rozwiąż zagadki.

- Jakie to cyfry?

Która cyfra,
gdy stanie na głowie,
udaje literę ε?

Gdy ta cyfra stanie
na głowie, będzie
szóstką.

Która cyfra, gdy stanie
na głowie, nadal
będzie tą samą cyfrą?

- Jakie to liczby?

Jestem najmniejsza
spośród tych liczb.

5 4 6 7 9

Informuję, ile boków
ma ta figura.

Jestem równa
pięciu parom.

Jestem o 1 mniejsza od 6,
ale o 2 większa od 3.

- Ułóż kilka innych zagadek liczbowych.

Dopełniam do 10

$$10 = 6 + 4$$

- 1 Przeczytaj działanie pod każdym obrazkiem. Powiedz, jakie liczby zostały zastąpione znakami zapytania.

$$10 = 9 + 1$$

$$10 = 8 + ?$$

$$10 = ? + 4$$

$$10 = ? + ?$$

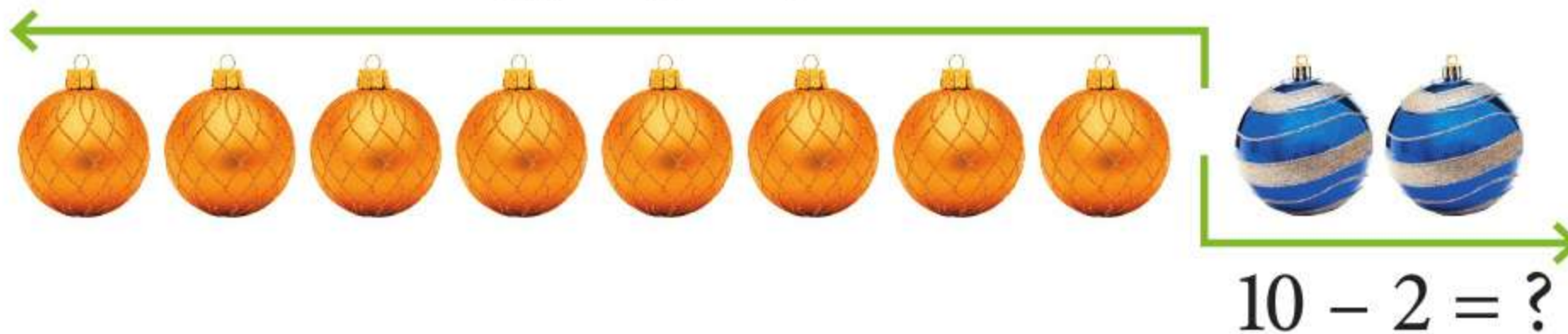
- 2 Odczytaj informację z każdej ramki według wzoru.

10 to 1 i 9

Odejmuję od 10

$$10 - 8 = ?$$

- 1 Do każdej wypowiedzi dobierz właściwe działanie. Podaj wyniki tych działań.

Jeżeli zabiorę złote gwiazdki, to dla ciebie zostaną srebrne.

Jeżeli zabiorę srebrne gwiazdki, to dla ciebie zostaną złote.

$$10 - 7 = ?$$

$$10 - 3 = ?$$

- 2 Oblicz.

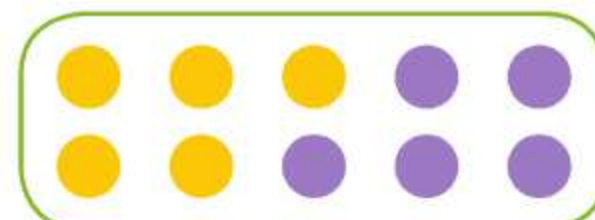
$$10 - 4 = ?$$

$$10 - 6 = ?$$

$$10 - 1 = ?$$

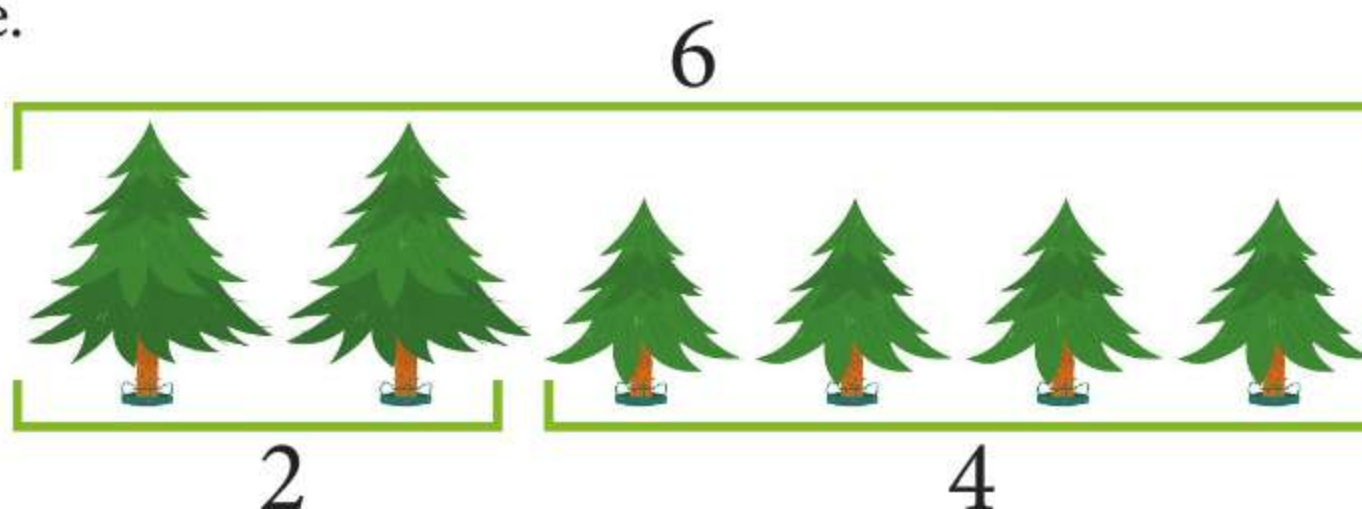
$$10 - 9 = ?$$

$$10 - 5 = ?$$

$$10 - 5 = ?$$

- 3 Przyjrzyj się rysunkowi. Ułóż dwa działania, w których wykorzystasz odejmowanie.

Ćwiczę dodawanie liczb

$$4 + 2 = 6$$

$$2 + 4 = 6$$

Jak obliczyć $2 + 7$?

Doliczanie po jednym elemencie jest żmudne.

$$2 + \underbrace{1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1}_{7} = ?$$

Łatwiej jest obliczyć: $7 + 2 = 7 + 1 + 1 = ?$

Sprawdzenie: $7 + 2 = 9$ zatem $2 + 7 = 9$

Zapamiętaj!

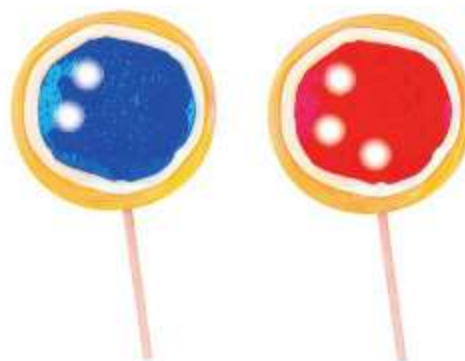
Można zamieniać kolejność dodawanych liczb, a wynik pozostanie taki sam.

- 1 Oblicz, ile jest razem kropek na każdym rysunku. Licz od lewej do prawej strony, a następnie od prawej do lewej. Zapisz działania w zeszycie według wzoru.

$$1 + 4 = ?$$

$$4 + 1 = ?$$

- 2 Wykorzystaj poznaną zasadę i zapisz w zeszycie działania do obrazków. Oblicz.

Robimy zakupy

- 1 Przyjrzyj się ilustracji. Powiedz, kto ma więcej pieniędzy: Zuza czy Antek.

Antek

Zuza

- Który produkt jest najdroższy? Które produkty są najtańsze?

8 złotych

6 złotych

3 złote

1 złoty

2 złote

5 złotych

3 złote

4 złote

5 złotych

1 złoty

5 złotych

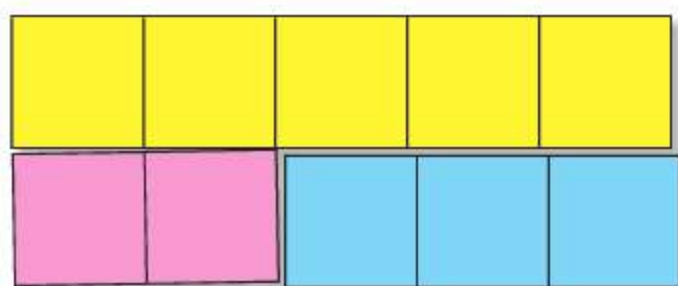
- Co Zuza może kupić za wszystkie swoje pieniądze? Podaj kilka możliwości.
- Antek kupił dzwoneczki. Ile pieniędzy mu zostało?
- Zuza kupiła aniołka i renifera. Ile pieniędzy jej zostało?

- 2 Ułóż jeszcze inne pytania do ilustracji.

Ćwiczę dodawanie i odejmowanie liczb

$$2 + 3 = 5$$

$$3 + 2 = 5$$

$$5 - 3 = 2$$

$$5 - 2 = 3$$

- 1 Zobacz, jakie działania Patryk ułożył do ilustracji.

$$4 + 1 = ?$$

$$1 + 4 = ?$$

$$5 - 1 = ?$$

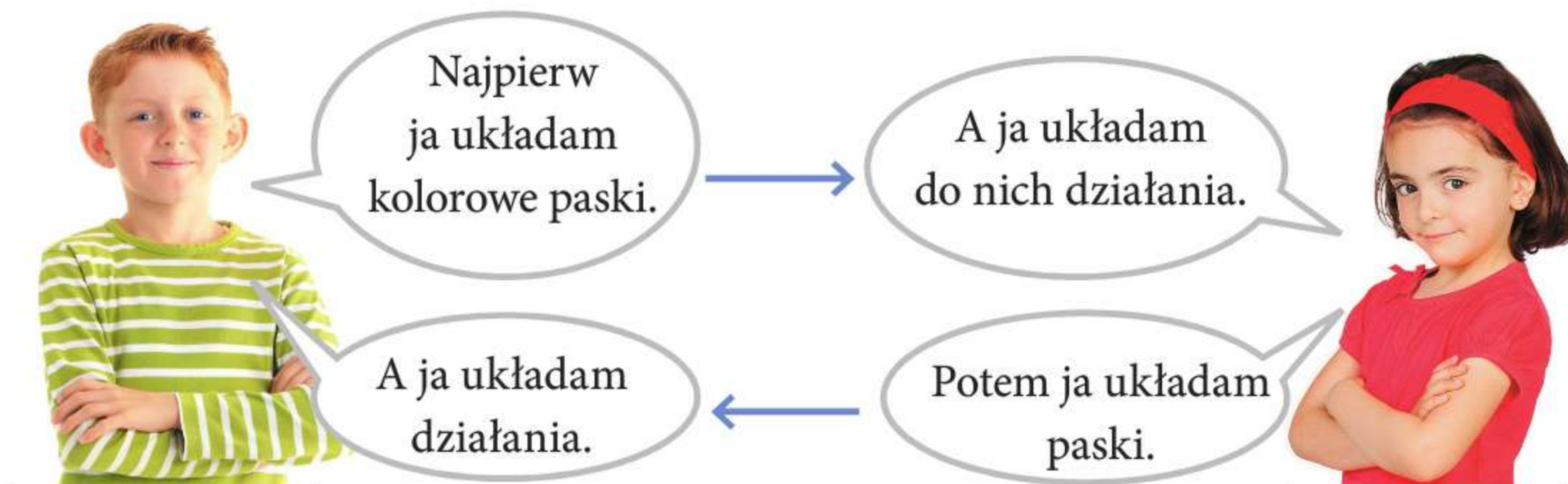
$$5 - 4 = ?$$

- Przeczytaj kolejne działania. Podczas dodawania liczb wskazuj kolejne elementy obrazka. Podczas odejmowania zakrywaj ręką odejmowane bombki.

- 2 Do każdego zestawu pasków ułóż dwa działania z wykorzystaniem dodawania i dwa z wykorzystaniem odejmowania.

- 3 Pracujcie w parach.

- 4 Przygotuj kartoniki ze znakami: +, -, =. Wyjmij z koperty kartoniki z liczbami: 2, 6, 8. Sprawdź, czy masz po cztery sztuki kartoników każdego rodzaju. Ułóż dwa działania ze znakiem + i dwa ze znakiem -.

Układam i rozwiązuję zadania

- 1 Posłuchaj zadania i je rozwiąż.

Zadanie

Było 8 ciastek. Tola zabrała 2 ciastka.
Ile ciastek zostało?

- Powiedz, o czym jest zadanie.
- Co w zadaniu jest wiadome?
- O co pytamy w zadaniu? Jak obliczymy?
- Jak odpowiemy na pytanie postawione w zadaniu?

- 2 Przyjrzyj się rysunkowi. Ułóż zadanie o bombkach.
Wykorzystaj dodawanie.

- 3 Przyjrzyj się rysunkowi. Ułóż zadanie o ptakach. Wykorzystaj odejmowanie.

Ćwiczę dodawanie i odejmowanie liczb

1 Oblicz.

$$\begin{array}{cccc} 3 + 4 = ? & 2 + 7 = ? & 5 + 5 = ? & 8 + 1 = ? \\ 10 - 2 = ? & 9 - 4 = ? & 7 - 6 = ? & 10 - 7 = ? \end{array}$$

2 Jaką zasadę porządkowania liczb ustaliła Lila, a jaką wymyślił Antek?

$1 \rightarrow 3 \rightarrow 6 \rightarrow 10$

$10 \rightarrow 9 \rightarrow 7 \rightarrow 4 \rightarrow 0$

3 Adam ma 6 znaczków, a Ola ma 4 znaczki. Co dzieci powinny zrobić, żeby każde z nich miało po tyle samo znaczków?

Adam

Ola

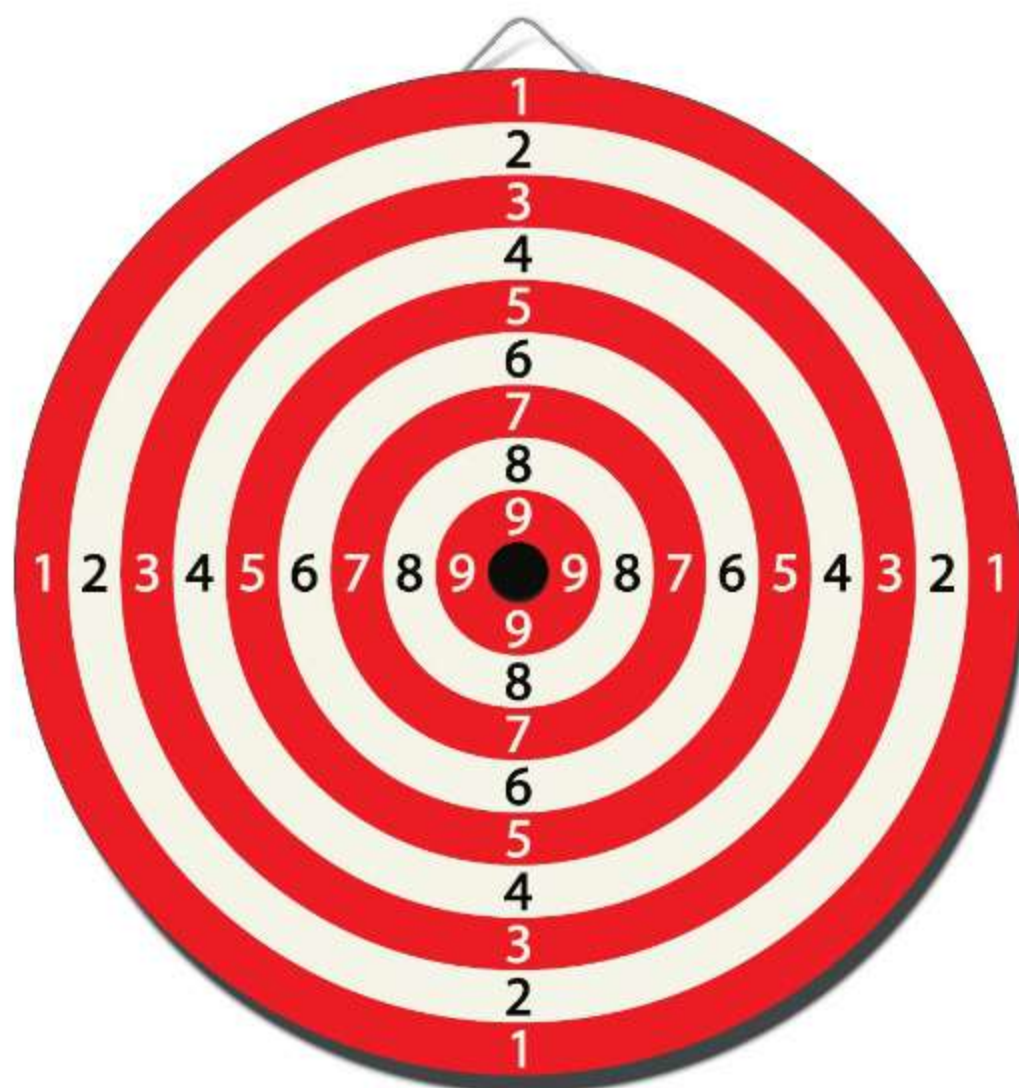

4 Podaj kilka możliwości, w jaki sposób można uzyskać 10 punktów podczas dwóch trafnych rzutów do tarczy.

$$10 = ? + ?$$

- W jaki sposób można uzyskać 10 punktów, gdy trzy rzutki trafią do tarczy? Podaj dwie możliwości.

$$10 = ? + ? + ?$$

Obliczam niewiadomą liczbę w dodawaniu

$$3 + ? = 7$$

- 1 Rozwiąż zadanie Magdy.

Zadanie

Razem mam 7 spinek. We włosach mam wpięte 3 spinki, a resztę trzymam w szkatułce. Ile spinek mam w szkatułce?

- Podaj swój pomysł na rozwiązanie zadania Magdy.
- Zobacz, jak to zadanie rozwiązał Wojtek, a jak wykonała je Zosia.

razem ma 7

$$3 + \boxed{?} = 7$$

wpięte ma 3 spinki

$$3 + \boxed{4} = 7$$

pozostałe ma w szkatułce

Ja liczyłam na palcach.

razem ma 7

3 wpięte pozostałe w szkatułce

$$3 + \boxed{4} = 7$$

- 2 Oblicz dowolnym sposobem.

$$2 + ? = 6$$

$$5 + ? = 8$$

$$1 + ? = 10$$

Poznaję dawne miary długości

POMOCNE SŁOWA

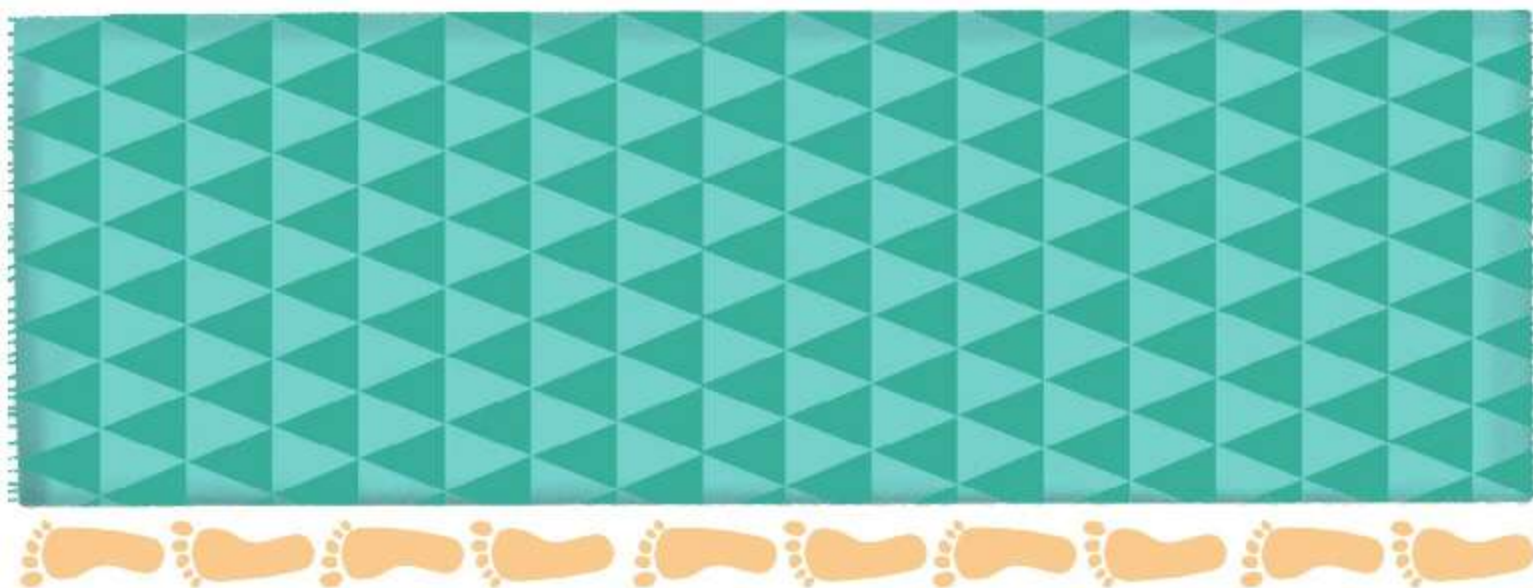
stopa • łokieć • krok

Dawne miary długości

stopa

1 Ile stóp długości ma ten chodnik?

2 Ile łokci długości ma wstążka?

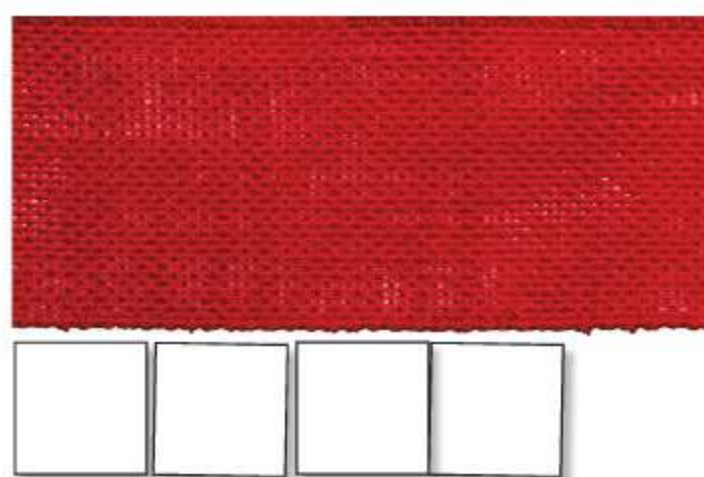
3 Przygotuj sznurek. Odmierz 5 łokci sznurka.

4 Ile kroków długości ma odległość między stołem a krzesłem?

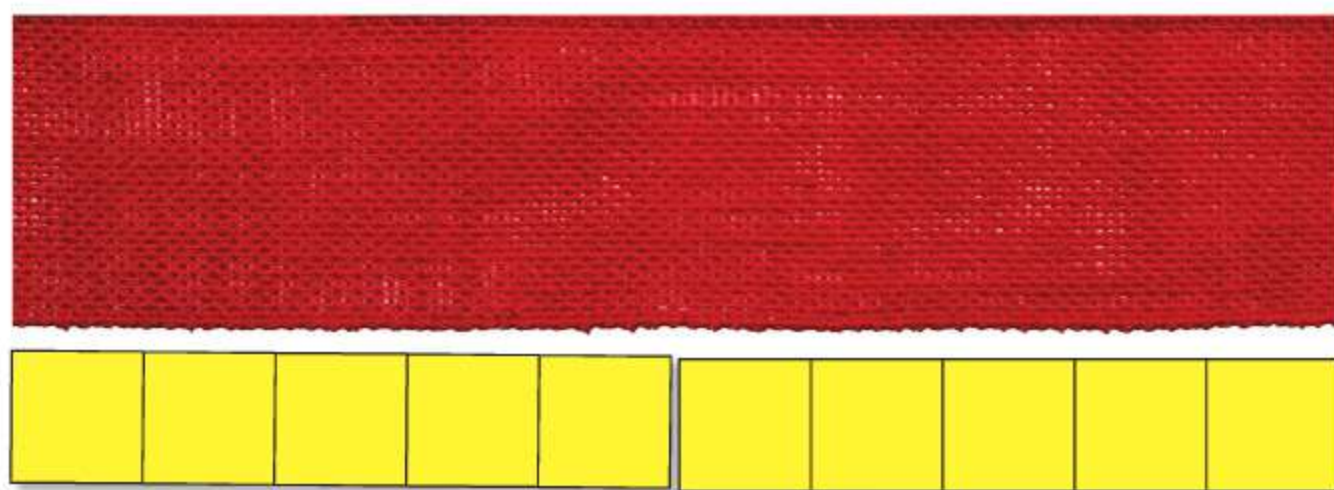

krok

- 5 Przygotuj kartkę z bloku. Obrysuj na niej swoją stopę i wytnij jej kształt. Porównajcie z koleżanką lub kolegą z ławki długości waszych stóp.
 - 6 Zmierz łokciem długość swojej ławki. Podaj wynik. Możesz używać określeń: dwa łokcie i kawałek, trzy łokcie i trochę, prawie cztery łokcie.
 - 7 Zmierz krokami w klasie odległość od swojej ławki do tablicy. Poproś koleżankę lub kolegę o wykonanie tego samego polecenia. Co można zauważyć?
 - Czy te pomiary są dokładne? Co o tym sądzisz?
- 8 Długość przedmiotów można mierzyć też kolorowymi paskami.
- Zmierz fragment wstążki za pomocą białych pasków.

- Zmierz kolejny fragment wstążki za pomocą żółtych pasków.

Ale to niewygodny
sposób mierzenia
długości.

- Pomyśl i powiedz, dlaczego jest to niewygodny sposób mierzenia długości.

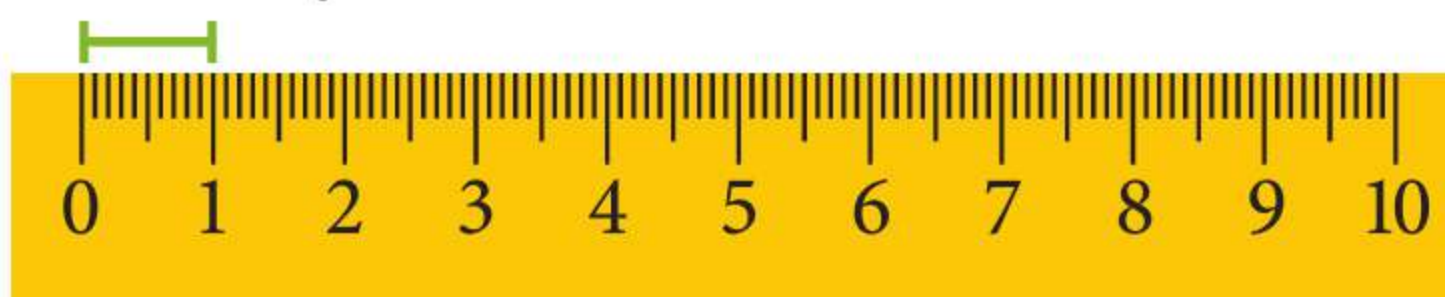

Ćwicze mierzenie długości linijką

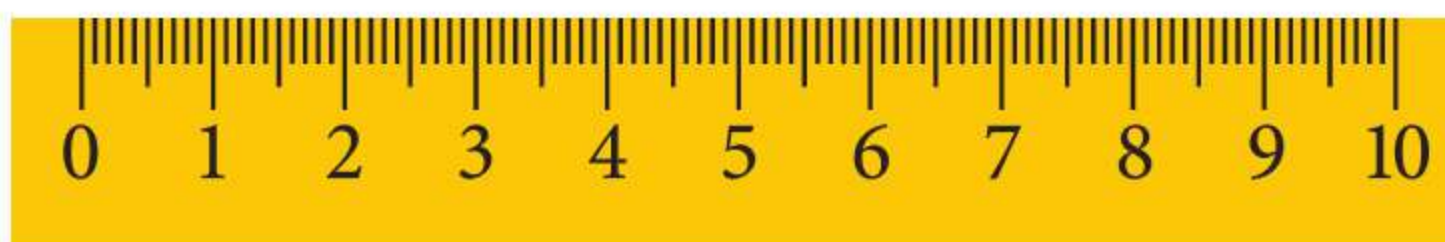
POMOCNE SŁOWA

1 centymetr

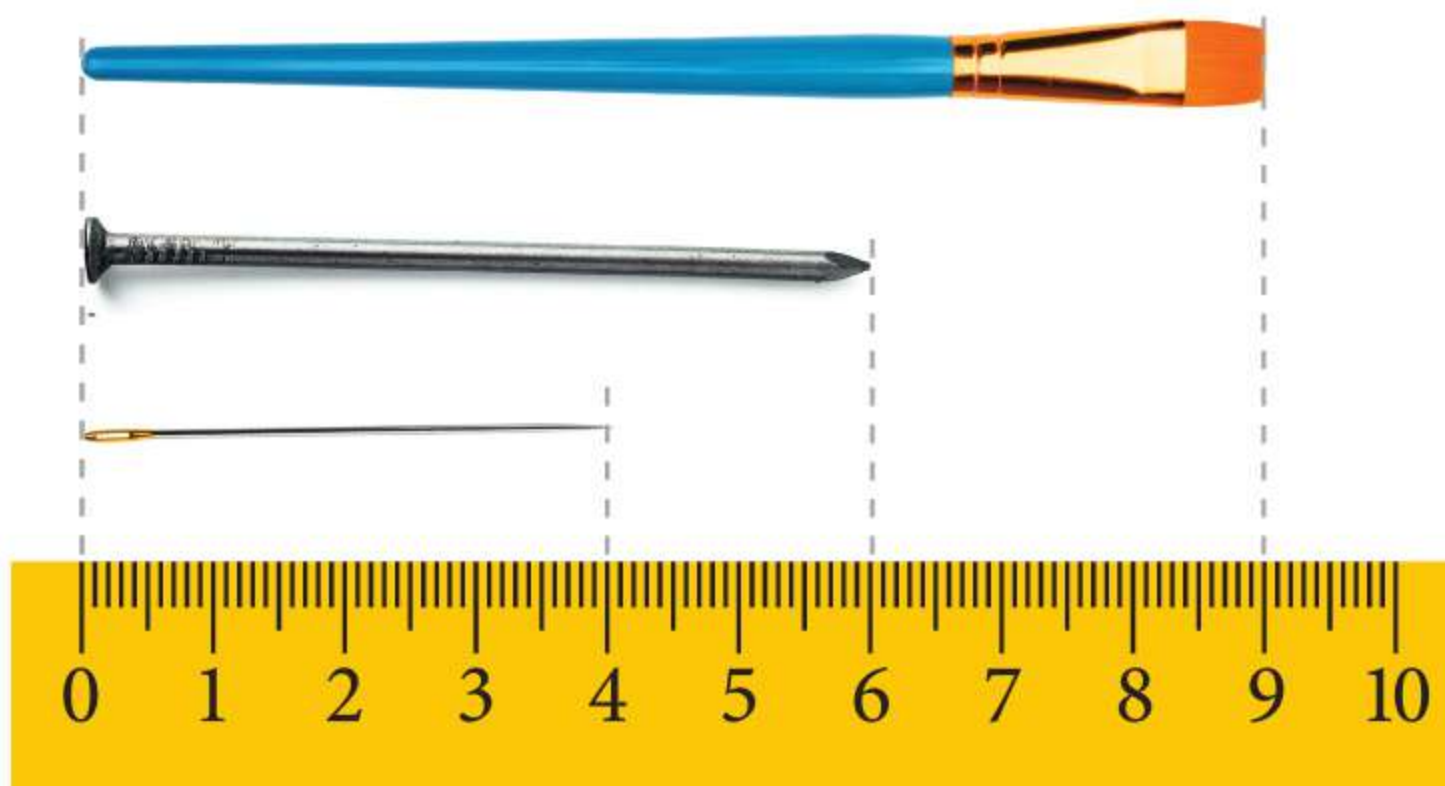
1 centymetr

- 1 Ile centymetrów ma podziałka na tej linijce?

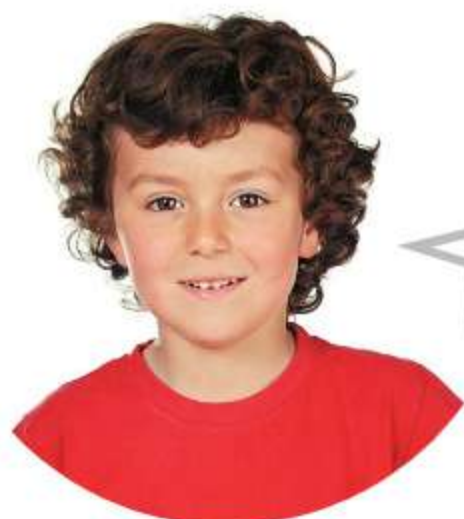
- 2 Powiedz, ile centymetrów długości mają: pędzelek, gwóźdź i igła.

- 3 Zmierz linijką długości kolejnych patyczków. Odczytaj wyniki pomiarów.

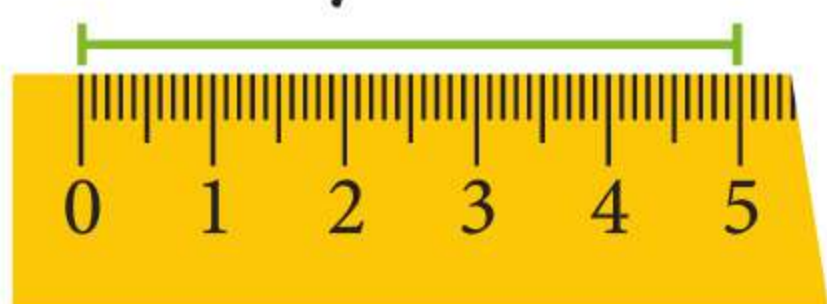

- 4 Filip i Marysia mierzą długość takiej samej kreski w taki sposób, jak pokazano na obrazku.

Kreska ma
5 centymetrów
długości.

5 centymetrów

Kreska ma
7 centymetrów
długości.

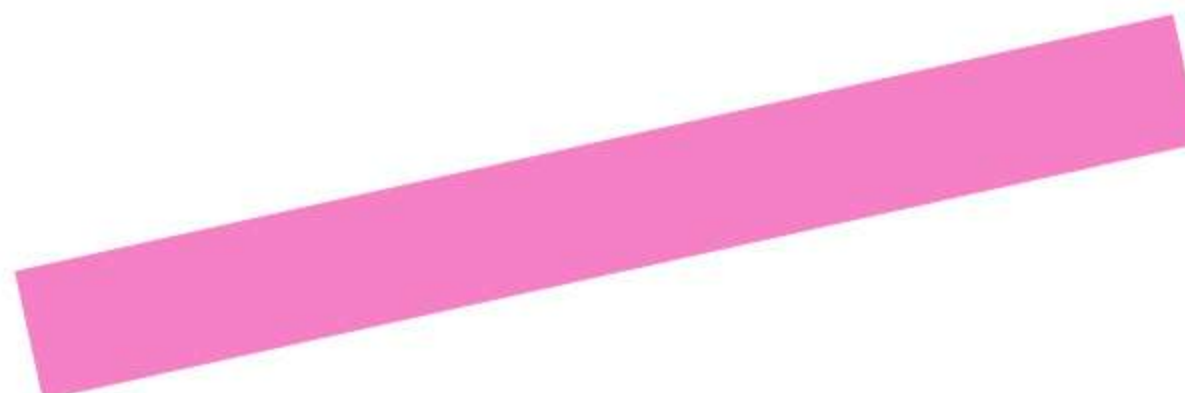
7 centymetrów

Pani powiedziała do Filipa: „Dobrze zmierzyłeś długość kreski”.

- Dlaczego dzieci uzyskały różne wyniki pomiarów?
- Jaką różnicę widzisz w sposobach mierzenia Filipa i Marysi?
- Jak należy przykładać linijkę, by pomiar był właściwy?

- 5 Oceń na oko, który pasek jest najkrótszy, a który najdłuższy. Zmierz linijką długość każdego paska i sprawdź poprawność swojej oceny.

Ćwiczę dodawanie i odejmowanie liczb

$$3 + ? = 7$$

1 Oblicz.

$$\begin{array}{cccc} 4 + 2 = ? & ? + 5 = 9 & 4 - 2 = ? & 9 - ? = 7 \\ 3 + ? = 7 & ? + ? = 10 & 7 - ? = 3 & ? - 1 = 9 \end{array}$$

2 Powiedz, jakie to mogą być liczby.

Wynik dodawania tych dwóch liczb jest równy 8.

Wynikiem odejmowania tych dwóch liczb jest liczba 3.

- Czy jest tylko jedno rozwiązanie każdego zadania?

3 Wypląć 10 złotych najpierw dwiema monetami, a potem czterema. Narysuj rozwiązanie w zeszycie.

4 Z kartoników ze znakami działań oraz z liczbami 2, 3, 5 ułóż działania. Podaj wyniki tych działań.

5 Ewa i Franek ulepili razem 10 śniegowych kul. Ewa ulepiła więcej kul niż Franek. Ile kul ulepiła Ewa, a ile zrobił ich Franek? Czy jest tylko jedno rozwiązanie?

Uczę się ważyć różne produkty

POMOCNE SŁOWA

lżejszy – cięższy
waga – odważniki
kilogram

waga

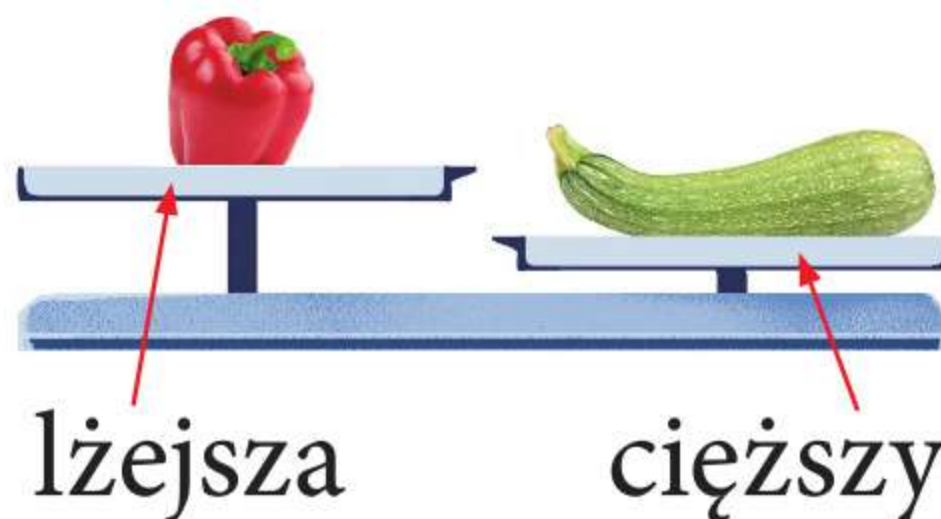
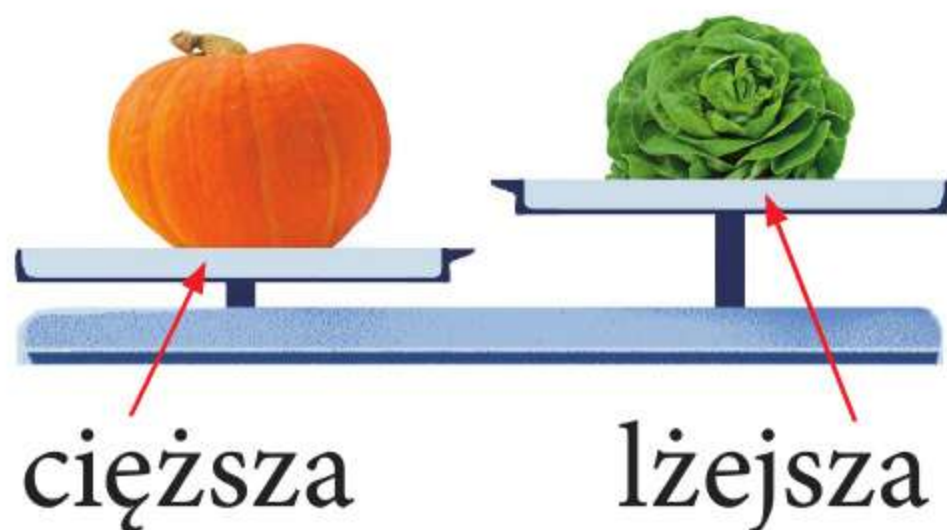

odważniki

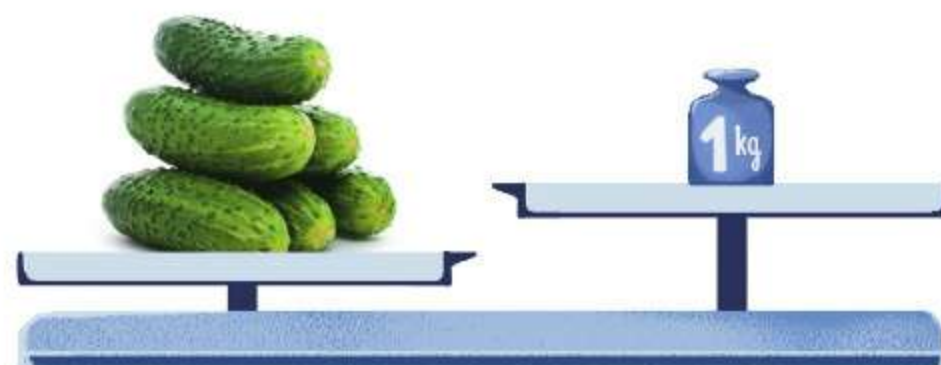
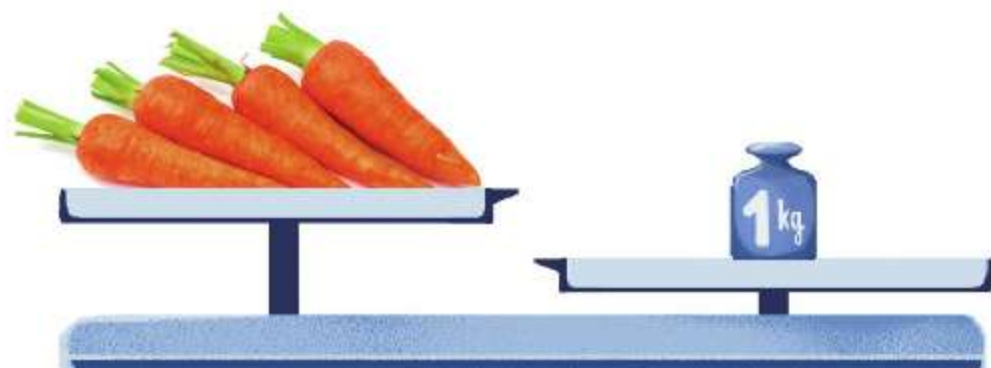

1 kilogram

- 1 Oceń na oko, co jest cięższe, a co lżejsze. Co jest najcięższe, a co najlżejsze?

- 2 Powiedz, co waży mniej niż kilogram, a co więcej.

- 3 Przyjrzyj się rysunkom i powiedz, ile kilogramów owoców jest razem na tych wagach.

Układam i rozwiązuję zadania

$$4 + 1 = 5$$

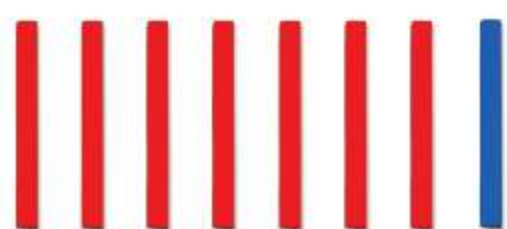
$$5 - 1 = 4$$

$$5 - 4 = 1$$

1 Odczytaj według wzoru.

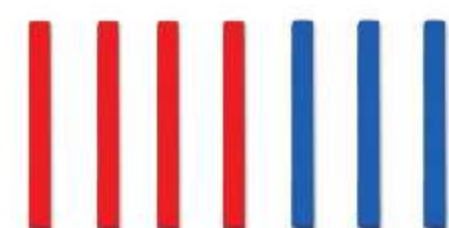
6 to 4 i 2

8 to ? i ?

10 to ? i ?

? to ? i ?

? to ? i ?

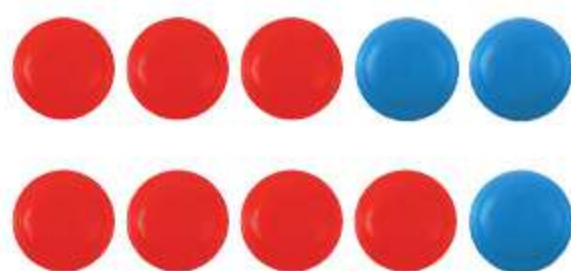
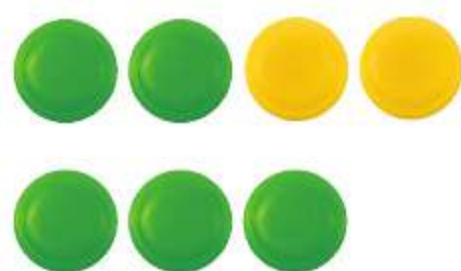
? to ? i ?

2 Ułóż zadanie o śniegowych kulach do rysunku i podanego działania.

$$4 + 6 = ?$$

3 Do każdego rysunku ułóż trzy działania według wzoru.

$$5 + 2 = ?$$

$$7 - 2 = ?$$

$$7 - 5 = ?$$

- 4 Przyjrzyj się rysunkowi. Ułóż do niego trzy działania.

- Ułóż do rysunku dowolne zadanie, które rozwiąże twoja koleżanka lub twój kolega z ławki.
- Olek ułożył aż trzy zadania do tego rysunku. Rozwiąż kolejne zadania Olka.

Zadanie 1.

Na lodowisku byli czterej chłopcy i były 3 dziewczynki. Ile dzieci było razem na lodowisku?

Zadanie 2.

Na lodowisku było 4 chłopców i kilka dziewczynek. Razem było siedmioro dzieci. Ile dziewczynek było na lodowisku?

Zadanie 3.

Na lodowisku bawiły się dzieci: 3 dziewczynki i kilku chłopców. Razem było siedmioro dzieci. Ilu chłopców było na lodowisku?

- 5 Ułóż trzy zadania do rysunku.

1 Popatrz na zdjęcia. Odpowiedz na pytania.

4 złote

5 złotych

1 złoty

2 złote

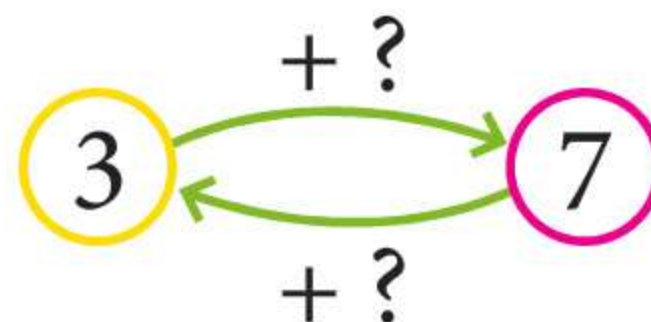
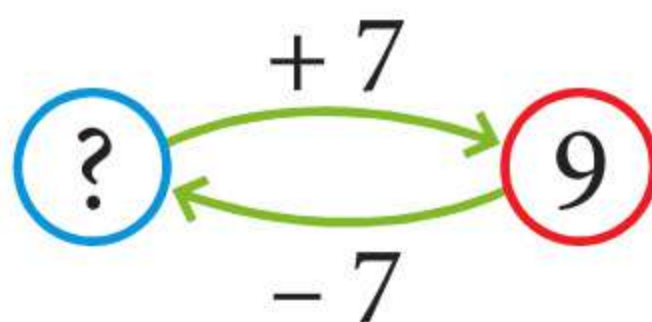
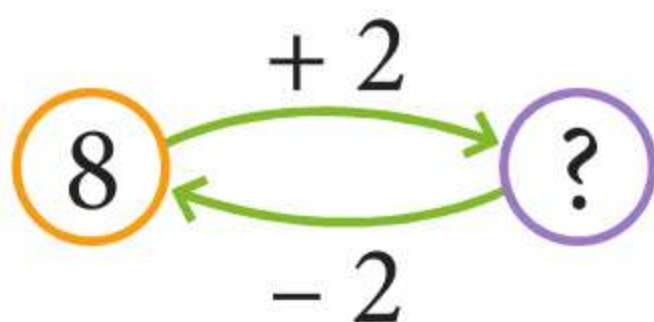
3 złote

8 złotych

- Co jest najdroższe?
- Co jest najtańsze?
- Co można kupić za 10 złotych? Podaj kilka możliwości.
- Dwie zabawki kosztują razem 7 złotych. Wskaż je.
- Wojtek ma 7 złotych. Kupił samochodzik. Ile złotych mu zostało?
- Jedna zabawka jest droższa od drugiej o 4 złote. Jakie to mogą być pary zabawek?

2 Powiedz, jakie liczby zostały zastąpione znakami zapytania.

3 Oblicz.

$$3 + 6 = ?$$

$$8 + 2 = ?$$

$$9 - 5 = ?$$

$$2 + 4 = ?$$

$$7 + 3 = ?$$

$$8 - 7 = ?$$

$$6 + 4 = ?$$

$$8 - 4 = ?$$

$$10 - 1 = ?$$

- 4 Zmierz linijką długość każdego prostokąta.

- 5 Ola zdjęła z półki książkę z numerem 3 oraz książkę z numerem 9. Powiedz, jakie numery miały pozostałe książki na półce, jeżeli były numerowane kolejno.

- 6 Sok z jednego kartonu można rozlać po równo do czterech takich samych szklanek. Irenka zaprosiła 7 koleżanek. Kupiła dwa kartony tego soku.

Odpowiedz na pytania.

- Czy każda koleżanka otrzyma szklankę soku?
- Ile szklanek soku zostanie dla Irenki?

- 7 Rozwiąż zadanie w zeszycie.

Zadanie

W kuligu pojedzie dziesięcioro dzieci. Czwororo dzieci pojedzie na małych sankach, a pozostałe pojadą dużymi saniami. Ile dzieci pojedzie dużymi saniami?

Źródła ilustracji i fotografii

Okładka: (elementy rysowane) Joanna Plakiewicz; (fot. dziewczynka) Yuganov Konstantin/Shutterstock.com, (fot. chłopiec) Africa Studio/Shutterstock.com

Tekst główny:

Ilustracje: s. 5 (dziecko na rowerze, na drabinie, samochód, opadające liście) Ilona Brydak, (świnka, książka, lalka, parowóz) Wojciech Stachyra; s. 6 (ulica) Ilona Brydak; s. 7 (klasa) Ilona Brydak; s. 9 (łóżka) Ilona Brydak; s. 20 (park) Paulina Radziejewska; s. 21 (bocian) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 22 (sad) Paulina Radziejewska; s. 23 (bobasy) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 24 (warzywniak) Paulina Radziejewska; s. 25 (świnki) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 28 (las) Paulina Radziejewska; s. 29 (naukowcy) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 30 (pani Jesień) Ewa Kacprzak; s. 34 (kino) Paulina Radziejewska; s. 35 (drwale) Przemysław Surma, (zając) Ola Woldańska; s. 37 (zero) Przemysław Surma; s. 42 (sklep) Paulina Radziejewska; s. 43 (dzieci) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 48 (sklep ze zwierzętami) Paulina Radziejewska; s. 49 (tęcza) Ewa Marszał-Demianiuk, (krasnodutki) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 52 (zwierzęta) Wojciech Stachyra; s. 53 (zwierzęta i akwarium) Wojciech Stachyra; s. 55 (zwierzęta, rogale) Wojciech Stachyra; s. 56 (ogród) Paulina Radziejewska; s. 57 (samochody) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska, (ubrania) Ilona Brydak; s. 61 (krasnale) Wojciech Stachyra; s. 62 (teatrzyk) Paulina Radziejewska; s. 63 (biegnący ludzie) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska, (czapki maga) Ewa Marszał-Demianiuk; s. 64-65 (droga Czerwonego Kapturka do babci) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 71 (dzbanek) Ewa Marszał-Demianiuk; s. 74 (zabawa na śniegu) Paulina Radziejewska, (księżniczki) Przemysław Surma, (zając) Aleksandra Woldańska-Płocińska; s. 76 (mikołaj z saniami i choinka) Wojciech Stachyra; s. 78 (mikołaj z saniami i prezentami) Elżbieta Śmietanka-Combik; s. 79 (choinki) Wojciech Stachyra; s. 83 (choinka) Wojciech Stachyra, (bombki w pudełku i na choince) Anna Nowocińska-Kwiatkowska; s. 86 (stopa, łokieć, człowiek kroczący, dywan, wstążka, stół i krzesło) Ilona Brydak; s. 91 (waga, odważniki) Alicja Gapińska; s. 93 (łyżwiarze) Ilona Brydak, (saneczkarze) Ilona Brydak; s. 95 (kulig) Wojciech Stachyra

Fotografie: s. 5 (dziewczynka wyciągniętymi rękami) N. Marszałek/WSiP, (dziewczynka z ręką w górę) Jeka/Shutterstock.com, (chłopiec) SergiyN/Shutterstock.com, (ołówki) studioVin/Shutterstock.com; s. 6 (książki) Nerijus Juras/Shutterstock.com, (półka) Atstock Productions/Shutterstock.com, (dziewczynka) Piotr Ratajski/overline/WSiP; s. 7 (piórnik) Feng Yu/Shutterstock.com, (temperówka) Seregam/Shutterstock.com, (kredki) George Pilyagin/Shutterstock.com; s. 8 (dwie dziewczynki) 5676933/Shutterstock.com, (dwa psy) Melory/Shutterstock.com, (talerz) Freer/Shutterstock.com, (miska) Artur Synenko/Shutterstock.com, (czerwona książka) schankz/Shutterstock.com, (niebieska książka) Fedorov Oleksiy/Shutterstock.com, (ołówki) HomeStudio/Shutterstock.com, (czerwona tasiemka) FabrikaSimf/Shutterstock.com, (garnek) Stokkete/Shutterstock.com, (garnek) Wolna/Shutterstock.com, (płot) Sergey Razvodovskij/Shutterstock.com, (płot) leolintang/Shutterstock.com; s. 9 (deska) Tim UR/Shutterstock.com, (kawalek drewna) Krupicki/Shutterstock.com, (pies bokser) Fesus Robert/Shutterstock.com, (niebieska miska dla psa) Africa Studio/Shutterstock.com, (czerwona miska dla psa) George Rudy/Shutterstock.com, (pies york) elpi/Shutterstock.com, (gruby mężczyzna) Sylvie Bouchard/Shutterstock.com, (czerwona książka) ajt/Shutterstock.com; s. 10 (kredki) Alex Oakenman/Shutterstock.com, (słoń) Richard Peterson/Shutterstock.com, (niedźwiedź) Eric Isselee/Shutterstock.com, (lis) Eric Isselee/Shutterstock.com, (jeź) Eric Isselee/Shutterstock.com, (mrówka) Evgeniy Ayupov/Shutterstock.com, (pociąg) Tommy Alven/Shutterstock.com, (samolot) byeolsan/Shutterstock.com, (rower) s_oleg/Shutterstock.com, (hulajnoga) Sergiy Kuzmin/Shutterstock.com; s. 11 (chłopcy) Veronica Louro/Shutterstock.com, (dziewczynka) Svitlana-ua/Shutterstock.com, (dziewczynka) Veronica Louro/Shutterstock.com, (szklanka z sokiem) DenisNata/Shutterstock.com, (balony) cosma/Shutterstock.com, (balony) exopixel/Shutterstock.com; s. 12, 19, 23, 25, 29, 35, 87 (ręka) Bloomicon/Shutterstock.com; s. 12, 13 (patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 13 (karmnik) Photo Melon/Shutterstock.com, (drzwi) Designsstock/Shutterstock.com, (ekierka) Olena Zaskochenko/Shutterstock.com, (ręka z lupa) tanatat/Shutterstock.com, (zegar) Dimedrol68/Shutterstock.com, (płot) rsooll/Shutterstock.com, (domek) jaroslava V/Shutterstock.com; s. 14 (koperta) Ratikova/Shutterstock.com, (kartka) R-studio/Shutterstock.com, (dziewczynka, chłopiec) Piotr Ratajski/overline/WSiP; s. 13 (dzieci) Piotr Ratajski/overline/WSiP; s. 16 (muszle) vvoe/Shutterstock.com, (kamienie) caimacanul/Shutterstock.com, (książki) OJenny/Shutterstock.com, (klocki) 5 second Studio/Shutterstock.com, (rybki) Rinelle/Shutterstock.com, (akwarium) Konrad Mostert/Shutterstock.com; s. 17 (zielone liście) Gallinago_media/Shutterstock.com, (jesienne liście) vvoe/Shutterstock.com, (gil) Eric Isselee/Shutterstock.com, (sowa) Rosa Jay/Shutterstock.com, (sikora) Maksimilian/Shutterstock.com, (szpak) photomaster/Shutterstock.com, (kura) Nata-Lia/Shutterstock.com, (kukułka) Erni/Shutterstock.com, (pióra) Potapov Alexander/Shutterstock.com, (pióro) Milos Luzanin/Shutterstock.com, (pióro) Milos Luzanin/Shutterstock.com, (pióro wieczne srebrne) Nata-Lia/Shutterstock.com, (pióro wieczne czarne) Vachagan Mal-khasyan/Shutterstock.com; s. 18 (dwoje dzieci, dziewczynka w sukience w kwiatki) silverblack/Shutterstock.com, (dwoje dzieci w czarnych ubraniach) Kruglov_Orda/Shutterstock.com, (dwoje dzieci, dziewczynka w białej sukience) Oleksiy Levandovskyy/Shutterstock.com, (dwoje dzieci) Anastasiia Markus/Shutterstock.com, (skarpetka niebieska) Tarzhanova/Shutterstock.com, (skarpetka zielona) pukach/Shutterstock.com, (skarpetka pomarańczowa w paski) Ivolodina/Shutterstock.com, (skarpetka w kropki) Everything/Shutterstock.com, (konie) photomaster/Shutterstock.com, (rękawiczki) Kucher Serhii/Shutterstock.com, (skarpetki zielone w paski) Ivolodina/Shutterstock.com, (śniegowce) vvetc1/Shutterstock.com, (dwoje dzieci z książkami) Stas Ponomarenko/Shutterstock.com, (dwóch chłopców) Family Business/Shutterstock.com, (dwie dziewczynki) Luis Louro/Shutterstock.com, (dziewczynka i chłopiec) SergiyN/Shutterstock.com, (dziewczynka w sukience w kwiatki i chłopiec) Szasz-Fabian Ilka Erika/Shutterstock.com; s. 20 (dom) Sergey Nivens/Shutterstock.com, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (koraliki) Grażyna Bryk/WSiP, (kasztan) Mathias Rosenthal/Shutterstock.com, (orzechy) Tim UR/Shutterstock.com, (sroka) Eric Isselee/Shutterstock.com, (żołędzie) Shebeko/Shutterstock.com; s. 20, 21 (liście) Ragnarock/Shutterstock.com; s. 21 (czerwony liść) Russell Shively/Shutterstock.com, (lipowy żółty liść) GeniusKp/Shutterstock.com, (liście) Bildagentur Zoo-nar GmbH/Shutterstock.com, (czerwono-żółty liść) pukach/Shutterstock.com, (1 gr, 1 zł) reprodukcja, (tabliczka) DPiX Center/Shutterstock.com, (jabłko na wadze) Yganko/Shutterstock.com; s. 21, 23 (zegar) ThavornC/Shutterstock.com, (mleko) Epsicons/Shutterstock.com; s. 22 (marakasy) Kaarthikeyan.S/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki) G. Bryk/WSiP, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (talerz) MRS. Siwaporn/Shutterstock.com, (śliwka) Valentyn Volkov/Shutterstock.com, (jabłko zielone) Serg64/Shutterstock.com, (gruszka) Dionisvera/Shutterstock.com, (jabłko czerwone) baibaz/Shutterstock.com; s. 20, 21 (2 zł) reprodukcja; s. 23 (słoiki) monticello/Shutterstock.com, (naklejki na słoiki) Teneresa/Shutterstock.com, (odważnik) siloto/Shutterstock.com, (chleb) Alexlugin/Shutterstock.com, (kalkulator) errorfoto/Shutterstock.com, (2 gr) reprodukcja; s. 24 (świnka) Lucie Lang/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki) G. Bryk/WSiP, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (marchewka) Olinchuk/Shutterstock.com, (papryka) paulista/Shutterstock.com, (cukinia) spaxiax/Shutterstock.com, (ogórki) Ilja Generalov/Shutterstock.com, (pomidor) S-F/Shutterstock.com, (cebula) Lubava/Shutterstock.com, (burak) Sergey Zhukov/Shutterstock.com; s. 25 (telefon) Skylines/Shutterstock.com, (znak) Kaspri/Shutterstock.com, (miś) Elena Boshkovska/Shutterstock.com; s. 26 (troje dzieci) Valua Vitaly/Shutterstock.com, (latawiec) Roblan/Shutterstock.com, (latawiec) Photo Melon/Shutterstock.com, (żołędzie) Dionisvera/Shutterstock.com, (kasztan) Mathias Rosenthal/Shutterstock.com, (kasztan) Mathias Rosenthal/Shutterstock.com, (kwiatki) Alekcey/Shutterstock.com, (motyl) Tischenko Irina /Shutterstock.com, (kostki do gry) G. Bryk/WSiP; s. 27 (klocki) G. Bryk/WSiP, (żyrafa) Denis Kavin/Shutterstock.com, (słoń) iFocus/Shutterstock.com, (szyszki) Elnur/Shutterstock.com, (orzechy) Tim UR/Shutterstock.com, (kasztany) Ancher/Shutterstock.com, (żołędzie) Dionisvera/Shutterstock.com; s. 28 (pies) Eric Isselee/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki) G. Bryk/WSiP, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (koszyk) Aedka Studio/Shutterstock.com, (grzyb) ILYA AKINSHIN/Shutterstock.com; s. 29 (mrówka) Evgeniy Ayupov/Shutterstock.com, (lis) Eric Isselee/Shutterstock.com, (dzik) Eric Isselee/Shutterstock.com, (sarna) Eric Isselee/Shutterstock.com, (łoś) Drakuliren/Shutterstock.com, (żubr) volkova natalia/Shutterstock.com; s. 30 (jabłko czerwone) Dionisvera/Shutterstock.com, (śliwka) Valentyn Volkov/Shutterstock.com, (gruszka) Andrey Eremin/Shutterstock.com, (jabłko żółte) Valery121283/Shutterstock.com; s. 32 (pchółki, patyczki) G. Bryk/WSiP, (ręka z klockiem) Jaros/Shutterstock.com, (ręce) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 33 (kobieta, chłopiec) Piotr Ratajski/overline/WSiP, (wazon) Gita Kulinitich Studio/Shutterstock.com, (gerbera czerwona) Jiri Miklo/Shutterstock.com, (gerbera żółta) khz/Shutterstock.com, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 34 (kubek) Africa Studio/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki) G. Bryk/WSiP,

(ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (5 zł) reprodukcja; s. 34, 40, 42, 48, 56, 62, 65, 69 (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 35 (dziewczynka) Piotr Ratajski/overline/WSiP; s. 36 (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (balony) cosma/Shutterstock.com, (niebieski balon) cosma/Shutterstock.com, (trzy balony) cosma/Shutterstock.com; s. 37 (talerz) urfin/Shutterstock.com, (babeczka) 7th Son Studio/Shutterstock.com, (jeden kwiatek wazonie) Gita Kulinitich Studio/Shutterstock.com, (trzy kwiatki wazonie) Gita Kulinitich Studio/Shutterstock.com, (gerbery) Gita Kulinitich Studio/Shutterstock.com, (bębenek) KariDesign/Shutterstock.com, (linijka) GooDween123/Shutterstock.com; s. 38 (samochód – biały, zielony, czerwony) Alla Maistrenko/Shutterstock.com, (samochód) – czerwony Adisa/Shutterstock.com, (samochód) zielony PHOTOCREO Michal Bednarek/Shutterstock.com, (kurka) vitals/Shutterstock.com, (prawdziwek) ILYA AKINSHIN/Shutterstock.com, (jabłko) Valery121283/Shutterstock.com, (banan) exopixel/Shutterstock.com, (żółte jabłko) Valery121283/Shutterstock.com, (śliwka) Valentyn Volkov/Shutterstock.com, (pączek) Jiri Hera/Shutterstock.com, (chłopiec) Piotr Ratajski/overline/WSiP; s. 39 (tulipany) Ortis/Shutterstock.com, (dziewczynka) Catalin Petolea/Shutterstock.com, (gałązka z jabłkami) hans.slegers/Shutterstock.com, (sikora) Anton Gvozdkov/Shutterstock.com, (leżąca sikora) Opalev Vyacheslav/Shutterstock.com, (babeczka) Dulce Rubia/Shutterstock.com, (kwiatki) Binh Thanh Bui/Shutterstock.com, (sekator) Mrklong/Shutterstock.com; s. 40 (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (jabłko) baibaz/Shutterstock.com, (ogryzek) Lucie Lang/Shutterstock.com; s. 41 (chłopiec) Gladskikh Tatiana/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com; s. 41, 47, 78 (świnka) Story/Shutterstock.com, (ręka) tanatat/Shutterstock.com; s. 42 (czapka) S_Photo/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki, klocki, pchełki) G. Bryk/WSiP, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com; s. 43 (kubeczki) Africa Studio/Shutterstock.com; s. 44 (kredka) Kesu/Shutterstock.com, (pchełki) G. Bryk/WSiP, (chłopiec) Elena Blokhina/Shutterstock.com, (liść) Boris Bulychiev/Shutterstock.com, (prawdziwek) ILYA AKINSHIN/Shutterstock.com, (ludzik z kasztanów) wacpan/Shutterstock.com, (szyszki) Belinka/Shutterstock.com, (żołędzie) Shebeko/Shutterstock.com, (kasztany) Mathias Rosenthal/Shutterstock.com, (kasztany) Ancher/Shutterstock.com, (jabłka) Dionisvera/Shutterstock.com, (gruszka) Andrey Eremin/Shutterstock.com, (śliwki) Valentyn Volkov/Shutterstock.com; s. 45 (patyczki) G. Bryk/WSiP, (chłopiec) Szasz-Fabian Jozsef/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com, (dziecko w okularach) Szasz-Fabian Jozsef/Shutterstock.com; s. 46 (patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 47 (chłopiec) Veronica Louro/Shutterstock.com, (konik z kasztanów) G. Bryk/WSiP, (konik z żołędzi) Dainis/Shutterstock.com, (chłopiec) R. Gino Santa Maria/Shutterstock.com, (babeczki) Ivonne Wierink/Shutterstock.com, (ręka) tanatat/Shutterstock.com, (1 zł, 2 zł) reprodukcja; s. 48 (parasole) Eric Strand/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki, pchełki) G. Bryk/WSiP, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (1 zł, 5 zł) reprodukcja; s. 49 (chłopiec) SergiyN/Shutterstock.com, (patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 51 (ołówek czerwony) designelements/Shutterstock.com, (ołówek drewniany) Slippazz/Shutterstock.com, (ołówek żółty) studioVin/Shutterstock.com; s. 52 (chłopiec z kredkami) Inara Prusakova/Shutterstock.com; s. 53 (koraliki) Black moon/Shutterstock.com; s. 54 (koty na drapakach, koty na drapakach 2, koty szare) Eric Isselee/Shutterstock.com, (kość) anbedone/Shutterstock.com, (myszka) Lubava/Shutterstock.com, (włóczka) Nataliia K/Shutterstock.com, (piłka) Richard Peterson/Shutterstock.com, (psy w ubrankach) Volkova/Shutterstock.com; s. 55 (chłopiec) Valua Vitaly/Shutterstock.com; s. 56 (jesienne liście) Madlen/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki, klocki) G. Bryk/WSiP, (ręce) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (1 zł, 2 zł, 5 zł) reprodukcja; s. 57 (dziewczynka) Szasz-Fabian Ilka Erika/Shutterstock.com, (chłopiec) Jeff Thrower/Shutterstock.com, (buty) Etaphop photo/Shutterstock.com; s. 58 (dziewczynka) Svitlana-ua/Shutterstock.com, (chłopiec) By Gelpi/Shutterstock.com, (koraliki) Black moon/Shutterstock.com, (patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 59 (chłopiec) Nina Buday/Shutterstock.com, (pudełko) Andrii Gorulko/Shutterstock.com, (kulki) Graeme Dawes/Shutterstock.com, (dziewczynka) iodrakon/Shutterstock.com, (patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 60 (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com, (chłopiec) Jeff Thrower/Shutterstock.com, (żołnierz) Preobrajenskiy/Shutterstock.com, (żołnierz) Preobrajenskiy/Shutterstock.com, (flaga polski) Pixfiction/Shutterstock.com, (flaga UE) doomu/Shutterstock.com, (biedronka) irin-k/Shutterstock.com; s. 61 (1 zł) reprodukcja; s. 62 (pacynka) Africa Studio/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki) G. Bryk/WSiP, (ręce) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com, (2 zł, 5 zł) reprodukcja; s. 63 (Amelka) Piotr Ratajski/overline/WSiP, (Antek) Gladskikh Tatiana/Shutterstock.com, (Lila) iodrakon/Shutterstock.com; s. 65 (orzechy) Garsya/Shutterstock.com, (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 66 (Zuza) Gelpi/Shutterstock.com, (Stefek) Jeff Thrower/Shutterstock.com, (kostka) vector illustration/Shutterstock.com; s. 68 (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (bombki) JeniFoto/Shutterstock.com; s. 69 (gwiazda) pukach/Shutterstock.com, (gwiazda) pukach/Shutterstock.com, (gwiazda) pukach/Shutterstock.com, (gwiazda) pukach/Shutterstock.com; s. 70 (butelka mleka) Lipskiy/Shutterstock.com, (karton mleka) Coprid/Shutterstock.com; s. 70, 71 (karton soku) Epsicons/Shutterstock.com, (butelka wody) Yuri Samsonov/Shutterstock.com; s. 71 (chłopiec) Kalmatsuy/Shutterstock.com, (dziewczynka) Maryna Kulchytska/Shutterstock.com, (butelka pełna do połowy) grekoff/Shutterstock.com, (butelka 1 litr) AlenKadr/Shutterstock.com; s. 72 (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 73 (chłopiec) Gladskikh Tatiana/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com; s. 74 (sroka) Eric Isselee/Shutterstock.com, (patyczki, koraliki) G. Bryk/WSiP, (ręce) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (domino) Oleg Dubas/Shutterstock.com; s. 75 (siano) givaga/Shutterstock.com, (kasztany) Ancher/Shutterstock.com, (słonecznik) Sergio33/Shutterstock.com, (puszka) Maen CG/Shutterstock.com, (kłosy) effe45/Shutterstock.com, (orzechy) Tim UR/Shutterstock.com, (burak) Valentina Razum/Shutterstock.com, (żołędź) Dionisvera/Shutterstock.com, (marchew) Anna Kucherova/Shutterstock.com, (boczek) Ragnarock/Shutterstock.com, (jarzębina) Elena Elisseeva/Shutterstock.com; s. 77 (dwoje dzieci) Kalmatsuy/Shutterstock.com, (chłopiec w okularach) Szasz-Fabian Jozsef/Shutterstock.com; s. 78 (bombki) malerapaso/Getty Images/iStockphoto.com, (bombka) snake3d/Getty Images/iStockphoto.com, (ręka, dłonie) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP, (listek z tabletkami) qwasder1987/Shutterstock.com, (tabletki) Againststar/Shutterstock.com; s. 79 (dwoje dzieci) Szasz-Fabian Ilka Erika/Shutterstock.com, (bombki) JeniFoto/Shutterstock.com, (srebrna gwiazda) Madlen/Shutterstock.com, (złota gwiazda) Madlen/Shutterstock.com; s. 80 (chłopiec) Nina Buday/Shutterstock.com, (lizaki) Boule/Shutterstock.com, (kostka) vector illustration/Shutterstock.com; s. 81 (chłopiec) Gladskikh Tatiana/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com, (bombki) JeniFoto/Shutterstock.com, (aniołek) napocska/Shutterstock.com, (święteczna skarpetka) karen roach/Shutterstock.com, (lampki choinkowe) endeavor/Shutterstock.com, (renifer) womeerkats/Shutterstock.com, (laska z lukrecji) Mega Pixel/Shutterstock.com, (dzwonczki) Prokrida/Shutterstock.com, (wieniec) Sean Locke Photography/Shutterstock.com, (czubek na choinkę) Maximmal/Shutterstock.com, (bombki) Tatiana Popova/Shutterstock.com, (fioletowa gwiazda) Madlen/Shutterstock.com, (1 zł, 2 zł, 5 zł) reprodukcja; s. 82 (bombka fioletowa) Malachy666/Shutterstock.com, (bombki) Fedotov D/Shutterstock.com, (chłopiec) Kinga/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com; s. 83 (babeczki) Dulce Rubia/Shutterstock.com, (dziewczynka) pathdoc/Shutterstock.com, (sikora) Anton Gvozdkov/Shutterstock.com, (sikora leżąca) Opalev Vyacheslav/Shutterstock.com; s. 84 (dziewczynka) iodrakon/Shutterstock.com, (chłopiec) Gladskikh Tatiana/Shutterstock.com, (znaczkę) Dariush M/Shutterstock.com, (tarcza) cTermit/Shutterstock.com; s. 85 (spinki) sunstock/Getty Images/iStockphoto.com, (spinka) sunstock/Getty Images/iStockphoto.com, (pudełko) vetkit/Shutterstock.com, (chłopiec i dziewczynka) SergiyN/Shutterstock.com, 83 (ręka) Bartosz Wojciechowski i Jarosław Cukla/WSiP; s. 87 (wstażka) Vladimir Prusakov/Shutterstock.com, (chłopiec) michaeljung/Shutterstock.com; s. 88 (pędzel) CoffeeChocolates/Shutterstock.com, (gwóźdź) Jiri Hera/Shutterstock.com, (igła) Coprid/Shutterstock.com; s. 89 (chłopiec) By Gelpi/Shutterstock.com, (dziewczynka) Gelpi/Shutterstock.com; s. 90 (chłopiec w czapce) Danylo Kamianskoi/Shutterstock.com, (dziewczynka w czapce) Vladimir/Shutterstock.com, (kula śniegowa) Alexey V Smirnov/Shutterstock.com; s. 91 (chłopiec) Szasz-Fabian Ilka Erika/Shutterstock.com, (dynia) m.pilot/Shutterstock.com, (sałata) Maceofoto/Shutterstock.com, (papryka) paulista/Shutterstock.com, (cukinia) spaxiax/Shutterstock.com, (marchewka) oksana2010/Shutterstock.com, (ogórek) Viachaslau Kraskouski/Shutterstock.com, (manadarynki) Nadia Cruzova/Shutterstock.com, (jabłko) schankz/Shutterstock.com, (ziemniaki) Viktor Kunz/Shutterstock.com; s. 92 (kula śniegowa) Alexey V Smirnov/Shutterstock.com, (pchełki, patyczki) G. Bryk/WSiP; s. 94 (bączek) AGorohov/Shutterstock.com, (samochód) Gridin Alex/Shutterstock.com, (piłka) Coprid/Shutterstock.com, (miś) Gemenacom/Shutterstock.com, (kot) Konstantin Gushcha/Shutterstock.com, (lalka) Artmim/Shutterstock.com; s. 95 (książki) tanuha2001/Shutterstock.com, (szklanka z sokiem) DenisNata/Shutterstock.com

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że podjęły starania mające na celu dotarcie do właścicieli i dysponentów praw autorskich wszystkich zamieszczonych utworów. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, przytaczając w celach dydaktycznych utwory lub fragmenty, postępują zgodnie z art. 27¹ *Ustawy o prawie autorskim*. Jednocześnie Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne oświadczają, że są jedynym podmiotem właściwym do kontaktu autorów tych utworów lub innych podmiotów uprawnionych w wypadkach, w których twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

